

UPPSALA
UNIVERSITET

ÅRSREDOVISNING 2016

VÄRLDSLEDANDE FORSKNING

FÖRSTKLASSIG UTBILDNING

SAMVERKAN

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR EXCELLENS OCH SAMHÄLLSNYTTA

FINANSIELL REDOVISNING

Omslagsbild: Att kunna läsa och söka digitalt i kulturarvssamlingar skapar nya möjligheter för forskning och utbildning. Teknikplattformen Alvin, som utvecklats vid Uppsala universitetsbibliotek, samlar nära 75 000 bilder från arkiv, handskrifter, kartor med mera vid svenska bibliotek och arkivinstitutioner. Forskare, studenter och andra intresserade kan nu lätt hitta det de söker i en och samma databas. Bilden är ett collage av illustrationer ur Johann Samuel Pillings stambok från början av 1700-talet.

Foto: Uppsala universitetsbibliotek.

Årsredovisning 2016

UPPSALA
UNIVERSITET

Innehåll

Rektors förord	5
Sammanfattning	6
Väsentliga uppgifter	7
1. Världsledande forskning	9
1.1. Ekonomiskt resultat	9
1.2. Prestationer inom forskning	9
1.3. Universitetets forskningsstrategier för 2016–2020	13
1.4. Infrastruktur för forskning	13
1.5. Särskilda satsningar	14
1.6. Swedish Collegium for Advanced Study	15
1.7. Nationellt centrum för kvinnofrid	16
1.8. Kvalitet	16
1.9. Internationalisering	17
1.10. Hållbar utveckling	18
2. Förstklassig utbildning	21
2.1. Ekonomiskt resultat	21
2.2. Prestationer inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå	22
2.3. Prestationer inom utbildning på forskarnivå	24
2.4. Kvalitet	26
2.5. Internationalisering	28
2.6. Studentinflytande	30
2.7. Hållbar utveckling	30
2.8. Jämställdhet	31
2.9. Breddad rekrytering	32
2.10. Övrig redovisning i enlighet med regleringsbrevet	32
3. Samverkan	39
3.1. Prestationer inom samverkan	39
3.2. Uppsala universitet – en viktig aktör för Sveriges utveckling	40
3.3. Insatser för nyanlända och integration	42
3.4. Alumnverksamheten	42
3.5. UU Innovation (Uppsala universitets innovationskontor)	43
3.6. Uppsala universitet musik och museer	44
4. Förutsättningar för excellens och samhällsnytta	47
4.1. Kompetensförsörjning	47
4.2. Jämställdhet	49
4.3. Arbetsmiljö	50
4.4. Sjukfrånvaro	50
4.5. Intern styrning och kontroll	51
4.6. Hållbar utveckling	52
4.7. Lokalförsörjning	53
4.8. Gemensamma stödfunktioner	54

5. Finansiell redovisning	57
5.1. Ekonomiskt resultat och utveckling	57
5.2. Intäkter	57
5.3. Kostnader	59
5.4. Kostnadsutveckling de senaste fem åren	60
5.5. Forskningsfinansiering	60
5.6. Oförbrukade bidrag	62
5.7. Likviditet	62
5.8. Investeringar	62
5.9. Disposition av myndighetskapital	63
5.10. Väsentliga förändringar i förhållande till prognos i delårsrapporten	63
5.11. Ekonomisk översikt per vetenskapsområde samt övrig verksamhet	64
5.12. Stiftelseförvaltning	66
5.13. Resultaträkning	67
5.14. Balansräkning	68
5.15. Anslagsredovisning 2016	70
5.16. Tilläggsupplysningar	71
5.17. Noter till resultaträkning	74
5.18. Noter till balansräkning	77
5.19. Verksamhetens intäkter och kostnader fördelade på verksamhetsgrenar	83
5.20. Redovisning av takbelopp	85
6. Om Uppsala universitet	87
7. Uppgifter om styrelsen	88
8. Konsistoriets beslut	89
9. Tabellförteckning	90

Rektors förord

2016 var ett år då oron ökade i vår omvärld. Mångas blickar vändes mot universiteten för konstruktiva lösningar på samhällets utmaningar. Som lärosäte är det vår plikt att värna öppenhet och samarbete. Vi står upp för demokratin och för allas rätt att ta del av den kunskap som ska vara tillgänglig för alla oavsett härkomst. Vi tar ansvar. Därför utvecklade Uppsala universitet strategier för att ta hand om den kompetens som strömmar in i vårt land; vi arbetar med validering och mottagande.

Men även om världen omkring oss var orolig fortsatte universitetet med stadig takt framåt. Vi befäste placeringen som ett topp-100 universitet och i den hårda konkurrensen om anslag var vi framgångsrika. Söktrycket till våra utbildningar var högst i landet om man ser till det totala antalet sökande till höstterminens kurser. Vid professorsinstallationen i november installerade vi för första gången i historien fler kvinnor än män.

Jämställdheten är en viktig fråga för universitetet; det är en kvalitetsfråga. Vårt universitet ska bedöma människor efter kompetens och inget annat.

Mycket är bra, men bra kan bli bättre. Projektet Kvalitet och förnyelse 2017 (KoF17) är Uppsala universitets tredje övergripande forskningsutvärdering. Denna gång ligger fokus på de kvalitets- och förnyelse drivande processerna i våra forskningsmiljöer. En stor enkätundersökning och bibliometriska analyser har genomförts. Institutionernas arbete med självvärderingar pågår under vintern 2016/2017 och under våren kommer internationella expertpaneler på besök. När det gäller utbildningskvalitet implementeras ett nytt system som innebär att vi under en sexårsperiod kommer att genomföra utvärderingar med extern granskning av alla våra utbildningar. De första pilotutvärderingarna påbörjades under hösten.

Under slutet av året kom också regeringens forskningsproposition. Då konstaterade vi att de forskningsstrategier universitetet antog under hösten, som lyfter fram några av våra styrkeområden, passar väl ihop med de områden regeringen vill satsa på. Vi möter samhällets utmaningar genom riktade forskningsinsatser inom angelägna områden – exempelvis antibiotika, rasism och medicinsk teknik.

Med rollen som ledande universitet i Sverige följer också ansvaret att sätta vår verksamhet i ett större sammanhang. Vi antar samhällsutmaningarna och vi prioriterar med hänsyn till omvärldens behov. I Mål och Strategier formulerar vi det som att vi arbetar för mänsklighetens gagn och för en bättre värld. Det autonoma universitetet värnar sin integritet, men strävar samtidigt efter maximal öppenhet mot omvärlden.

På den internationella arenan såg vi bland annat hur antalet avgiftsbetalande studenter från länder utanför Europa fortsatte öka. Vi har också varit med och bildat ett nytt slagkraftigt europeiskt universitetsnätverk, The Guild of European Research-Intensive Universities, med hittills 18 medlemmar.

Under året har vi för första gången antagit ett program och en handlingsplan för hållbar utveckling. Vi har också utsett ett rektorsråd som särskilt ska driva dessa frågor. Hållbar utveckling är också ett centralt tema i en av de tre MOOCs som Uppsala universitet lanserat under året: Climate Change Leadership. De andra två handlar om antibiotikaresistens respektive finansiella kriser.

Under året har vi antagit ett nytt program och en ny handlingsplan för samverkan och de riktade satsningar som universitetet gör för att öka antalet meriteringsanställningar ser ut att ge resultat. En motsvarande satsning för att öka antalet internationella gästprofessorer har också sjuösatts under hösten.

Sammantaget ser vi att Uppsala universitet fortsätter att ta ansvar som en lokal, nationell, internationell mötesplats för kunskap, kultur och kritisk dialog.

Uppsala i februari 2017

Eva Åkesson
Rektor vid Uppsala universitet

Sammanfattning

Uppsala universitet är ett fullskaligt, internationellt orienterat forskningsuniversitet som bedriver forskning och utbildning inom nio fakulteter organiserade i tre vetenskapsområden; humaniora och samhällsvetenskap, medicin och farmaci samt teknik och naturvetenskap.

Universitetet hävdar sig väl i nationell konkurrens om forskningsbidrag och var 2016 bland de största mottagarna av bidrag från Vetenskapsrådet. Under året har forskningsstrategier tagits fram för perioden 2016–2020. Det finns en god potential för att det även i framtiden ska utvecklas starka forskningsmiljöer vid universitetet, bland annat genom att forskare tilldelats medel från European Research Council (ERC) och inom programmet Wallenberg Academy Fellows. Vidare har universitet rankats bland de 100 främsta på de tre stora internationella rankinglistorna (ARWU/Shanghairanking, Times Higher Education och QS).

Det kvalitetshöjande arbetet inom utbildning har fortgått och under året beslutades om en ny modell för systematiska utbildningsutvärderingar. Antal helårsstudenter visar en viss nedgång och även antalet doktorander (mätt som heltidsekvivalenter) har minskat jämfört med 2015. Antalet nyantagna doktorander minskar för femte året i rad. Universitetet har en ackumulerad överproduktion inom utbildning i förhållande till tilldelat takbelopp, men den minskade 2016 jämfört 2015. Universitetet arbetar aktivt på att minska den ackumulerade överproduktionen för att hamna i nivå med tilldelat takbelopp.

Det internationella arbetet har stärkts under året. Som exempel kan nämnas att universitetet har varit med

och grundat det nya universitetsnätverket The Guild of European Research-Intensive Universities som består av 18 europeiska universitet. Nätverkets syfte är att bidra till att utveckla forsknings- och utbildningspolitiken inom EU. Tillsammans med andra svenska lärosäten deltar Uppsala universitet även i flera universitetsövergripande projekt som syftar till att stärka internationella samarbeten, bland annat i Japan och Brasilien. Antalet avgiftsbetalande studenter har fortsatt att öka under 2016.

Under året har samverkan med det omgivande samhället stärkts. Till exempel har flera nya samarbetsavtal tecknats, bland annat med Uppsala kommun och Region Gotland. Flera AIMdays har genomförts både nationellt och internationellt, enligt ett Uppsala-utvecklat möteskoncept för att identifiera gemensamma intressen för forskare och företag eller andra organisationer. Vidare har arbetet med insatser till stöd för nyanlända och integration utvecklat.

Intäkterna ökade med 131 mnkr och kostnaderna med 103 mnkr. Sett över en femårsperiod har omsättningen ökat med 1 097 mnkr och var 6 643 mnkr 2016. Det samlade ekonomiska resultatet uppvisar ett överskott om 7 mnkr. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå genererade ett underskott om 8 mnkr. Forskning och utbildning på forskarnivå uppvisar ett överskott om 8 mnkr. Uppdragsutbildningen uppvisade ett underskott om 0,2 mnkr och uppdragsforskningen ett överskott om 7 mnkr. Det sammantagna resultatet är en förändring med 27 mnkr i jämförelse med 2015.

Ekonomiskt resultat Uppsala universitet 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Intäkter	6 643	6 512	6 305	5 946	5 546
Kostnader	-6 636	-6 533	-6 164	-5 888	-5 513
Resultat dotterföretag	–	1	-5	3	-2
Årets kapitalförändring	7	-20	136	61	31
Utgående balanserat kapital	1 378	1 370	1 390	1 250*	1 153

Inklusive överfört statskapital 1 mnkr.

* Varav 35 mnkr överfört från Högskolan på Gotland.

Källa: Raindance.

Väsentliga uppgifter

	2016	2015	2014	2013	2012
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter	23 734	24 623	24 730	23 886	22 909
Kostnad per helårsstudent (tkr)	78	73	71	73	71
Totalt antal helårsprestationer	18 985	19 450	19 560	19 089	18 380
Kostnad per helårsprestation (tkr)	97	93	89	91	89
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (helårsstudenter)	348	305	248	189	130
Totalt antal nyantagna doktorander	314	330	378	419	482
– andel kvinnor (%)	48	50	48	46	48
– andel män (%)	52	50	52	54	52
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	2 289	2 439	2 524	2 545	2 486
– andel kvinnor (%)	46	46	46	47	48
– andel män (%)	54	54	54	53	52
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	1 322	1 344	1 297	1 075	972
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (heltidsekv.)	2	42	115	145	183
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen	x	2,9	2,9	2,8	3,0
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen	x	4,3	4,1	4,2	4,1
Totalt antal doktorsexamina	389	316	329	296	314
Totalt antal licentiatexamina	77	93	72	66	75
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer	5 123	5 242	4 976	4 855	4 616
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation (tkr)	918	889	870	835	823
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	5 944	5 945	5 849	5 615	5 263
Medelantal anställda	6 857	6 887	6 745	6 505	6 160
Totalt antal lärare (årsarb.)	1 526	1 520	1 530	1 469	1 441
– andel kvinnor (%)	40	40	40	42	40
– andel män (%)	60	60	60	58	60
Antal disputerade lärare (årsarb.)	1 140	1 014	1 029	1 045	1 078
– andel kvinnor (%)	37	37	37	37	36
– andel män (%)	63	63	63	63	64
Antal professorer (årsarb.)	584	574	566	563	575
– andel kvinnor (%)	28	27	25	25	24
– andel män (%)	72	73	75	75	76
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	6 643	6 512	6 305	5 946	5 546
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	1 927	1 921	1 875	1 834	1 675
– andel anslag (%)	89	88	87	87	88
– andel externa intäkter (%)	11	12	13	13	12
Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	4 716	4 591	4 430	4 112	3 871
– andel anslag (%)	46	46	47	48	50
– andel externa intäkter (%)	54	54	53	52	50
Kostnader totalt (mnkr)	6 636	6 533	6 164	5 888	5 513
– andel personal (%)	65	65	64	64	63
– andel lokaler (%)	11	11	11	11	12
Lokalkostnader per kvm (kr)	1 908	1 922	1 836	1 781	1 770
– andel av justerade totala kostnader (%)	11	11	11	12	12
Balansomslutning (mnkr)	4 807	4 823	4 908	4 709	4 208
– varav oförbrukade bidrag	1 831	1 903	2 024	1 933	1 863
– varav årets kapitalförändring	7	-20	136	61	31
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	1 378	1 370	1 390	1 250	1 153

Ytterligare könsstatistik presenteras under respektive avsnitt. Samgåendet av Högskolan på Gotland och Uppsala universitet den 1 juli 2013 påverkar uppgifterna från och med 2013. Uppgifter som rör utbildning på forskarnivå och publikationer har uppdaterats jämfört med tidigare årsredovisningar. Genomsnittlig studietid för licentiatexamen och för doktorsexamen redovisas inte för 2016 på grund av omfattande efterregistreringar. En ny modell ligger till grund för personaldata i årsredovisningen för 2016. Data har uppdaterats 2014–2015. I den nya modellen blir årsarbetskrafterna färre eftersom hänsyn även tas till i efterhand rapporterad frånvaro. Justerade totala lokalkostnader redovisas enligt SUHF:s rekommendation om lokalkostnader REK 2014:1.

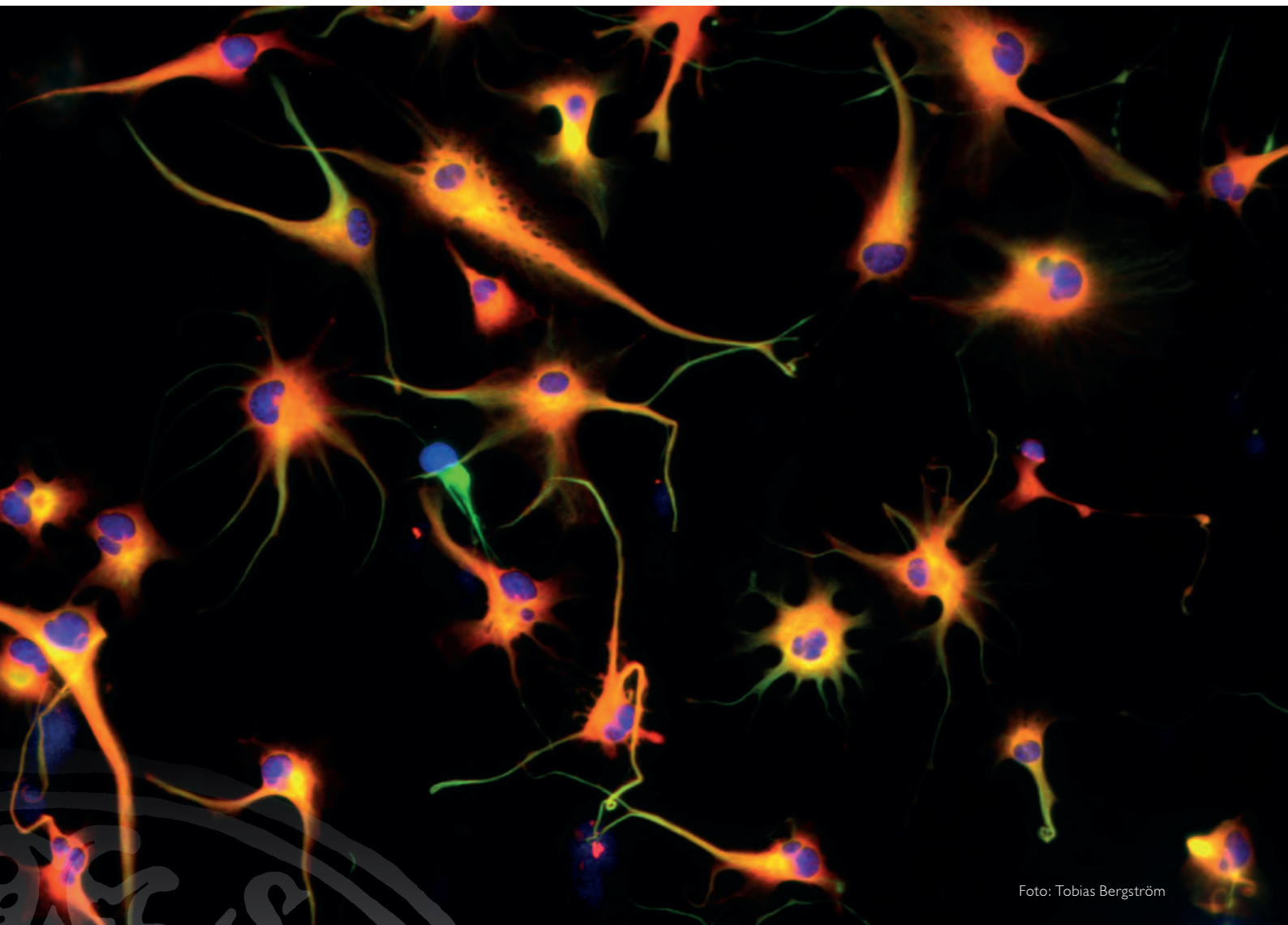
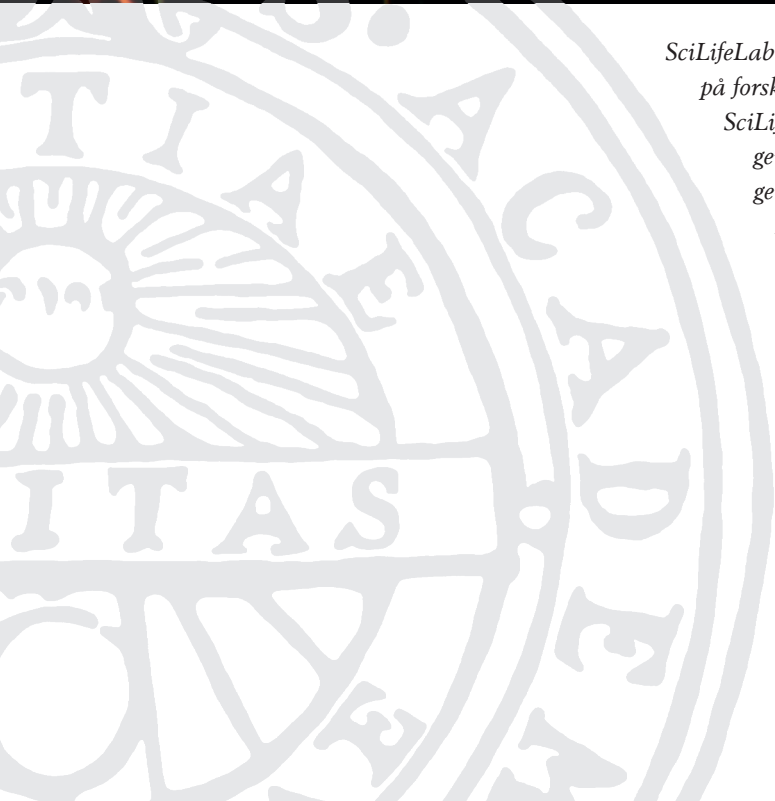

Foto: Tobias Bergström

SciLifeLab är ett nationellt center för molekylära biovetenskaper med fokus på forskning inom hälsa och miljö. Forskare vid Uppsala universitet och SciLifeLab har, tillsammans med kollegor från Sverige och USA, gjort genetiska undersökningar av hundar. De har funnit tänkbara riskgener för uppkomst av hjärntumörer hos både hund och människa. Hjärntumörer hos hundar har visat sig slående lika de som uppkommer hos människa. Bilden visar humana hjärntumörstamceller.

1. Världsledande forskning

Uppsala universitet var 2016 bland de största mottagarna av projektbidrag från Vetenskapsrådet och flera av universitetets forskare har tilldelats medel från European Research Council (ERC) och inom programmet Wallenberg Academy Fellows. Under året har forskningsstrategier för perioden 2016–2020 beslutats. Vidare har universitetet varit med och grundat det nya nätverket The Guild of European Research-Intensive Universities som består av 18 forskningsintensiva europeiska universitet. Universitetets tredje egenutvärdering, Kvalitet och förnyelse 2017, har inletts genom en stor forskningsmiljöenkät till forskare och bibliometriska analyser. Uppsala universitet rankades 2016 bland de 100 främsta universiteten på de tre stora internationella rankinglistorna (ARWU/Shanghai rankingen, Times Higher Education och QS).

Uppsala universitet har som mål¹ att:

- Universitetet ska stärka sin position som internationellt ledande forskningsuniversitet.
- Universitetet ska attrahera de mest kvalificerade forskarna och lärarna från hela världen.

1.1. Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet av årets verksamhet inom den anslags- och bidragsfinansierade forskningen visar ett överskott om 8 mnkr, vilket är en förändring med 55 mnkr jämfört med föregående år (tabell 1.1).

Intäkterna har fortsatt att öka och jämfört med 2015 ökade intäkterna med 127 mnkr varav 65 mnkr avser ökade bidragsintäkter. Förändringen av anslagsintäkter till forskning och utbildning på forskarnivå var 60 mnkr. Övrig förändring avser avgiftsintäkter som ökade med 2 mnkr.

Under 2016 har kostnaderna för den anslags- och bidragsfinansierade forskningen ökat med 2 procent i jämförelse med 2015, vilket är samma ökningstakt som universitetets kostnadsutveckling i stort.

För att följa indelningen enligt regleringsbrevet redovisas det ekonomiska resultatet för forskning och utbildning på forskarnivå i det här kapitlet. Övrig information om utbildning på forskarnivå redovisas samlat med övrig utbildning i kapitel 2 Förstklassig utbildning.

Tabell 1.1. Ekonomiskt resultat inom forskning och utbildning på forskarnivå 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Intäkter	4 604	4 477	4 271	3 964	3 726
Kostnader	-4 596	-4 524	-4 177	-3 913	-3 661
Årets kapitalförändring	8	-47	94	51	65
Utgående balanserat kapital	870	855	902	808*	747

Tabellen visar anslags- och bidragsfinansierad forskning exklusive uppdragsforskning och Uppsala universitet Holding AB.

Utgående kapital justeras årligen för omdisponerat kapital. Åren 2012–2015 har uppdaterats jämfört med tidigare årsredovisningar.

* Varav 10 mnkr överfört från Högsolan på Gotland.

Källa: Raindance.

¹ Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2013/110).
Fastställt av konsistoriet 2014-11-26.

Uppsala universitets andel av fria projektbidrag beviljade av Vetenskapsrådet var 20 procent, vilket är något högre jämfört med de senaste fyra åren (tabell 1.2). Inom områdena humaniora, samhällsvetenskap och utbildningsvetenskap samt natur- och teknikvetenskap beviljades Uppsala universitetet 24 respektive 22 procent av den totala kontraktssumman för fria projektbidrag (figur 1.1). Inom medicin och hälsa var andelen 14 procent. Under de senaste fem åren har andelen beviljade bidrag ökat inom humaniora, samhällsvetenskap och utbildningsvetenskap. Inom medicin och hälsa har andelen beviljade bidrag varit relativt konstant och inom natur- och teknikvetenskap varierar det mellan åren, och det finns ingen tydlig trend.

Fyra forskare vid Uppsala universitet har 2016 tilldelats medel inom programmet Wallenberg Academy Fellows.

Uppsala universitets andel av forskningsintäkter (anslag och extern finansiering) till svenska universitetet var 2015

Tabell 1.2. Uppsala universitets andel av Vetenskapsrådets fria projektbidrag 2012–2016

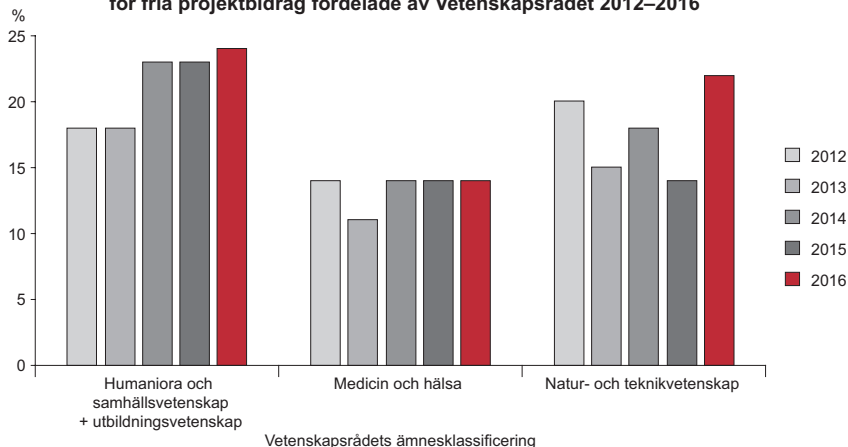
	2016	2015	2014	2013	2012
Andel (%)	20	17	18	15	17

Källa: Vetenskapsrådet

knäppt 12 procent (figur 1.2). Universitetets andel av de externa forskningsintäkterna var under den senaste 15-årsperioden som lägst 2009. Sedan dess har andelen ökat och var 2015 knäppt 11 procent. Universitetets andel av forskningsintäkter från råd och stiftelser samt EU till svenska universitet var 2015 drygt 14 respektive drygt 12 procent.

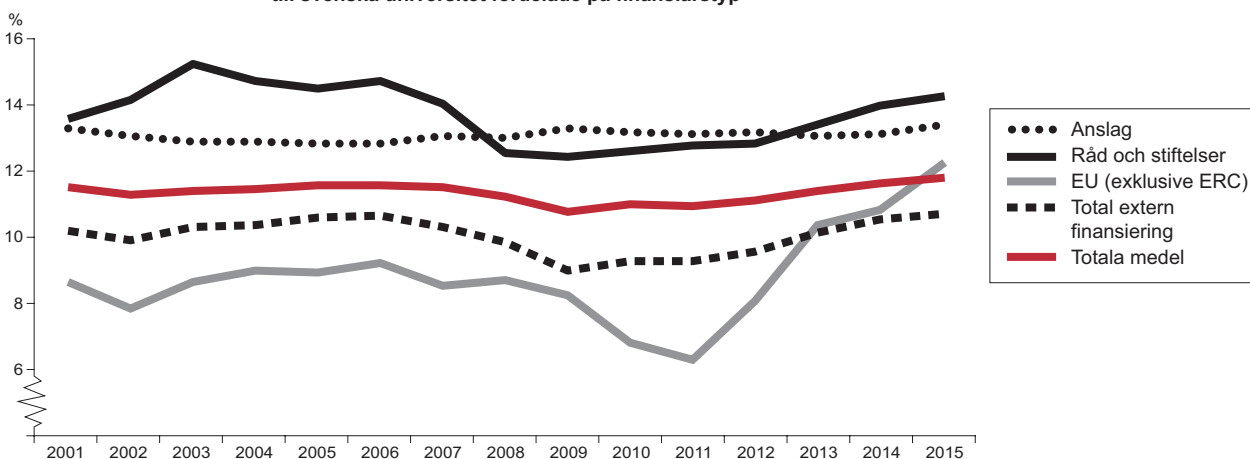
Jämförelser med övriga svenska universitet görs med hjälp av Universitetskanslersämbetets databas, vilket innebär att data för 2016 ännu inte är tillgängliga.

Figur 1.1. Uppsala universitets andel (%) av den totala kontraktssumman för fria projektbidrag fördelade av Vetenskapsrådet 2012–2016

Källa: Vetenskapsrådet.

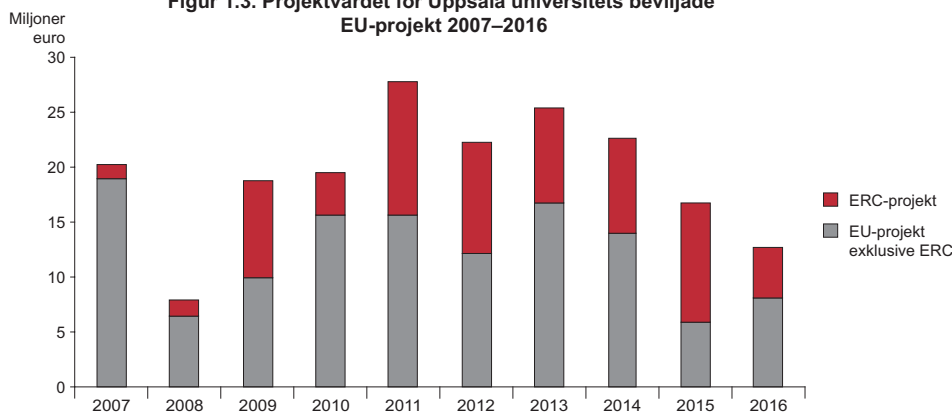
Figur 1.2. Uppsala universitets andel (%) av forskningsintäkter till svenska universitet fördelade på finansieringsstyp

European Research Council (ERC) ingår i råd och stiftelser.

Källa: Universitetskanslersämbetet.

Figur 1.3. Projektvärdet för Uppsala universitets beviljade EU-projekt 2007–2016

Årtalet i figuren anger det år när utlysningen öppnade.

Källa: EU-kommissionens Participant portal.

Under 2016 beviljades universitetet 27 projekt inom EU:s ramprogram Horisont 2020, till ett värde av 12,6 miljoner euro. Sedan ramprogrammets start 2014 har sammanlagt 88 projekt där universitetets forskare medverkar blivit beviljade. 16 av dessa projekt är från European Research Council (ERC), varav 14 inom kategorierna för yngre forskare, Starting grants eller Consolidator grants, ett Advanced Grant och ett Proof of Concept Grant.

Det totala projektvärdet för EU-projekt (vilket inkluderar både EU:s projektbidrag och medfinansiering från till exempel universitetet) som beviljats till Uppsala universitet har minskat sedan 2014 (figur 1.3). Det sammanfaller med att EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020, startade. Under det föregående ramprogrammet FP7 (2007–2013) beviljades universitetet projekt för i genomsnitt 20,2 miljoner euro per år och motsvarande siffra för Horisont 2020 (2014–2016) är 17,3 miljoner euro. Projektvärdet på beviljade ERC-bidrag har varit högre i Horisont 2020 (8,1 miljoner euro per år) jämfört med FP7 (6,6 miljoner euro per år). Övriga EU-projekt har däremot minskat från 13,6 miljoner euro per år inom FP7 till 9,2 miljoner euro per år inom Horisont 2020.

Det nya ramprogrammet är i större utsträckning än föregående ramprogram inriktat mot innovation och samarbete med industri och forskningsinstitut. En förklaring till nedgången i beviljade EU-projekt kan därför vara att inriktningen på utlysningarna i det nya ramprogrammet passar universitetets forskare mindre bra jämfört föregående ramprogram. Dessutom har konkurrensen om EU-medlen ökat under Horisont 2020.

1.2.2. Publikationer

Vetenskapliga publikationer är den dominerande metoden för att föra ut forskningens resultat för bedömning och nyttjande i vetenskapssamhället. Antalet publikationer och hur dessa citeras kan alltså användas som ett mått på forskningsproduktion och i någon mån kvalitet om vär-

dena normeras i förhållande till andra lärosäten, länder eller världsproduktionen och om normeringen sker inom ämnesområden med likartade publiceringstraditioner.

Uppsala universitet har under de senaste åren liksom övriga svenska universitet haft en hög produktion av refereegranskade artiklar i vetenskapliga tidskrifter och andra publikationer (tabell 1.3). Motsvarande siffror finns i dagsläget ännu inte fullständigt tillgängliga för 2016 men bedömningen är att produktionen åtminstone inte blir lägre än förra året.

Eftersom publiceringstraditionerna skiljer sig åt mellan vetenskapsområdena, där publiceringen i böcker och antologier är stor inom delar av humaniora och samhällsvetenskap, bör även dessa tas med i jämförelsen av produktivitet mellan vetenskapsområdena. Universitetet redovisar därför i tabell 1.3 den vetenskapliga publiceringen enligt den så kallade norska modellen, vilken bland annat innehåller artiklar, böcker och antologier, men där endast sådan publicering som skett genom publiceringskanaler som bedömts ha acceptabel vetenskaplig kvalitet tagits med. I tabellen anges även antalet refereegranskade artiklar i internationella tidskrifter, vilket är det mått på publikationer som också anges i sammanställningen av Väsentliga uppgifter i enlighet med gällande redovisningsprinciper.

Uppsala universitets andel av den svenska publiceringen i Web of Science sjönk från mitten av 1990-talet till 2008. Efter 2008 har universitetets andel av den totala svenska publiceringen i Web of Science ökat något och är 2016 cirka 15 procent (figur 1.4).

Antalet publikationer säger dock inte något om kvaliteten eller det genomsnittliga forskningen har på det internationella forskarsamhället eller samhället i övrigt. I figur 1.4 visas medelvärdet för de 10 procent mest citerade artiklarna inom varje ämnesområde för Uppsala universitet jämfört med Sverige som helhet. Artiklarnas genomsnitt (så kallad impact) har varierat. Efter det relativt låga värdet 2010 har andelen ökat under 2011–2013. 2014 var ande-

len 15 procent, vilket är en nedgång jämfört med 2013. Indikatoren går inte att beräkna för 2015 och 2016 då dessa publikationer ännu inte fått tillräckligt antal citeringar. Det är viktigt att vara medveten om att det rör sig om relativt små faktiska förändringar eftersom förändringarna som mäts endast är bland de 10 procent mest citerade artiklarna.

Ett mål för universitetet är att forskningsresultaten görs tillgängliga genom så kallad open access. Sedan 2012 har antalet artiklar som publicerats i open access-tidskrifter fördubblats och uppgick 2016 till 17 procent av universitetets publicering i Web of Science.

Förutom den rent vetenskapliga publiceringen bidrar också forskare och andra medarbetare vid universitetet till att sprida information om vetenskapliga rön till all-

mänheten i form av föreläsningar, medverkan i radio och TV, via universitetets hemsida och sociala medier, samt populärvetenskapliga artiklar och böcker. De sistnämnda uppgår till cirka 270 titlar och innefattar även inlägg i den allmänna debatten i form av bland annat tidningsartiklar. Här finns dock ett mörkertal då inrapporteringen av dessa bidrag ofta är bristfällig.

Kostnad per publikation presenteras i tabell 1.4. Kostnaden per publikation är här definierad som den totala kostnaden för universitetets forskning fördelat på antal artiklar, böcker och kapitel i böcker som universitetets forskare publicerat. I Väsentliga uppgifter anges däremot endast kostnaden per refereegranskad publikation i enlighet med regeringens återrapporteringskrav.

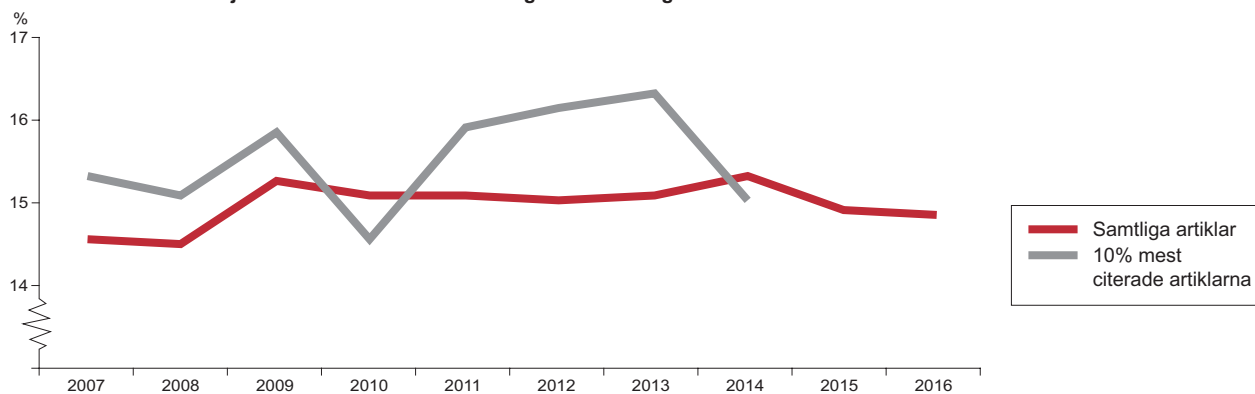
Tabell 1.3. Antal publikationer 2012–2016

	2016	2015	2014	2013	2012
Totalt vid Uppsala universitet	5 627	5 673	5 525	5 408	5 084
– varav HumSam	1 145	1 116	1 158	1 183	1 040
– varav MedFarm	2 278	2 255	2 194	2 174	2 053
– varav TekNat	2 204	2 302	2 173	2 051	1 991
Refereegranskade publikationer UU	5 123	5 242	4 976	4 855	4 616

Siffror för 2012–2015 har justerats jämfört med tidigare årsredovisningar då inrapporteringen inte var fullständig. Det är viss eftersläpning i inrapportering av publikationer för 2016.

Källa: DiVA.

Figur 1.4. Uppsala universitets andel (%) av publicering i Web of Science jämfört med universitet och högskolor i Sverige 2007–2016

Källor: Web of Science och Monitor.

Tabell 1.4. Kostnad per publikation 2012–2016, tkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Alla publikationer	835	822	784	750	747
Refereegranskade publikationer	918	889	870	835	823

Siffror för 2012–2015 har justerats jämfört med tidigare årsredovisningar då inrapporteringen inte var fullständig. Det är viss eftersläpning i inrapportering av publikationer för 2016.

Källor: Raindance och DiVA.

1.3. Universitetets forskningsstrategier för 2016–2020

Konsistoriet har under året beslutat om universitetets forskningsstrategier för 2016–2020. Fyra framgångsfaktorer betonas i strategin: att forskarna själva formulerar forskningens innehåll, en stark finansiell bas, att ledningsfunktionerna har mandat och beredskap för nya områden samt kompletta akademiska miljöer där utbildningen integreras. Kvalitet, infrastruktur, internationalisering och omvärld, samt kompetensförsörjning är fyra utgångspunkter som ger stabilitet och riktning för att stödja och utveckla befintliga styrkeområden och nya prioriterade forskningsområden.

Universitetet profilerar sig genom en rad vetenskapliga styrkeområden där forskning, utbildning och samverkan integreras. Hela kedjan från grundläggande teoribildning och experimentell forskning till praktiskt nyttiggörande genom innovativa och samhällsförändrande idéer och förhållningssätt ingår. Styrkeområden är:

- Energi och hållbar utveckling
- Det digitala samhället
- Människan, kulturen och samhället
- Liv och hälsa
- Naturen och livets utveckling

Under kommande år avser universitetet att prioritera ett antal viktiga områden med utgångspunkt i stora samhällsutmaningar. Prioriteringarna har vuxit fram i dialog med det omgivande samhället och verksamheten bedrivs i samverkan med nationella och internationella aktörer från olika samhällssektorer. Områdena är antibiotikaresistens, vår digitala framtid, e-hälsa, medicinsk teknik, migration, integration och rasism, precisionsmedicin, psykisk ohälsa och nya smarta material.

Under 2016 beslutades om stöd till flera av de nya satsningarna i universitetets forskningsstrategier. Bland annat har stöd getts till Upptech, vilket är en satsning som syftar till att utveckla och förstärka teknikprofilen inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap, samt till de multidisciplinära plattformarna inom medicinsk humaniora, migration och integration.

1.4. Infrastruktur för forskning

Forskningens infrastruktur är ett prioriterat område där universitetet arbetar strategiskt för att bygga kompletta akademiska miljöer med styrka och excellens. Det bidrar till universitetets mål att stärka sin position som ett ledande forskningsuniversitet samt att stärka möjligheterna att attrahera de mest kvalificerade forskarna och lärarna. Till stöd för detta finns ett rektorsråd för forskningsinfrastruktur samt ett forskningsinfrastrukturråd med representanter för vetenskapsområdena, universitetsförvaltningen och studenterna. I arbetet med att ge forskare tillgång till infrastrukturella plattformar av hög kvalitet betonas det breda universitetets behov. Under 2016 har flera infrastruktursamarbeten konkretiserats där Uppsala universitet har eller kommer att ha en koordinerande roll, till exempel nationell forskningsinfrastruktur för biobanking och analys av biologiska prover, National Bioinformatics Infrastructure Sweden (NBIS) och Swedish National Infrastructure for Computing (SNIC).

Uppsala universitet deltar också i andra nationella och internationella satsningar där ESS (European Spallation Source), Max IV-laboratoriet och CERN (den europeiska organisationen för kärnforskning) är de mest framträdande. Till stöd för verksamheten vid ESS finns vid Uppsala universitet både Ångströmverkstaden och FREIA-laboratoriet där ny teknologi för storskalig fysik konstrueras och testas. Mottagare är främst ESS, men under året har också det första kontraktet mellan CERN och en svensk leverantör tecknats med Uppsala universitet (FREIA-laboratoriet) som leverantör.

Universitetet medfinansierar också nationella forskningsinfrastrukturkonsortier, till exempel inom miljöforskningsområdet SITES (the Swedish Infrastructure for Ecosystem Science) och ICOS (Integrated Carbon Observation System) samt mikrofabrikationsplattformen MyFab.

Databaser och samlingar är ytterligare ett verksamhetsfält som lyfts fram under året och tillgängliggörs som infrastruktur. Teknikplattformen Alvin (digitalisering av kulturarvssamlingar), Gender at Work (databas om arbetets historia), Uppsala Peace and Conflict Database och Samlingsarkivet Lagerträdet är exempel på unika infrastrukturresurser vid Uppsala universitet. Exempelen är nära knutna till forskning inom humaniora och samhällsvetenskap men har också användare från många andra forskningsområden.

1.5. Särskilda satsningar

Vid Uppsala universitet finns flera stora strategiska satsningar som har som mål att inom utpekade kompetensområden etablera internationellt konkurrenskraftiga kompetenscentra. Dessa satsningar är viktiga för att uppnå universitetets mål att vara ett framgångsrikt forskningsuniversitet som är attraktivt för excellenta forskare och lärare. Förutom att samla forskare och forskargrupper inom de aktuella forskningsområdena är miljöerna organiserade för att underlätta samverkan med externa aktörer och innovationssystemet samt integrera utbildning på alla nivåer. För att främja vetenskaplig kvalitet och relevans för utbildning och externa avnämare leds många av miljöerna av en styrelse där forskare, universitetsledningen och extern expertis är representerade.

1.5.1. Strategiska forskningsområden (SFO:er)

Uppsala universitet är värd för sju strategiska forskningsområden och deltar i ytterligare tre som koordineras av Lunds universitet (tabell 1.5). Samtliga miljöer har i samband med utarbetandet av nya forskningsstrategier för Uppsala universitet identifierats som fortsatt strategiska under den kommande femårsperioden. Se avsnitt 1.5.2 om SciLifeLab.

Tabell 1.5. Strategiska forskningsområden 2016, mnkr

Strategiskt område	Benämning	Tilldelning UU 2016	Varav utbetalt andra lärosäten
<i>Universitetet huvudsökande</i>			
Cancer	U-CAN	20 503	9 197
Energi	StandUP	54 396	34 279
E-vetenskap	eSENCE	27 198	14 959
Molekylär biovetenskap	SciLife-U	45 505	–
Politiskt viktiga regioner	UCRS	8 368	–
Säkerhet och krisberedskap	CNDS	11 925	4 254
Vårdforskning	U-CARE	10 461	–
Totalt		178 356	62 689

Källa: Raindance.

1.5.2. SciLifeLab

SciLifeLab är ett nationellt center för molekylär biovetenskap med noder i Uppsala (Uppsala universitet) och Stockholm (Karolinska institutet, KTH, Stockholms universitet) som erbjuder service i form av avancerad teknik, utrustning och expertis som är svårtillgänglig för forskarsamhället på grund av höga kostnader eller behov av specialiserad teknisk expertis. Sedan 2016 erbjuder SciLifeLab också service vid sex svenska lärosäten utanför värduniversiteten (Chalmers tekniska högskola, Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Lunds universitet, Sveriges lantbruksuniversitet och Umeå universitet).

Under 2016 har ett omfattande arbete genomförts för att utveckla verksamheten baserat på de utvärderingar som har utförts av Vetenskapsrådet och SciLifeLabs International Advisory Board. Speciellt kan nämnas att:

- En utvärdering av befintliga och kandidaterande faciliteter har genomförts av en internationell grupp bedömare för att revidera och förtydliga vilken service som ska erbjudas framöver.
- Styrdokument för SciLifeLabs infrastruktur har uppdaterats för att förtydliga urvalet av, uppdrag och ansvar för faciliteterna.
- Ett Data Office har inrättats till stöd för hanteringen av de stora datamängder som skapas inom SciLifeLab.
- Värduniversiteten har inlett ett arbete för att ta fram ny arbetsordning, delegationsordning och fyrpartsavtal för tydligare styrning, finansiering och ökad koordinering av SciLifeLabs forskning och infrastruktur.

Verksamheten under 2016 har bland annat inneburit att:

- SciLifeLabs faciliteter har bidragit med service och kompetens till drygt 3 700 projekt (att jämföras med drygt 3 800 för 2015).
- Fyra pilotfaciliteter vid Uppsala universitet har startat med målsättningen att antas som nationella SciLifeLab-faciliteter vid nästa internationella utvärdering.
- Mötesplatsen Navet har fortsatt utvecklas som en uppskattad arena för Uppsala universitets samtliga vetenskapsområden och förvaltning samt för samverkan mellan akademi, industri och sjukvård.
- Ytterligare en gruppledare har rekryterats till Uppsala universitet inom SciLifeLabs Fellows-program. Programmet utgörs nu av 17 unga excellenta forskare som etablerar sin forskning inom något av värduniversiteten, varav fem är vid Uppsala universitet.
- SciLifeLabs forskningsmiljö vid Uppsala universitet (de 83 anslutna forskargrupperna) har under 2016 publicerat 202 artiklar med affiliering till SciLifeLab.
- Efterfrågan på bioinformatikutbildning är fortsatt hög. Under 2016 genomfördes 12 centralt anordnade bioinformatikkurser med drygt 200 deltagare från hela Sverige.

1.5.3. Uppsala Antibiotic Center

Under året beslutades om att inrätta ett centrum för antibiotikafrågor. Det tvärvetenskapliga centret ska bli en regional, nationell och internationell kunskapsresurs och mötesplats inom antibiotikaresistensområdet. Det ska både vara ett kunskapscentrum för beslutsfattare och andra samhällssektorer samt ha ett starkt fokus på att utbilda en ny generation forskare med helhetssyn på antibiotikaresistensfrågan.

1.5.4. Knowledge and Innovation Communities and European Institute of Innovation and Technology

Sedan 2010 ingår Uppsala universitet, tillsammans med KTH, i det europeiska KIC InnoEnergy konsortiet. Under 2014 utsåg European Institute of Innovation and Technology (EIT) två nya konsortier som ska fokusera på innovation inom områdena hälsa (EIT Health) och material (EIT Raw Materials) där Uppsala universitet deltar. EIT Health understödjer entreprenörskap i syfte att utveckla innovationer för ett hälsosamt åldrande, och EIT Raw Materials rör frågor kring råmaterial t.ex. hållbar prospektering, utvinning och återvinning.

1.5.5. Linnémiljöer

Vid Uppsala universitet finns starka forskningsmiljöer som byggts upp med hjälp av långsiktig statlig finansiering, så kallade Linnéstöd. Stödformen når universitetets samtliga vetenskapsområden. Stödperioden går mot sitt slut och under 2016 fattades beslut om hur Uppsala RNA Research Center ska införlivas i den löpande verksamheten. Övriga miljöer, som har fortsatt stöd i ytterligare två år, är Religion som samhällsfaktor – aktuella utmaningar för demokrati och rättssamhälle (IMPACT), Uppsala Programming for Multicore Architectures Research Center (UPMARC) och The Genomics of Phenotypic Diversity in Natural Populations (UCEG).

1.6. Swedish Collegium for Advanced Study

Swedish Collegium for Advanced Study (SCAS) är ett nationellt institut för avancerade studier (IAS), främst inom samhällsvetenskap och humaniora, med Uppsala universitet som värdunderstitet. Verksamheten regleras i en förordning. Kollegiets styrelse består av företrädare för svenska universitet.

SCAS ingår i en grupp av nio världsledande institut för avancerade studier, däribland IAS Princeton och Wissenschaftskolleg zu Berlin. SCAS ingår även i ett nätverk av 22 europeiska institut som driver ett EU-finansierat gästforskarprogram för forskare från hela världen, EURIAS. Under 2016 var 32 forskare från 26 universitet i 12 länder knutna till kollegiet.

Flera av kollegiets forskare har 2016 mottagit utmärkelser, däribland Preis des Historischen Kollegs, Leontief Prize och CNRS Bronze medal till unga forskare för "exemplary accomplishments".

Kollegiet driver med stöd av Riksbankens Jubileumsfond ett femårigt program för forskare efter det postdoktorala stadiet, Pro Futura Scientia. Programmet, som innefattar vistelser också vid utländska IAS, har bland annat inneburit att unga framgångsrika forskare från andra länder rekryterats till svenska universitet. Fem av forskarna har valts in i Sveriges unga akademi.

SCAS har genom Karlgren-Eisenstadt-programmet intensifierat arbetet kring forskning om perioder av djupgående förändring i global historia.

IAS Princeton, Écoles des hautes études en sciences sociales (EHESS) i Paris och SCAS startade 2015 en satsning på unga forskare från Afrika, Latinamerika och Mellanöstern genom ett treårigt sommarprogram (SPSS). Programmet ska bidra till att kunskapsklyftor i det globala forskningslandskapet kan överbryggas. Under 2016 genomfördes den andra sessionen av sommarskolan på EHESS i Paris och en tredje ska äga rum i Uppsala under 2017.

Under 2016 har SCAS påbörjat arbetet med ett naturvetenskapliga program (med stöd av Familjen Erling Perssons Stiftelse och Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse). Symposier har förberetts, ett internationellt råd konstituerats och arbetet med att skapa grupper av gästforskare initierats.

Kostnaderna för SCAS redovisas i tabell 1.6.

Tabell 1.6. Kostnad för SCAS 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
SCAS	26	26	27	28	25

Källa: Raintance.

1.7. Nationellt centrum för kvinnofrid

Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) har regeringens uppdrag att med ett rikstäckande perspektiv utveckla och sprida kunskap om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Centret ska sammanställa aktuell forskning och analysera behovet av forskning, bedriva undervisning samt utveckla och sprida metoder för bemötande. NCK ska utgöra ett stöd till andra myndigheter och organisationer i dessa frågor. En viktig kanal är NCK:s kunskapsbank, en webbplats som samlar och sprider forskning och erfarenhetsbaserad kunskap för en bred målgrupp.

Under 2016 fick NCK ett treårigt regeringsuppdrag att, i samverkan med Socialstyrelsen och länsstyrelserna, utveckla kommuners och landstings arbete med våldsutsatta kvinnor. I uppdraget ska NCK ta fram ett kompetensstöd för hälso- och sjukvården och tandvården och under 2016 har en förstudie gjorts. NCK ska också, på uppdrag av Landstinget i Uppsala län, genomföra ett kvalitetsutvecklingsprojekt, "Uppsalamodellen".

NCK ger varje år kurser på grund- och fördjupningsnivå för studerande och yrkesverksamma och arbetar kontinuerligt med att utveckla och kvalitetssäkra utbildningarna. Centret genomför även utbildningar i samarbete med andra nationella myndigheter. 2016 lanserades en webbaserad introduktionskurs om våld som har tagits fram på uppdrag av Socialstyrelsen och i samverkan med länsstyrelserna. Sedan lanseringen i september har kursen haft drygt 3 800 deltagare. Kopplingen mellan utbildning och forskning är viktig för verksamheten vid NCK.

Forskningen vid NCK bedrivs i samarbete med institutionen för kvinnors och barns hälsa och anknytningen till andra forskningsmiljöer är betydelsefull. Arbetet med den nationella prevalensstudien Våld och hälsa fortsätter.

NCK driver i samverkan med Akademiska sjukhuset, den nationella stödtelefonen Kvinnofridslinjen som 2016 besvarade över 31 000 samtal.

Kostnaderna för NCK redovisas i 1.7.

Tabell 1.7. Kostnad för NCK 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
NCK	31	29	30	31	30

Källa: Raindance.

1.8. Kvalitet

Kärnan i kvalitetsutveckling inom forskning är den gängse akademiska kvalitetskultur som omfattar sakkunnigprövning inför anställning och befordran, vid vetenskapliga seminarier och konferenser, samt vid prövning av ansökningar om forskningsmedel och publicering av vetenskapliga arbeten. Forskningen är viktig för utveckling av utbildningens kvalitet, men drar också nytta av nya tankar och idéer som uppstår inom utbildning. Utöver den kvalitetsutveckling som bedrivs i kärnverksamheten finns det universitetsövergripande insatser.

1.8.1. Forskningsutvärderingen Kvalitet och förnyelse 2017 (KoF17)

Under 2015 genomfördes en uppföljning av universitetets egeninitierade forskningsutvärderingar (KoF07 och KoF11). Utifrån resultaten av uppföljningen fattade rektor i början av 2016 beslut om genomförandet av en tredje forskningsutvärdering, KoF17. Denna gång står kvalitets- och förnyelsedrivande processer i universitetets forskningsmiljöer i fokus. Under året har en forskningsmiljöenkät och en bibliometrisk analys genomförts och en sammanställning av relevanta nyckeltal tagits fram. Dessa resultat bildar underlag för institutionernas självvärdering, som ska ge utrymme för konstruktivt och kritiskt reflekterande över hur förutsättningar för forskning av hög kvalitet skapas. Självvärderingsfrågorna behandlar rekrytering, ledarskap, kvalitetskultur, infrastruktur, finansiering, tvärgående samarbeten, samverkan, publicering, karriärmöjligheter, uppföljning och utvärdering samt kopplingen mellan utbildning och forskning. År 2017 kommer 19 internationella bedömarpaneler att ta del av institutionernas självvärderingar och övrigt underlag följt av platsbesök. Panelerna ombeds därefter att redovisa de styrkor, svagheter och utvecklingsområden de har iakttagit samt att ge rekommendationer som underlag för vidareutveckling av universitetets forskningsmiljöer.

1.8.2. Kvalitetsutveckling

Det utvecklingsarbete som har ägt rum under året har varierat med lokala förutsättningar och behov. På flera håll har mer sammanhållna forskningsstrategiska diskussioner med översyn av forskningsmiljöer initierats med åtföljande prioriteringar. Initiativ har tagits för att öka inflödet av externa medel, till exempel genom förbättrat stöd vid författande av forskningsansökningar. Åtgärder har vidtagits

för ökad publicering i välrenommerade tidskrifter och i internationella tidskrifter, bland annat genom tillskott av medel för språkgranskning. Medel har även avsatts för att stimulera ett ökat deltagande i internationella forskningskonferenser. Flera initiativ under året har syftat till att öka mångvetenskapligt forskningssamarbete mellan institutitioner och fakulteter, till exempel genom bildande av gemensamma forskningsnoder.

1.8.3. Oredlighet i forskning

Under året har universitetets riktlinjer avseende förfarandet vid anmälan om oredlighet i forskning reviderats. En nämnd som ska utreda fall av misstänkt oredlighet i forskning vid Uppsala universitet har inrättats. Ordförande för nämnden ska vara en extern lagfaren domare. En annan förändring är att misstanke om oredlighet i forskning nu ska anmälas till rektor i stället för som tidigare till dekanus vid berörd fakultet. För att fällas för oredlighet i forskning krävs, enligt de nya riktlinjerna, att oredligheten har begåtts uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Tidigare kunde en person enbart fällas om oredligheten hade begåtts uppsåtligen.

1.8.4. Ranking

Under 2016 rankades Uppsala universitet bland de 100 främsta på de tre stora internationella rankinglistorna: ARWU/Shanghai rankingen (plats 60), Times Higher Education (plats 93) samt QS (plats 98). Den främsta anledningen till de goda placeringarna under senare år har varit universitetets publicering som lett till bra resultat på de indikatorer som bygger på citeringar och andra bibliometriska mått.

Även när det gäller indikatorn internationalisering, vilken bland annat innehåller utvecklingen av antalet studenter med utländsk bakgrund, uppvisar universitetet en fortsatt uppåtgående trend efter en stor nedgång åren efter att studieavgifter infördes för tredjelandstudenter.

Ämnesmässigt är life sciences, vilket förutom delar av medicin också innefattar biologi, psykologi och farmaci, det område där universitetet har sina främsta placeringar. Speciellt inom områdena farmaci och farmakologi samt biologi har universitetet framstående placeringar. Bland andra ämnen där universitetet uppvisar goda resultat kan nämnas det tvärvetenskapliga området utvecklingsstudier.

Ranking är en indikator på universitetets mål att stärka sin position som ett internationellt ledande forskningsuniversitet.

1.9. Internationalisering

Samarbeten med utländska universitet har stor betydelse i en värld där ökad rörlighet över nationsgränser blir allt viktigare. I juni 2016 fastställde rektor en handlingsplan för internationalisering för perioden 2016–2018.

1.9.1. EU-samarbeten

Ett långsiktigt mål för universitetet är att öka andelen forskningsmedel som erhålls i konkurrens från internationella bidragsgivare. Sedan några år tillbaka finns en särskild stödfunktion för att öka deltagandet i EU-projekt. Inför en EU-ansökan erbjuds forskare hjälp med att identifiera finansieringsmöjligheter och partners, samt stöd i skrivprocessen. När ett projekt beviljats finns möjlighet till kvalificerat administrativt stöd.

Inom ramen för EU:s miljardsatsning European Institute of Innovation and Technology (EIT) deltar Uppsala universitet inom tre områden: hälsa, energi respektive råmaterial (se även avsnitt 1.5.4).

1.9.2. Universitetsgemensamma strategiska nätverk

Samarbeten som har utvecklats mellan enskilda forskare eller forskargrupper utgör grunden i universitetets internationalisering. Med utgångspunkt i pågående internationella forskningssamarbeten eftersträvar Uppsala universitet fördjupade strategiska partnerskap som tillför nya värden. Universitetet är medlem i flera internationella nätverk som syftar till att genom nätverkande och utbyte stärka befintliga forsknings- och utbildningssamarbeten samt att stimulera till nya initiativ och aktiviteter. Universitetet i nätverken är också "kritiska vänner" för utbyte av erfarenheter och strategiska diskussioner. Några av nätverken är europeiska och andra globala. Även storleken på nätverken varierar för att uppnå både bredd och djup i samarbetena (se även avsnitt 2.5.5).

Nytt för 2016 är medlemskapet i det nybildade nätverket The Guild of European Research-Intensive Universities, som består av 18 europeiska universitet och som syftar till att bidra till att utveckla forsknings- och utbildningspolitiken inom EU. Universitetet i nätverket är forskningsintensiva och framstående i sina respektive länder och har valts ut bland annat utifrån ranking och för att få en god geografisk spridning. Uppsala universitet är en av grundarna till The Guild och har därför arbetat med att utveckla nätverket redan från den inledande fasen. Deltagande och medlemskap i internationella samarbeten, som till exempel The Guild, försvåras av att universitetet måste inhämta tillstånd från riksdagen för att bli medlem i vissa former av samarbeten (kapitalförsörjningsförordningen kap 2§7).

Under året har även samarbetet inom Coimbra-, Matariki-, SANORD- och U4-nätverken fortsatt att utvecklas och fördjupas. Inom ramen för Coimbra-nätverket, som samlar 38 europeiska universitet, har den så kallade Poitiers-deklarationen om samarbete mellan universitetet och staden undertecknats av både Uppsala universitets rektor och Uppsala kommunstyrelsens ordförande. I Matariki, ett globalt nätverk med sju medlemsuniversitet, har universitetets rektor varit ordförande i styrelsen under 2016. I september var Uppsala universitet värd för den årliga konferensen inom SANORD (Southern African Nordic Centre), ett nätverk med drygt 40 partneruniversitet i Norden och södra Afrika. Konferensen hade temat "Beyond New Public Management? Exploring New Paradigms of Governance and Public Service Provisioning", och samlade 123 deltagare från 16 länder i nord och syd. Inom U4-nätverket, ett samarbete mellan fyra europeiska universitet, var Uppsala universitet bland annat värd för ett möte då universitetsledningarna och studentrepresentanter inom nätverket utbytte erfarenheter kring styrning av universitet.

1.9.3. Samarbetsprojekt

Uppsala universitet har under året deltagit i två STINT-stödda samarbetsprojekt: Swedish Academic Collaboration Forum (SACF) och MIRAI. Inom SACF (2014–2016) har Uppsala universitet samarbetat med Chalmers tekniska högskola, KTH, Linköpings universitet, Lunds universitet och Stockholms universitet för att utveckla befintliga forskningssamarbeten, skapa nya initiativ mellan forskare i Sverige och i andra delar av världen samt öppna möjligheter för innovation. Under 2016 har gemensamma workshops med 50–120 forskare genomförts i Brasilien och Indonesien. Inom MIRAI (2016–2019) samarbetar Uppsala universitet med fem universitet i Sverige (Chalmers tekniska högskola, Linköpings universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet och Umeå universitet) och med nio universitet i Japan för att stärka befintliga kontakter och stimulera till nya forskningssamarbeten. Initiativet fokuserar särskilt på yngre forskare och på ökad delaktighet i infrastruktuursatsningar.

Uppsala universitet samarbetar med Lunds universitet i ytterligare två internationella partnerskap. Dessa syftar till att stärka forskningssamarbeten med universitetet i São Paulo i Brasilien, samt Pontificia Universidad Católica de Chile och Universidad de Chile i Chile.

På områdesnivå har bland annat ett tredje Uppsala University – Tokyo Tech Joint Symposium genomförts, vilket syftar till att vidareutveckla samarbetet med Tokyo Institute of Technology inom det tekniska-naturvetenskapliga området. Vidare har det åttonde Hallym-Uppsala

International Symposium genomförts, vilket är ett samarbete mellan Uppsala universitet och Hallym University i Sydkorea inom medicinområdet. Inom medicinområdet finns även ett samarbete med Southeast University i Nanjing, Kina (se avsnitt 1.9.4).

1.9.4. Samarbeten i låg- och medelinkomstländer

Samarbeten med universitet i låg- och medelinkomstländer² sker bland annat genom International Science Programme (ISP), Forum för Afrikastudier, The Swedish International Centre of Education for Sustainable Development (SWEDES) och institutionen för kvinnors och barns hälsa (IMCH). Inom medicinområdet har Uppsala universitet under året tecknat ett samarbetsavtal med Southeast University i Nanjing, Kina kring forskning och hälso- och sjukvård. Samarbetet involverar både företag och universitetssjukhus i Sverige och Kina. I samarbetet planeras det även för student- och forskarstudentutbyten samt inrättande av flera masterprogram.

Universitetet har sedan 2014 en person stationerad i Vietnam och har under 2016 beslutat att även fortsättningsvis ha permanent närvaro i landet. Verksamheten omfattar forsknings- och utbildningssamarbete, studentrekrytering, praktikplatser och övrig marknadsföring av Uppsala universitet i Vietnam. Under 2016 har Uppsala universitet inlett en dialog med andra svenska universitet om att samarbeta runt ett resurscentrum i Vietnam.

1.10. Hållbar utveckling

Uppsala universitets uppgift är att vinna och förmedla kunskap till mänsklighetens gagn och för en bättre värld³. Under 2016 fastställdes en handlingsplan för hållbar utveckling för perioden 2016–2018 av rektor för att konkretisera de strategiska prioriteringarna i det program för hållbar utveckling som fastställdes 2015 av konsistoriet. Syftet med program och handlingsplan är att inom universitetet och i samverkan med externa aktörer stimulera engagemang, initiativ och nytänkande inom hållbarhetsområdet. Syftet är också att öka kunskapen och medvetenheten om utmaningarna inom hållbarhetsområdet och att stimulera till ett ansvarstagande på alla nivåer inom universitetet. Under 2016 utsåg rektor också ett rektorsråd med fokus på hållbar utveckling för att arbeta med fakultetsövergripande frågor inom området.

I syfte att stärka det universitetsövergripande hållbarhetsarbetet har en översyn av organisationen av utbildning

² Definierat enligt den så kallade DAC-listan 2016.

³ Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2013/110). Fastställt av konsistoriet 2014-11-26.

och forskning för hållbar utveckling inletts. Genom att de olika organisatoriska enheternas uppdrag förtydligas och samordnas ska universitetets samlade förmåga att främja en hållbar utveckling stärkas.

En stor del av forskningen som bedrivs vid universitetet bidrar på olika sätt till att möta dagens och framtidens samhällsutmaningar. Forskningen sträcker sig från grundforskning till tillämpad och industrinära forskning och bidrar till miljömässigt och socialt hållbar utveckling på sikt.

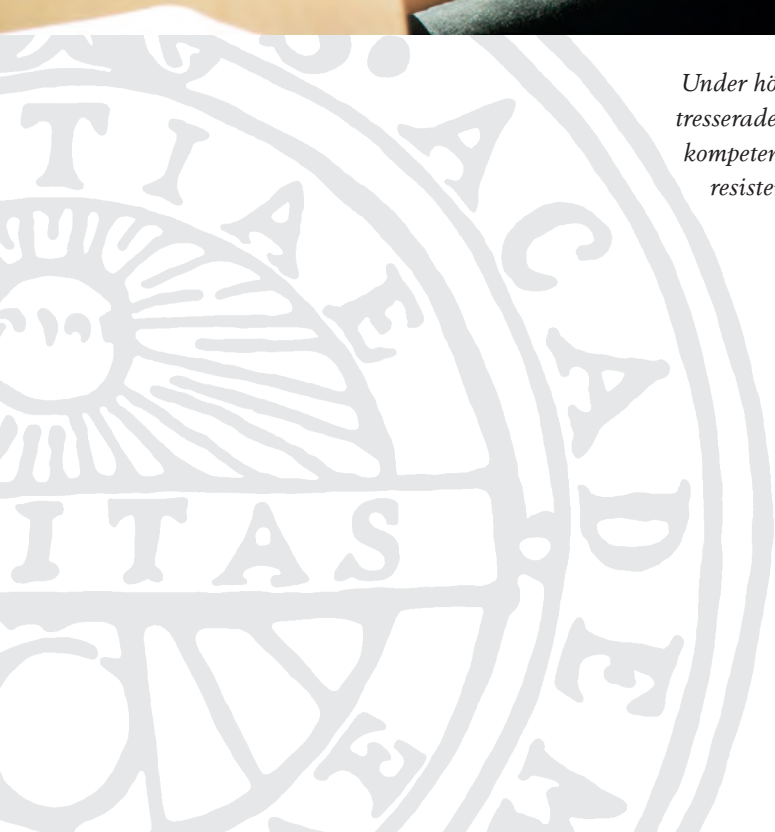
Inom ramen för det strategiska samarbetsavtalet som universitetet under 2016 tecknade med Uppsala kommun finns stora möjligheter att ytterligare stärka den lokala och regionala anknytningen av forskning inom ramen för hållbar stadsutveckling (se även avsnitt 3.2). Större tvärgående profilområden med starka forskningsmiljöer är energi, hållbar materialutveckling, informations- och kommunikationsteknologi, livsvetenskap och hållbar användning av naturresurser.

Forskningen inom energiförsörjning och förnybar energi ligger i framkant. Här kan nämnas det strategiska forskningsområdet Stand Up for Energy (STandUP), vilket är ett samarbete mellan flera svenska lärosäten. Det har som målsättning att minska kostnaden för införandet av förnybar, miljömässigt hållbar elenergi och energieffektiva hybrid- och eldrivna fordon. Under 2016 har Uppsala universitet fortsatt sin satsning kring den framtida energiförsörjningen och en framtida fordonsflotta utan beroende av fossila bränslen.

Vid universitetet bedrivs internationellt framgångsrik forskning om utbildning och lärande för hållbar utveckling. Fokus i forskningen ligger på hur utbildningsinsatser kan effektivisera transformering av information till kunskap, värderingar och handling respektive accelerera implementeringsprocesser.

Foto: David Naylor

Under hösten öppnade Uppsala universitet möjligheten för tiotusentals intresserade från hela världen att ta del av några av universitetets starkaste kompetensområden via nätet. Kurser om klimatförändringar, antibiotikaresistens och finansiella kriser är de första helt öppna internetbaserade utbildningarna (så kallade MOOCs: Massive Open Online Courses) som erbjuds.

2. Förstklassig utbildning

Söktrycket till utbildningar vid Uppsala universitet är fortsatt högt. Antalet helårsstudenter visar en nedgång jämfört med 2015, vilket har eftersträvat för att minska överproduktionen inom utbildning. Andelen studenter på avancerad nivå ökar och uppgår 2016 till 23 procent av det totala antalet helårsstudenter. Vidare fortsätter den positiva utvecklingen med ökat antal avgiftsbetalande studenter. Antalet doktorander (heltidsekvivalenter) har minskat jämfört med föregående år och antalet nyantagna doktorander har minskat under de senaste fem åren. Kvalitetsarbetet inom utbildning fortsätter, bland annat har beslut fattats om en ny modell för systematiska utbildningsutvärderingar.

Uppsala universitet har som mål att⁴:

- Utbildningarna ska hålla högsta nationella och internationella kvalitet och alla studenter ska ges möjlighet att tillägna sig förstklassiga ämneskunskaper och generella färdigheter.
- Alla studenter ska ges möjlighet att tillägna sig kritiskt tänkande, ett vetenskapligt förhållningssätt och grundläggande etiska principer.
- Utbildningarna på avancerad nivå ska vara ett välkänt och attraktivt val för de mest motiverade och kvalificerade studenterna från hela världen och andelen studenter på avancerad nivå ska öka.
- Utbildningarna på forskarnivå ska hålla högsta nationella och internationella kvalitet och vara ett välkänt och attraktivt val för de mest motiverade och kvalificerade studenterna från hela världen.

Uppsala universitet har ett brett utbud av program och kurser inom områdena teknik och naturvetenskap, medicin och farmaci samt humaniora och samhällsvetenskap. Universitetet har under 2016 erbjudit cirka 70 utbildningsprogram på grundnivå och lika många på avancerad nivå. Antalet fristående kurser har varit cirka 2 000. De mest eftersökta utbildningarna var psykolog-, jurist-, ekonomie kandidat- och läkarprogrammen. Universitetet ger ett 50-tal program på engelska på avancerad nivå och cirka 800 fristående kurser på engelska.

2.1. Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet av årets verksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt regeringens uppdrag, visar ett underskott om 8 mnkr vilket är en förändring med 33 mnkr mot föregående år (tabell 2.1).

Anslaget till utbildning har ökat med 36 mnkr jämfört med 2015. I förändringen ingår en ökning av takbeloppet med 91 mnkr och en minskning med 57 mnkr till kvalitetshöjande åtgärder. Övrig ökning, 2 mnkr, avser ersättning till landstinget för klinisk utbildning (ALF).

Kostnaderna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ökade med 50 mnkr eller knappt 3 procent i jämförelse med föregående år. Ökningen beror främst på att personalkostnaderna har ökat med 59 mnkr. Även lokal-kostnaderna har ökat men samtidigt har driftkostnader och avskrivningar minskat.

För att följa indelningen enligt regleringsbrevet redovisas det ekonomiska resultatet för utbildning på forskarnivå tillsammans med forskning i kapitlet Världsledande forskning. Övrig information om utbildning på forskarnivå redovisas samlat med utbildning på grundnivå och avancerad nivå i det här kapitlet.

Tabell 2.1. Ekonomiskt resultat för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Intäkter	1 841	1 824	1 779	1 738	1 589
Kostnader	-1 849	-1 799	-1 747	-1 741	-1 629
Årets kapitalförändring	-8	25	32	-3	-40
Utgående balanserat kapital	355	375	350	316*	296

Tabellen visar utbildning exklusive uppdragsutbildning.

Utgående kapital justeras årligen för omdisponerat kapital. Åren 2012–2015 har uppdaterats jämfört med tidigare årsredovisningar.

* Varav 25 mnkr överfört från Högskolans på Gotland.

Källa: Raindance.

⁴ Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2013/110).
Fastställt av konsistoriet 2014-11-26.

2.2. Prestationer inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

2.2.1. Helårsstudenter och helårsprestationer

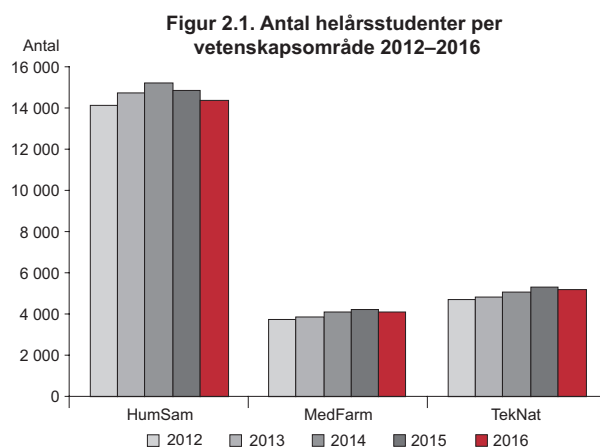
Antalet helårsstudenter uppgår till 23 734 vilket är en minskning jämfört med 2015 (tabell 2.2). Detta är en planerad minskning då universitetet haft en överproduktion i förhållande till takbeloppet de senaste åren. Det ska noteras att antalet helårsstudenter vid Uppsala universitet ökade i och med samgåendet med Högskolan på Gotland den 1 juli 2013. Antalet helårsstudenter vid Högskolan på Gotland/Campus Gotland uppgick 2013 till 1 814. Om man bortser från helårsstudenter vid Campus Gotland har antalet helårsstudenter vid Uppsala universitet minskat under den senaste femårsperioden.

Andelen studenter på avancerad nivå fortsätter att öka och uppgår 2016 till 23 procent av det totala antalet helårsstudenter. Att öka andelen studenter på avancerad nivå är ett av universitetets mål och en medveten satsning, bland annat genom att fördela mer medel till utbildningar på avancerad nivå.

Inom programutbildningar har en markant ökning av antalet studenter skett jämfört med de som studerar på fristående kurser. 2016 studerade 72 procent av studenterna på ett program. Andelen som väljer programutbildningar har ökat de senaste tio åren vilket sammanfaller med en allmän trend bland de stora breda universiteten. Det förändrade utbildningsutbudet som innebär att många fristående

kurser har försvunnit eller omvandlats till programutbildningar, är en bidragande orsak till förändringen. En bra balans mellan programutbildningar och fristående kurser är emellertid viktigt för att kunna erbjuda ett brett och flexibelt utbildningsutbud. Universitetet har därför avsatt särskilda medel för fristående kurser i verksamhetsplanen för 2017.

Universitetet har en ackumulerad överproduktion motsvarande 143 mnkr. Det ska jämföras med gränsvärdet, 10 procent av takbeloppet, för sparade prestationer om 165 mnkr. Den ackumulerade överproduktionen minskar

Källa: Uppdok.

Tabell 2.2. Antal helårsstudenter (hst) och helårsprestationer 2012–2016

	2016	2015	2014	2013*	2012
Programutbildningar (hst)	16 990	16 943	16 450	15 676	14 872
Fristående kurser (hst)	6 602	7 537	8 110	7 997	7 796
Basår och preparandutbildning (hst)	141	143	170	213	240
Summa antal helårsstudenter	23 734	24 623	24 730	23 886	22 909
– kvinnor (%)	57	57	57	57	57
– män (%)	43	43	43	43	43
varav helårsstudenter på grundnivå**	18 183	18 880	19 257	18 733	17 964
– kvinnor (%)	57	57	57	57	56
– män (%)	43	43	43	43	44
varav helårsstudenter på avancerad nivå	5 551	5 743	5 473	5 153	4 945
– kvinnor (%)	56	57	57	56	56
– män (%)	44	43	43	44	44
Antal helårsprestationer	18 985	19 450	19 560	19 089	18 380
– kvinnor (%)	58	59	59	59	58
– män (%)	42	41	41	41	42
Prestationsgrad (%)	80	79	79	80	80
Antal registrerade studenter	43 591	41 470	45 354	41 069	38 531
– kvinnor (%)	59	59	59	58	57
– män (%)	41	41	41	42	43
Genomsnittligt antal poäng per individ	26	28	27	28	29

* Samgåendet av Högskolan på Gotland och Uppsala universitet den 1 juli 2013 påverkar uppgifterna från och med 2013.

** Helårsstudenter som inte är nivåsatta ingår i summan för helårsstudenter på grundnivå.

Källa: Uppdok.

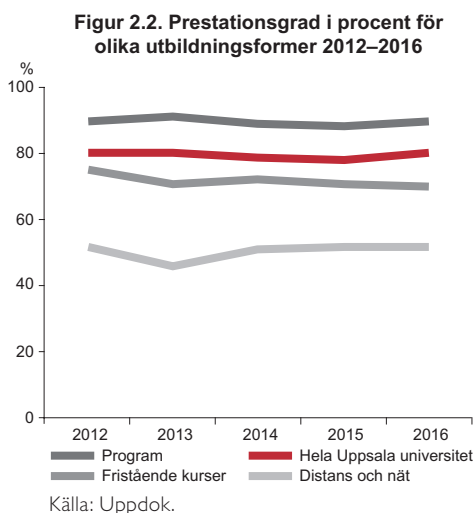

jämfört med föregående år och det pågår ett aktivt arbete för att produktionen ska vara i balans mot tilldelat takbellopp de närmaste åren.

Antalet helårsstudenter har sjunkit inom samtliga vetenskapsområden jämfört med 2015 (figur 2.1). Det är fler kvinnor än män, beräknat som helårsstudenter, inom både programutbildningar och fristående kurser. Fördelningen mellan könen ligger dock inom jämställdhetsintervallet (40–60 procent).

2.2.2. Prestationsgrad och kostnad per prestation

Prestationsgraden, det vill säga antalet helårsprestationer i förhållande till antalet helårsstudenter, var 80 procent 2016. Prestationsgraden har varit relativt oförändrad de senaste åren. Prestationsgraden inom programutbildningarna är relativt hög och var 90 procent under 2016 (figur 2.2). De distans- och nätbaserade undervisningsformerna har generellt sett en relativt låg prestationsgrad och var 52 procent under 2016.

Som ytterligare mått på prestationer inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå har universitetet valt att använda den definition av prestationer som de svenska lärosätena gemensamt har tagit fram, nämligen kostnad per helårsstudent och kostnad per helårsprestation. Kostnad per helårsstudent och kostnad per helårsprestation var högre 2016 jämfört med de senaste fyra åren, vilket delvis förklaras av nedgången i antal helårsstudenter och helårsprestationer (tabell 2.3). Prestationsmåttens kostnad per helårsstudent och kostnad per helårsprestation påverkas dock av flera faktorer, vilket gör det svårt att dra några långtgående slutsatser. Förutom att en minskning av antalet studenter medför att de fasta kostnaderna fördelas på färre individer, kan utbildningsutbudet, som varierar mellan åren, även påverka kostnadsbilden. Det gör det också svårt att jämföra universitetets siffror med andra lärosäten.

2.2.3. Examina inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Antalet examina på grundnivå och avancerad nivå är ytterligare ett av universitetets prestationsmått. Då uttag av examina inte sammanfaller i tiden med kostnaden för utbildningen redovisas inte kostnaden per examina. Andelen examina per antalet helårsstudenter har varit relativt konstant under de senaste fem åren och 2016 uppgår andelen till 25 procent (tabell 2.4). Det ska noteras att i prestationen antal examen räknas dubbelexamina två gånger.

Antalet utfärdade examina på avancerad nivå i förhållande till totalt antal utfärdade examina har ökat sedan 2012, och 2016 uppgår andelen till 49 procent (tabell 2.4). Detta är delvis en effekt av ett ökat antal studenter på avancerad nivå. Det beror också på att antalet fristående kurser är högre på grundnivå och att flera studenter som läser dessa kurser inte har som mål att ta en hel examen. Av de examina som utfärdades 2016 togs 62 procent ut av kvinnor.

Tabell 2.3. Kostnad per helårsstudent och helårsprestation 2012–2016, tkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Kostnad per helårsstudent	78	73	71	73	71
Kostnad per helårsprestation	97	93*	89	91	89

* Korrigerad jämfört med årsredovisningen för 2015.

Källor: Uppdok och Raindance.

Tabell 2.4. Antal utfärdade examina inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2012–2016*

	2016	2015	2014	2013	2012
Totalt antal utfärdade examina	5 833	5 753	5 401	5 182	5 019
Andel utfärdade examina per antal helårsstudenter (%)	25	23	22	22	22
Andel utfärdade examina på avancerad nivå av totalt antal utfärdade examina (%)	49	44	44	42	38

* Dubbelexamina räknas som två examina.

Källa: Uppdok.

2.3. Prestationer inom utbildning på forskarnivå

2.3.1. Antal doktorander och kostnad per doktorand

Antalet doktorander, mätt som heltidsekvivalenter, är något lägre 2016 jämfört med tidigare år (tabell 2.5). Antal doktorander registrerade i utbildning på forskarnivå med minst 10 procent aktivitet har minskat vid vetenskapsområdena för humaniora och samhällsvetenskap samt medicin och farmaci under de senaste fem åren och inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap under de senaste tre åren (figur 2.3).

Även antalet nyantagna doktorander fortsätter att minska jämfört med tidigare år och var 314 stycken 2016. Det är en minskning med drygt 150 personer jämfört med 2012. Minskningen av antalet nyantagna doktorander kan ha olika samverkande orsaker. I och med att utbildningsbidragen fasas ut och ersätts av doktorandanställningar blir kostnaderna för en doktorand högre. Nedgången av nyantagna doktorander kan delvis förklaras av att postdoktorer därför anställs istället för doktorander. Detta är en trend som kan ses vid flera lärosäten. En annan anledning till minskningen i antalet nyantagna doktorander är att den externa finansieringen är låg inom vissa områden och basanslagen är inte tillräckliga för att finansiera doktorander.

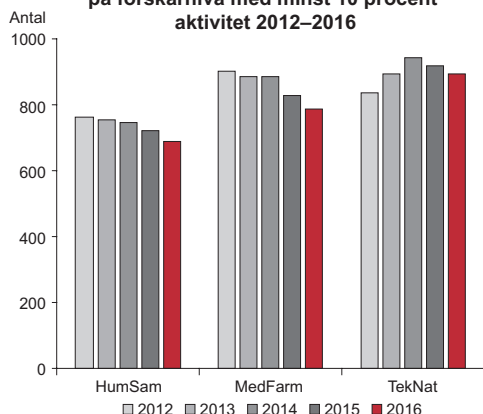
Tabell 2.5. Antal doktorander och finansieringsform 2012–2016

	2016	2015	2014	2013	2012
Antal doktorander					
Totalt antal (heltidsekvivalenter)	1 540	1 691	1 738	1 730	1 671
– kvinnor (%)	47	47	47	47	48
– män (%)	53	53	53	53	52
Antal med minst 80 % aktivitet (heltidsekvivalenter)	960	1 070	1 060	1 068	1 011
– kvinnor (%)	45	45	46	48	48
– män (%)	55	55	54	52	52
Antal med minst 10 % aktivitet (heltidsekvivalenter)	1 538	1 689	1 736	1 728	1 670
– kvinnor (%)	46	47	47	47	48
– män (%)	54	53	53	53	52
Antal nyantagna vid Uppsala universitet	314	330	378	419	482
– kvinnor (%)	48	50	48	46	48
– män (%)	52	50	52	54	52
Försörjningsform (heltidsekvivalenter)					
Doktorandtjänst	1 141	1 211	1 180	1 148	1 036
– kvinnor (%)	47	47	47	49	49
– män (%)	53	53	53	51	51
Utbildningsbidrag	2	42	115	145	183
– kvinnor (%)	50	39	45	46	49
– män (%)	50	61	55	54	51
Stipendium	119	134	132	122	119
– kvinnor (%)	41	44	48	43	48
– män (%)	59	56	52	57	52
Företagsdoktorand	17	24	21	14	20
– kvinnor (%)	13	21	24	31	44
– män (%)	87	79	76	69	56
Annan universitetstjänst eller förvärsarbete med anknytning till forskarutbildning	125	125	142	157	169
– kvinnor (%)	42	52	52	52	52
– män (%)	58	48	48	48	48
Läkartjänst eller motsvarande	64	84	86	84	89
– kvinnor (%)	46	47	46	44	45
– män (%)	54	53	54	56	55
Övriga	68	72	62	60	55
– kvinnor (%)	47	41	46	48	49
– män (%)	53	59	54	52	51

Siffrorna för tidigare år är uppdaterade jämfört med årsredovisningen 2015 på grund av efterrapportering.

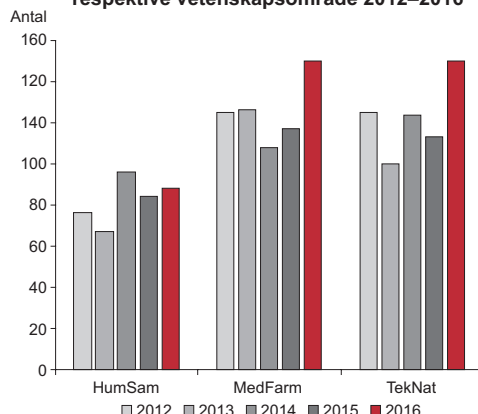
Källa: Uppdok.

Figur 2.3. Antal registrerade i utbildning på forskarnivå med minst 10 procent aktivitet 2012–2016

Källa: Uppdok.

Figur 2.4. Antal utfärdade doktorsexamina inom respektive vetenskapsområde 2012–2016

Källa: Uppdok.

Inom andra områden är det svårt att rekrytera doktorander på grund av konkurrens från en attraktiv arbetsmarknad. Dimensioneringen av forskarutbildningen är strategiskt viktig för att möta behovet både inom universitetet och samhället i stort. Långsiktiga kompetensförsörjningsplaner (se avsnitt 4.1.2) kommer att vara ett stöd för dimensionering av forskarutbildningen.

Majoriteten av doktoranderna finansieras genom doktorandtjänster och utbildningsbidragen har nästan helt försvunnit som försörjningsform (tabell 2.5), vilket har gett doktoranderna bättre och tryggare villkor. Det är en jämn könsfördelning (inom jämställdhetsintervallet 40–60 procent) i de flesta finansieringsformerna av doktorandstudier.

Kostnad per doktorand som är anställd på doktorandtjänst eller utbildningsbidrag redovisas i tabell 2.6.

2.3.2. Examina inom utbildning på forskarnivå

Antalet examina inom utbildning på forskarnivå är ytterligare ett prestationsmått, men då uttaget av examina inte sammanfaller i tiden med kostnaden för utbildningen redovisas inte kostnaden för examen.

Antalet examina inom forskarutbildningen är det högsta antalet under de senaste fem åren (tabell 2.7). Framför allt ökar examina inom vetenskapsområdena för medicin och farmaci samt teknik och naturvetenskap (figur 2.4). Antalet examina beror delvis på naturliga fluktuationer då år med många nyantagna doktorander medför ett stort antal examina fyra till fem år senare. Eftersom antalet nyantagna doktorander var stort under 2011 och 2012 förväntas antalet examina att vara fortsatt högt under 2017.

Antalet examina i förhållande till det totala antalet doktorander var högre 2016 jämfört med tidigare år, vilket främst är en följd av att antalet examina ökade.

Tabell 2.6. Kostnad per doktorand som är anställd på doktorandtjänst/utbildningsbidrag (exkl. kostnad för drift och handledning) 2012–2016, tkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Kostnad per doktorand	834	768	715	646	646

Siffrorna för tidigare år är uppdaterade jämfört med årsredovisningen för 2015 på grund av efterrapportering.

Källa: Uppdok och Raindance

Tabell 2.7. Antal utfärdade examina i utbildning på forskarnivå 2012–2016

	2016	2015	2014	2013	2012
Antal examina	387	326	331	304	337
– kvinnor (%)	45	45	47	48	48
– män (%)	55	55	53	52	52
Andel utfärdade examina av antal forskarstuderande (%)	15	12	12	11	13

Doktorsexamen räknas som en hel examen, om den inte föregåtts av en licentiatexamen.

Doktorsexamen som föregåtts av en licentiatexamen samt licentiatexamen räknas som en halv examen.

Siffrorna för tidigare år är uppdaterade jämfört med årsredovisningen 2015 på grund av efterrapportering.

Källa: Uppdok.

2.4. Kvalitet

Inom utbildning utgörs kärnan i utvecklingen av det ständiga kvalitetsarbete som bedrivs av enskilda lärare, studenter, utbildningsansvariga, kollegiala organ på olika nivåer och studentkårerna. Utvecklingen sker mot bakgrund av forskningen inom aktuellt ämne, beprövad erfarenhet, utvärderingsresultat, universitetspedagogisk forskning och inhämtande av kunskaper och erfarenheter från andra lärosäten världen över.

Kvalitetsutvecklingen sker främst inom ramen för olika utbildningsprogram och kurser, inbegripet verksamhetsförlagd utbildning. För att säkerställa uppdaterad forskningsanknytning och god pedagogik har kurser, kursplaner och hela utbildningar reviderats under året. Användningen av digitala redskap ökar, bland annat i form av "flipped classroom", och det pågår arbete med att införa digitala examinationer. Andra exempel på kvalitetshöjande åtgärder är ökat antal undervisningstimmar per student inom vissa ämnen, satsningar på lärares pedagogiska och ämnesdidaktiska kompetensutveckling, insatser för att stärka mångvetenskaplig utbildning, insatser för bättre samordning av mastersprogram, mentorsprogram för studenter, stöd för självstudier, stöd till studenter med funktionshinder och stärkt skriftlig färdighetsträning. Vidare har initiativ tagits för att stärka professionsanknytningen av utbildningen och då särskilt genom verksamhetsförlagd utbildning.

Med utgångspunkt i rektors beslut om kvalitetsutveckling inom e-lärandeområdet vid Uppsala universitet bedrivs ett universitetsövergripande arbete med att utveckla en ny lärplattform och genom kompetensutveckling inom e-lärande för lärare.

Under året startade två av universitetets tre pilot-MOOC:ar (Massive Open Online Courses), Antibiotic Resistance: the Silent Tsunami och Climate Change Leadership. I början av 2017 startar Understanding Financial Crisis: Business Cycles and Policy.

Projektet Vidareutveckling av aktiv studentmedverkan slutredovisades 2016. I projektet utvecklades former och stöd för vidareutveckling av aktiv studentmedverkan i utbildningen. Det resulterade i kunskapsuppyggnad och i att goda idéer och arbetsätt delades inom universitetet, bland annat genom en webbsäters, konferenser, utvecklingsmedel och studenttävlingar. Under 2016 slutredovisades också projektet Kulturarvet som pedagogisk resurs vid Uppsala universitet, vilket syftade till att stärka utbildningarnas kvalitet genom att ta tillvara Uppsala universitets kulturarv i undervisningen. Det som har byggts upp inom ramen för dessa utvecklingsprojekt har nu införlivats i ordinarie verksamhet.

Under året har forskarskolor startats och vidareutvecklats och utbudet av forskarutbildningskurser uppdaterats, i flera fall i samarbete med andra lärosäten. Åtgärder har vidtagits för att förtydliga och förbättra antagningsförfaranden, introduktion, pedagogisk fortbildning, handledning, individuella och allmänna studieplaner, årlig uppföljning, rutiner i samband med disputation och karriärvägledning. Åtgärder för att förbättra doktorandernas arbetsmiljö samt deras förutsättningar för att medverka i undervisning har också vidtagits. Under året har en universitetsövergripande studie av utbildning på forskarnivå redovisats, vilken ger inblick i hur doktorander, handledare inom forskarutbildningen och disputerade alumner ser på utbildningen. Till styrkorna hör välfungerande seminarieverksamhet, liksom att de kunskaper som förvärvas under forskarutbildningen anses vara till nytta i yrkeslivet. Till svagheter hör vissa brister i användningen av doktorandernas individuella studieplan, varierande tillgång till stödjande handledarkollegier och bristande förberedelse av doktoranderna inför yrkesliv utanför högskola eller universitet. Studien ger underlag för vetenskapsområdenas utvecklingsarbete.

2.4.1. Stöd för kvalitetsarbetet

Mål och strategier för Uppsala universitet ger riktning åt kvalitetsarbetet. Pedagogiskt program vid Uppsala universitet har reviderats under 2016 och ger mer precisa mål för det pedagogiska arbetet. Flera områden eller fakulteter har därtill egna program för kvalitetsutveckling, eget stöd för universitetspedagogisk utveckling, liksom kvalitetsgrupper eller motsvarande som bidrar till att koordinera kvalitetsarbetet inom respektive vetenskapsområde. Som komplement till det stöd som ges inom vetenskapsområden och fakulteter finns ett universitetsgemensamt stöd, vilket omfattar stöd för pedagogisk utveckling och utvärdering. Under året genomfördes bland annat pedagogiska fortbildningskurser riktade till lärare, stöd till olika utvecklingsprojekt och olika utvärderingar. Under 2016 har initiativ tagits för att stärka samarbetet mellan lokala och centrala stödfunktioner. Kvalitetsrådet, med representanter för vetenskapsområdena, universitetsförvaltningen och studenterna, har fungerat som styr- respektive referensgrupp för olika utvecklingsprojekt och har arrangerat seminarier på aktuella teman.

2.4.2. Utbildningsutvärderingar

Rektor fastställde Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar i oktober 2016, vilken svarar väl mot de krav som ställs inom ramen för det nya nationella systemet för granskning av högre utbildning. Modellen innebär

att all utbildning vid Uppsala universitet kommer att utvärderas av externa granskare under perioden 2017–2022. Varje utbildningsutvärdering ska svara mot de mål som finns i lag och förordning och beakta European Standards and Guidelines for the European Higher Education Area, men ansvarig fakultets- eller områdesnämnd beslutar om den exakta utformningen. Implementeringen av modellen inleds 2017 med 10 pilotutbildningsutvärderingar. De erfarenheter som då görs kommer att vara vägledande för det fortsatta arbetet. Det kommer även utvärderingen av lärarprogrammets utbildningsvetenskapliga kärnkurser, vilken genomförts på den utbildningsvetenskapliga fakultetens eget initiativ och rapporterades 2016. Utbildningsutvärderingarna är ett stöd i arbetet för att nå universitetets mål om högsta kvalitet på utbildningarna.

Inga nya utbildningar har granskats i Universitetskanslersämbetets regi under 2016, men de sista beskederna efter uppföljning har meddelats och omfattade sju examina som samtliga erhöll omdömet hög kvalitet. Resultat meddelades även för utbildning på forskarnivå i engelska som ingick som pilot vid utveckling av Universitetskanslersämbetets modell för utvärdering av utbildning på forskarnivå. Utbildningen erhöll omdömet hög kvalitet. Sammantaget har utfallet i Universitetskanslersämbetets utvärderingar 2011–2014 visat att Uppsala universitet ligger i topp vad gäller utbildning på avancerad nivå. Kandidatnivån har ett något svagare utfall, även om merparten, två tredjedelar, fick omdömet hög kvalitet. Samtliga utbildningar som bedömdes vara bristande under 2011–2014 har fått omdömet hög kvalitet efter Universitetskanslersämbetets åtgärdsuppföljning.

2.4.3. Kvalitetsförstärkande åtgärder inom humanistiska- och samhällsvetenskapliga området

Den särskilda höjningen av ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, teologi, juridik, samhällsvetenskap, undervisning och verksamhetsförlagd undervisning för kvalitetsförstärkande åtgärder ska återrapporteras i årsredovisningen. Medlen har inom humaniora, teologi, juridik och samhällsvetenskap i första hand använts för att öka andelen lärarledd tid på utbildningarna. Satsningen har möjliggjort kvalitetsförstärkande åtgärder, men det råder osäkerhet kring långsiktigheten i dessa eftersom medlen är tidsbegränsade.

Inom historisk-filosofiska fakulteten har medlen i huvudsak använts i två syften, dels för att öka handledningstiden i samband med uppsatsskrivande, dels för att öka

undervisningstimmar på A-nivå. Utöver detta har medlen även använts till att omvandla kursmoment med liten direkt kontakt mellan lärare och studenter (föreläsningar, studiebesök) till alternativa undervisningsformer där studenterna i högre utsträckning interagerar med varandra och lärarna (workshops, seminarier).

Vid språkvetenskapliga fakulteten har en större del av medlen använts till att utöka andelen lärarledd undervisning, särskilt på de inledande nivåerna. Tonvikt har varit på färdighetsmoment, som är både tidskrävande och lärarintensiva. Medlen har också använts till att skapa mindre seminariegrupper och att utveckla kompletterande undervisningsmoment som grammatik- och skrivstugor. En mindre del av medlen har använts till pedagogiska projekt med syfte att öka kvaliteten på studenternas självstudier och därigenom möjliggöra ett effektivare användande av den lärarledda undervisningen.

Vid teologiska fakulteten har medlen använts för att öka andelen lärarledda timmar. För att öka genomströmningen av studenter har satsningen gjorts i förhållande till genomströmningen på utbildningar och kurser.

Inom samhällsvetenskapliga fakulteten har studenternas kontakttid med lärare ökat, dels genom fler lärarledda lektioner per kurs, dels genom moment i mindre undervisningsgrupper. Vid några institutioner har ersättningen gjort det möjligt att bibehålla prioriteringar av utbildningskvalitativa undervisningsformer som annars skulle ha behövts skäras ner. Exempel på undervisning som har ökat är exkursioner, laborativa seminarier, fler handledningstimmar vid uppsatsskrivning, fördjupning och specialisering i mindre undervisningsgrupper och räkneövningar i smågrupper.

Juridiska fakulteten har fått nya och mer ändamålsenliga lokaler, vilket under flera år har efterfrågats av studenter och lärare. De nya lokalerna har inneburit en stor engångskostnad för institutionen och resursförstärkningen har varit en viktig förutsättning för att smidigt kunna bibehålla undervisningstätheten.

Vid fakulteten för utbildningsvetenskap har de ökade ersättningsbeloppen som rörde undervisning och verksamhetsförlagd utbildning använts till särskilda satsningar för kvalitetsförbättrande åtgärder med bäring på professionsanknytning, verksamhetsförlagd utbildning och ämnesdidaktik. Dessa har genomförts på institutioner som medverkar i lärarprogrammet. De satsningar som gjorts inom andra fakulteter har även gynnat lärarstudenter och några institutioner har också gjort speciella satsningar för lärarstudenter genom ökad undervisningstid.

2.5. Internationalisering

Flödet av studenter, lärare och forskare mellan Uppsala universitet och utländska lärosäten är viktigt för att förstärka kunskap, idéer och kompetens inte bara i den egna organisationen, utan i hela samhället. Det engelskspråkiga programutbudet på avancerad nivå har under året utvecklats inom bland annat områdena kulturvård, redovisning och finansiering. Under 2016 startade även universitetets första helt engelskspråkiga program på grundnivå, vilket är inom speldesign.

2.5.1. International Student Barometer (ISB)

Under hösten 2016 deltog universitetets internationella studenter på grund- och avancerad nivå i den världsomfattande enkätundersökningen International Student Barometer (ISB) där de har svarat på frågor om sina studier, tillgängliga stödstrukturer, boendesituation och mottagning. Universitetet har som mål att vara ett attraktivt val för studenter från hela världen. Resultaten visar att de svenska universiteten i studien överlag ligger mycket bra till i en internationell jämförelse. Gällande frågan om man skulle rekommendera Uppsala universitet till en annan student rankas Uppsala universitet på femtonde plats av de 182 universitet runt om i världen som ingår i studien och på femte plats av studiens tolv svenska universitet och högskolor.

Andra områden där Uppsala universitet utmärker sig är "good place to be" (4 av 182) och "campus environment" (8 av 182). Svagare resultat är främst kopplade till området som behandlar ankomst.

2.5.2. Utbytesprogram

Antalet inresande studenter inom universitetets utbytesprogram är fortsatt fler än antalet utresande studenter (figur 2.5). Antalet inresande har varit relativt konstant under de senaste fem åren. Antalet utresande studenter varierar något mer mellan åren, men det finns ingen tyd-

lig trend. Flest inresande studenter kommer från Tyskland och USA. Det största mottagarlandet av universitetets utresande studenter är USA, följt av Storbritannien.

Under 2016 deltog 666 tredjelandsstudenter i utbildning inom ramen för utbytesavtal, vilket är en liten ökning i jämförelse med föregående år då antalet var 656⁵, men en minskning jämfört med 2014 då antalet var 694. Minskningen jämfört med 2014 förklaras av att universitetet eftersträvar ett balanserat utbyte av inresande och utresande utbytesstudenter.

Utbytesavtalsverksamheten för tredjelandsstudenter har inte förändrats nämnvärt inom något av vetenskapsområdena under 2016. Inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap framhålls att utbytesverksamheten efter studieavgifternas införande har blivit allt viktigare för rekrytering av mastersstudenter från tredjeländ och för att upprätthålla en internationell miljö.

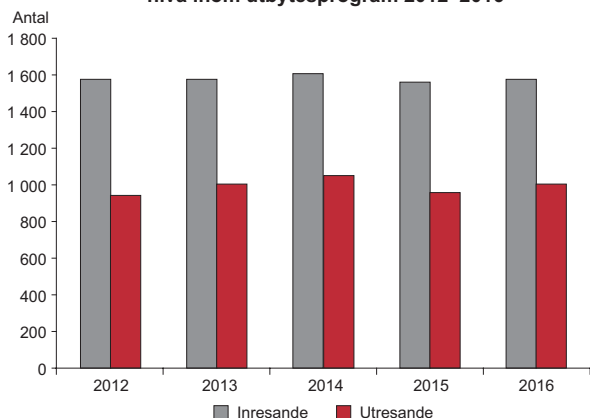
2.5.3. Avgiftsbetalande studenter och studieavgifter

När studieavgifter infördes för tredjelandsstudenter höstterminen 2011 minskade denna studentgrupp kraftigt. Antalet avgiftsbetalande studenter har sedan ökat och under 2016 fanns vid universitetet 608 betalande tredjelandsstudenter (motsvarande 348 helårsstudenter; tabell 2.8). Universitetet har ambitionen att successivt fortsatt öka volymen, eftersom ett tydligt inslag av studenter från andra världsdelar är av vikt för universitetets utbildningskvalitet. Under 2016 har arbetet fortsatt med att anpassa utbildningsutbudet, studentmottagandet och utarbetande av internationella marknadsföringsstrategier. 2016 antogs 30 avgiftsskyldiga studenter genom separat antagning, vilket är i samma storleksordning som 2015 (37 antagna).

Studieavgifternas storlek har som tidigare beräknats mot bakgrund av kravet på full kostnadstäckning över tid och utgår ifrån regeringens tilldelning per utbildningsområde. Till detta tillkommer merkostnader för bland annat kommunikation och marknadsföring, administration, urval och antagning, hantering av studieavgifter, resurser för språkkurser i engelska samt kostnader för bostadsgaranti.

Stipendier är ett viktigt verktyg för att rekrytera avgiftsbetalande studenter till universitetet. Universitetet eftersträvar därför att öka antalet egna stipendier som ett komplement till de stipendier som fördelas av Universitets- och högskolerådet (till lärosäten) och Svenska institutet (till studenter). Uppsala universitet har under året, tillsammans med Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) och Svenska institutet, lämnat ett förslag till regeringen om att inrätta ett kraftfullt stipendieprogram för internationella studenter från tredjeländ.

Figur 2.5. Internationellt utbyte på grund- och avancerad nivå inom utbytesprogram 2012–2016

⁵ Siffran har korrigerats jämfört med årsredovisningen 2015 eftersom vissa beställda utbildningar ingick i underlaget för 2015, vilket det inte gör 2016.

Tabell 2.8. Antal avgiftsbetalande studenter och helårsstudenter (hst), 2012–2016

	2016		2015		2014		2013		2012	
	Studenter	hst	Studenter	hst	Studenter	hst	Studenter	hst	Studenter	hst
Totalt vid UU	608	348	503	305	428	248	337	189	228	130
– kvinnor (%)	53	54	50	49	46	45	–	–	–	–
– män (%)	47	46	50	51	54	55	–	–	–	–
HumSam	248	147	212	126	199	111	152	85	114	65
– kvinnor (%)	63	62	60	58	54	53	–	–	–	–
– män (%)	37	38	40	42	46	47	–	–	–	–
MedFarm	104	60	76	51	62	37	51	29	32	21
– kvinnor (%)	63	63	64	61	56	56	–	–	–	–
– män (%)	37	37	36	39	44	44	–	–	–	–
TekNat	256	141	215	128	178	100	140	75	82	45
– kvinnor (%)	41	42	40	35	33	33	–	–	–	–
– män (%)	59	58	60	65	67	67	–	–	–	–

Källa: Uppdok.

Tabell 2.9. Intäkter och kostnader för avgiftsbetalande studenter 2012–2016, mnkr

	2016			2015			2014			2013			2012		
	Intäkter	Kostnader	Utfall	Intäkter	Kostnader	Utfall	Intäkter	Kostnader	Utfall	Intäkter	Kostnader	Utfall	Intäkter	Kostnader	Utfall
HumSam	14,0	-12,5	1,5	11,9	-11,2	0,7	9,7	-9,7	0	8,3	-8,7	-0,4	6,6	-5,1	1,5
MedFarm	8,3	-8,3	0	6,5	-7,1	-0,6	5,3	-4,0	1,3	3,9	-3,6	0,3	2,9	-2,5	0,4
TekNat	20,7	-20,5	0,2	17,2	-16,6	0,6	13,5	-13,5	0	10,1	-10	0,1	7,3	-7,5	-0,2
Totalt	43,0	-41,3	1,7	35,6	-34,9	0,7	28,5	-27,2	1,3	22,3	-22,3	0	16,8	-15,1	1,7

Källa: Raindance.

Inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap har den studieavgiftsfinansierade verksamheten liten påverkan på behovet av lärarresurser och lokaler. Inom vetenskapsområdena för humaniora och samhällsvetenskap samt medicin och farmaci försvåras dimensioneringen av utbildningar av den vanligtvis stora minskningen av antalet avgiftsbetalande studenter från ansökan till kursstart. Alla tre vetenskapsområden upplever att den studieavgiftsfinansierade verksamheten medför en ökad administration.

I tabell 2.9 redovisas intäkter och kostnader för avgiftsbetalande studenter.

2.5.4. Samarbetet med Migrationsverket

Enligt regleringsbrevet avseende universitet och högskolor ska universitetet redovisa hur samarbetet med Migrationsverket har fungerat. Internationella studenter från tredjeland (både avgiftsstudenter och utbytesstudenter) upplever fortfarande handläggningstiderna för uppehållstillstånd och visum som alltför långa. Under sommaren 2016 noterades många fall där studenter kallades till intervju på den svenska ambassaden i hemlandet, vilket ofta resulterade i ytterligare förlängda handläggningstider.

Det är svårt att få kontakt med Migrationsverket och det finns ett behov av en tätare direktkontakt vid brådskande ärenden. Svarefrekvensen och vilken information som ges i enskilda ärenden varierar.

Erfarenheten från universitetsgemensamma program (joint programmes), där studenter läser en till två terminer vid Uppsala universitet och en till två terminer vid andra lärosäten, är att Migrationsverket inför höstterminen 2016 blev mer restriktivt vad det gäller den tidsperiod som berörda studenter beviljades uppehållstillstånd för. Detta är problematiskt för studenterna eftersom de korta uppehållstillstånden utgör hinder för subventionerad sjukvård och för att öppna ett svenskt bankkonto. Den korta giltighetstiden innebär också att studenter kan behöva söka uppehållstillstånd flera gånger.

2.5.5. Universitetsgemensamma strategiska nätverk

Uppsala universitet deltar i flera strategiska nätverk (se även avsnitt 1.9) vilka bland annat syftar till att utveckla och genomföra gemensamma utbildningar, att ta tillvara internationell spetskompetens, att bredda utbildningsutbudet vid respektive lärosäte, samt att öka student- och lärarmobiliteten. Inom U4-nätverket har man under året bland annat undersökt förutsättningarna för gemensamma forskarutbildningar och studentnätverket inom U4 har tagit fram gemensamma rekommendationer kring internationalisering och mobilitet. Inom Matariki-nätverket genomfördes under våren en första workshop i Uppsala inom programmet Global Citizenship, där studentmedverkan är centralt i programmet.

2.5.6. Internationella samarbetsprojekt

Under 2016 har arbetet fortsatt inom kvarvarande Erasmus Mundus Action 2 och Erasmus+-programmet som startade 2014. Ett fortsatt hinder i arbetet med dessa EU-program är svensk lagstiftning som behöver anpassas för att ge svenska universitet tydliga och förutsägbara villkor för deltagande. Fortfarande är frågor om till exempel krav på full kostnadstäckning för utomeuropeiska studenter olösta eftersom EU-kommissionen sätter ett tak för den studieavgift som får tas ut inom programmen. Detta gäller även för masterprogrammen inom European Institute of Innovation and Technology (EIT).

Universitetet har under året utvecklat samarbeten med universitet i låg- och medelinkomstländer. Det har skett dels genom International Science Programme (ISP) som huvudsakligen finansieras genom Sida (33 mnkr 2016), dels genom de EU-finansierade kapacitetsuppbyggnadsprojekten EMISHA (Sydafrika), NIZAMI (Azerbadjan) samt EVENT (Vietnam). Universitetet har även beviljats EU-medel för sitt arbete med utomeuropeisk mobilitet (Erasmus+ International Credit Mobility) och erbjuder stipendier för in- och utresande studenter samt lärare och övrig personal från Latinamerika, Sydafrika och Sydostasien.

Forskare och lärare vid ett tiotal institutioner och administrativ personal vid universitetet har i samarbete med kollegor vid Eduardo Mondlane University, Mocambique beviljats medel inom ramen för Sidas Research Training Partnership Programme.

Uppsala universitet har under året fortsatt att utveckla kontakterna i Vietnam (se även avsnitt 1.9). Bland annat har arbetet fortsatt inom det STINT-stödda TRAC-projektet (Training and Research Academic Collaboration – Sweden-Vietnam), där Uppsala universitet samarbetar med fyra svenska lärosäten (Karolinska institutet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet och Umeå universitet) och tre vietnamesiska partners. Syftet är att utveckla ett akademiskt centrum för utbildning och forskning för att angripa globala hälsoproblem. Ytterligare en satsning inom medicinområdet är samarbetet med Southeast University i Nanjing, Kina, som initialt kommer att fokusera på utbildning på masternivå (se även avsnitt 1.9).

2.6. Studentinflytande

Studenterna har enligt högskolelagen rätt att vara representerade när beslut fattas eller beredning sker i ärenden som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation. För perioden 2016–2019 har konsistoriet beviljat sex studentsammanslutningar status som studentkårer och beslutat att dessa representerar universitetets studenter: Uppsala studentkår, Farmaceutiska studentkåren, Gotlands studentkår Rindi, Uppsala teknolog- och naturvetarkår, Föreningen Uppsalaekonomerna och Juridiska föreningen. Därigenom finns representanter för utbildning

på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Studentsammanslutningar kan ansöka om ställning som studentkår för treårsperioden därefter.

Universitetet har ett bra samarbete med samtliga studentkårer. Dessa utser representanter till grupper på olika nivåer inom universitetet. Studentinflytandet är viktigt för att utveckla verksamheterna vid universitetet.

I en samverkansgrupp, med representanter från universitetet, studentkårerna och studentnationerna, diskuteras regelbundet frågor som är relevanta för studenternas situation såsom utbildningskvalitet, internationalisering, studentboende och nationernas studiesociala arbete.

Rektor beslutade 2016 om ett stöd årligen till studentkårerna avseende perioden 2016-07-01 till 2019-06-30 om 315 kronor per helårsstudent och doktorand (helårsekvivalent). Stödet inkluderar det bidrag som universitetet får från regeringen.

2.7. Hållbar utveckling

Uppsala universitet bidrar till en hållbar utveckling ur ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv genom den utbildning som bedrivs. Program och kurser med särskilt fokus på frågor kring hållbar utveckling bedrivs på såväl grundnivå som avancerad nivå inom alla tre vetenskapsområden.

Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) driver det tvärvetenskapliga Uppsala centrum för hållbar utveckling (UCSD). UCSD bidrar och stimulerar till samverkan, forskning och utbildning kring hållbar utveckling och ska vara en mötesplats för studenter och forskare. Centret är organisatoriskt knutet till institutionen för geovetenskaper vid Uppsala universitet. CEMUS (Centrum för miljö- och utvecklingsstudier) är en del av UCSD som arbetar med tvärvetenskaplig och studentledd utbildningsverksamhet vid universitetet och verkar för ett ökat utbud av kurser och program med fokus på hållbar utveckling.

Swedish International Centre of Education for Sustainable Development (SWEDESD) är ett centrum som arbetar med utbildning och lärande för hållbar utveckling (Education for sustainable development, ESD) i relation till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, särskilt mål 4 "Quality Education". Genom samarbete med nationella och internationella nyckelpartners väver SWEDESD samman forskning, kapacitetsutveckling och policyarbete inom ESD-området. Arbetet bedrivs både i Sverige och internationellt. SWEDESD har 2016 utsetts av regeringen till nationell fokuspunkt för UNESCO:s globala handlingsprogram för ESD, Global Action Programme, som är en vägledning för att uppnå Agenda 2030.

SWEDESD har under året arrangerat en nationell workshop med ett 100-tal deltagare med syftet att identifiera målsättningar och utmaningar i arbetet med ESD i Sve-

rige. Vidare har ett underlag till en handlingsplan för regeringens arbete med ESD och de globala hållbarhetsmålen tagits fram i samråd med centrala aktörer inom området. SWEDESD arbetar med att stödja aktörer och nätverk verksamma inom ESD-området, med både arenor för samverkan och forskningsbaserad kunskapsutveckling. Arbetet sträcker sig över olika områden, bland annat policy- och ungdomsfrågor (elev- och studentperspektiv), och implementering av ESD i lärarutbildningar, för universitetslärare, i skolan och inom informella lärandesektorer. Det pågår också ett arbete med att utveckla digitala kommunikationsverktyg för att stimulera samarbeten och kunskapsutbyten inom området.

2.8. Jämställdhet

För hela universitetet är det fler kvinnor än män som studerar på utbildning på grundnivå och avancerad nivå, men fördelningen mellan män och kvinnor ligger inom jämställdhetsintervallet (40–60 procent, tabell 2.10 och 2.11). Det är en övervikt av kvinnor inom vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap samt stor övervikt

av kvinnor inom medicin och farmaci. Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap har i sin tur en övervikt av män. Könsfördelningen är relativt lik på grundnivå och avancerad nivå inom vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap. Inom vetenskapsområdena för medicin och farmaci samt teknik och naturvetenskap ökar andelen män. Det innebär att den ojämna könsfördelningen minskar något inom vetenskapsområdet för medicin och farmaci, men ökar inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap.

Även inom utbildning på forskarnivå är fördelningen mellan män och kvinnor inom jämställdhetsintervallet för hela universitetet, men det är fler män som studerar på utbildning på forskarnivå (tabell 2.12). Övervikten av kvinnor inom vetenskapsområdena för humaniora och samhällsvetenskap samt medicin och farmaci minskar på utbildning på forskarnivå jämfört med avancerad nivå och fördelningen ligger inom jämställdhetsintervallet. Inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap förändras inte fördelningen mellan män och kvinnor från avancerad nivå till utbildning på forskarnivå, det vill säga det är en övervikt av män.

Tabell 2.10. Könsfördelning inom utbildning på grundnivå (helårsstudenter) 2012–2016

		2016	2015	2014	2013	2012
Hela Uppsala universitet	kvinnor (%)	57	57	57	57	56
	män (%)	43	43	43	43	44
HumSam	kvinnor (%)	59	59	59	59	59
	män (%)	41	41	41	41	41
MedFarm	kvinnor (%)	73	73	73	74	74
	män (%)	27	27	27	26	26
TekNat	kvinnor (%)	40	39	39	38	36
	män (%)	60	61	61	62	64

Källa: Uppdok.

Tabell 2.11. Könsfördelning inom utbildning på avancerad nivå (helårsstudenter) 2012–2016

		2016	2015	2014	2013	2012
Hela Uppsala universitet	kvinnor (%)	56	57	56	56	57
	män (%)	44	43	44	44	43
HumSam	kvinnor (%)	61	62	60	59	60
	män (%)	39	38	40	41	40
MedFarm	kvinnor (%)	70	70	71	70	69
	män (%)	30	30	29	30	31
TekNat	kvinnor (%)	34	35	34	33	33
	män (%)	66	65	66	66	67

Källa: Uppdok.

Tabell 2.12. Könsfördelning inom utbildning på forskarnivå (heltidsekvivalenter, 81–100 % aktivitet) 2012–2016

		2016	2015	2014	2013	2012
Hela Uppsala universitet	kvinnor (%)	45	45	46	48	48
	män (%)	55	55	54	52	52
HumSam	kvinnor (%)	51	50	50	50	50
	män (%)	49	50	50	50	50
MedFarm	kvinnor (%)	55	56	55	57	59
	män (%)	45	44	45	43	41
TekNat	kvinnor (%)	34	35	38	39	39
	män (%)	66	65	62	61	61

Källa: Uppdok.

2.9. Breddad rekrytering

Sedan 2001 ska universitet och högskolor enligt högskolelagen aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan. Breddad rekrytering innebär att vidta åtgärder för att samhällsgrupper med proportionerligt låg övergång till högre studier i större omfattning påbörjar sådana.

Uppsala universitet ingår i nätverket Include där ett tjugotal lärosäten arbetar med breddad rekrytering och breddat deltagande inom högre utbildning. Arbetet syftar till en mer proportionerlig fördelning av studentpopulationen med avseende på etnisk och social bakgrund, kön och funktionsvariation.

Uppsala universitet upprättar planer för breddad rekrytering där nuvarande plan gäller för åren 2014–2016. I planen anges uppdrag som omfattar tre typer av åtgärder: rekryteringsåtgärder, mottagandeåtgärder och retentionsåtgärder, det vill säga åtgärder för att studenterna ska fullfölja utbildningarna.

Universitetet arbetar såväl centralt som via fakulteter, institutioner och program för breddad rekrytering, bättre mottagande av studenter och högre retention. Det finns stora skillnader i studentpopulationen mellan olika utbildningar vad det gäller könsfördelning, etnisk och social bakgrund. Fakulteter och utbildningsprogram genomför kartläggningar av sin studentpopulation genom nybörjarenkäter. Förberedelser för en universitetsövergripande studentenkät pågår och inkluderas i arbetet med universitetets nya utbildningsutvärderingar.

I samarbetet runt mångfaldsbyrån ESMeralda arbetar universitetet tillsammans med Uppsala kommun och Uppsala studentkår för att öka intresset för högre studier i områden med låg övergång till universitetet. Bland annat erbjuder studenter läxhjälp till elever i grundskolan. ESMeralda och även fakulteter och institutioner har en omfattande samverkan med skolor genom så kallade studentambassadörer och kontakter med lärare och studie- och yrkesvägledare.

Inom utbildningsprogram och vid institutioner pågår kontinuerligt arbete med breddad rekrytering. Som exempel kan nämnas Språkverkstaden som erbjuder studenter på grund- och avancerad nivå vägledning i skriftlig och muntlig framställning, Sci-Fest (se avsnitt 3.2.3), lärarfortbildning, Universitetsdagen (en informationsdag som riktar sig till gymnasieelever) och ökad arbetslivsanknytning i utbildningarna. Flera områden satsar på en tydligare introduktion till universitetsstudier och extra resurser under första terminen i syfte att minska avhopp.

Universitetet arbetar även aktivt för att öka mångfalden bland deltagande studenter vid rekryteringsmässor och

genom att kontinuerligt förenkla informationen om vart studenter ska vända sig med frågor.

För att förbättra möjligheterna till studieframgångar, möta blandade studentgrupper och öka retentionen arbetar universitetet med varierande undervisnings- och examinationsformer.

2.10. Övrig redovisning i enlighet med regleringsbrevet

2.10.1. Klinisk utbildning

Ersättning för kostnader för landstingets medverkan i grundutbildning av läkare

Antalet helårsstudenter inom läkarutbildningen har minskat jämfört med 2015, men är 103 fler i jämförelse med 2012 (tabell 2.13). Ökningen från 2012 är en följd av regeringens beslut om utökningar av läkarprogrammet under åren 2008–2013.

Tabell 2.13. Antal helårsstudenter inom läkarutbildningen 2012–2016

	2016	2015	2014	2013	2012
Antal	1 032	1 091	1 039	995	929
– kvinnor (%)	56	56	56	58	56
– män (%)	44	44	44	42	44

Källa: Uppdok.

Utveckling av klinisk utbildning och forskning

Uppsala universitet tillfördes 884 tkr från Karolinska institutet för att under 2016 utveckla klinisk utbildning och forskning. Medlen har uteslutande använts inom läkarprogrammet för att fortsätta arbetet med att planera och implementera en mer strukturerad interprofessionell undervisning. Detta sker genom ett flertal aktiviteter där läkarstudenter arbetar och lär tillsammans med och av andra studenter och yrkesaktiva inom hälso- och sjukvården samt vård och omsorg.

De olika aktiviteterna är indelade i tre områden:

- Bemötande och etiska överväganden.
- Lagarbete och samverkan inom hälso- och sjukvården.
- Samarbete med vård och omsorg inom kommunal verksamhet.

Redovisning av ALF-ersättning

Enligt uppdrag i regleringsbrev för 2016 ska universitetet redovisa hur ALF-ersättningen har fördelats under året när det gäller lokalkostnader, lönekostnader och övriga kostnader. Av erhållna uppgifter från landstinget framgår att ersättningen fördelats enligt tabell 2.14.

Tabell 2.14. Ersättning till Landstinget i Uppsala län för klinisk utbildning och forskning (ALF) 2012–2016, tkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Årets ersättning	285 924	275 872	272 881	265 829	261 677
Kostnader för personal	-151 074	-146 326	-132 078	-123 376	-117 871
Kostnader för lokaler	-37 364	-38 542	-40 595	-37 510	-39 556
Övriga kostnader	-97 486	-136 125	-101 029	-98 704	-108 757
Årets resultat	0	-45 121	-821	6 239	-4 507

Källa: Akademiska sjukhuset.

2.10.2. Nationellt ansvar för vissa ämnen

Universitetet hade 2016 ett nationellt ansvar för ämnena enligt tabell 2.15. Antalet helårsstudenter varierar delvis på grund av att kurserna ofta periodiseras så att kurser på grundnivå ges under ett år och kurser på avancerad nivå, med färre studenter, ges under ett annat år. Dessa utbildningar med nationellt ansvar är resurskrävande då antalet studenter är få och kravet på att upprätthålla forskningsanknytningen ändå kvarstår. Samtidigt bidrar de till att upprätthålla en bredd i det nationella utbildningsutbudet.

För kurser i assyriologi, egyptologi, hindi, kurdiska, persiska, seismologi och turkiska har samtliga behöriga sökanden kunnat erbjudas plats.

För kurser i albanska, finska, estniska, serbiska, kroatiska och bosniska finns det platsbegränsningar på IT-distanskurser på A-nivå (nybörjare) om 30 hp och 15 hp (55 platser) och fristående kurser i grammatik för nybör-

jare (7,5 hp) och realia-kurser (7,5 hp) som samläses med A-kurser (30 platser). Till övriga kurser i albanska, finska, estniska, serbiska, kroatiska och bosniska har samtliga behöriga sökanden kunnat erbjudas plats.

2.10.3. Internationell lärarfortbildning med mera

Antalet deltagare i internationell lärar- och modersmålslärarfortbildning ökade totalt i genomsnitt med 33 procent jämfört med 2015 (tabell 2.16). Inom området fortbildning för modersmålslärare, nyanländas lärande och studiehandledning var ökningen större, 56 procent. Behovet av fortbildning inom integration och inkludering bedöms vara fortsatt stort under 2017 och flera år framöver. Ett arbete för att förbättra anpassningen av fortbildningsutbudet till skolans behov har initierats under året.

Det bedrivs även ett arbete med kompetensuppbyggnad, bland annat genom att koordinera Erasmus+ projektet

Tabell 2.15. Antal helårsprestationer (hpr) och sökande för vissa ämnen 2016, samt helårsstudenter (hst) 2012–2016

Ämne	hst 2016	hpr 2016	Antal sökande 2016	hst 2015	hst 2014	hst 2013	hst 2012
Albanska	12	4	152	8	4	11	11
Assyriologi	23	14	452	20	17	15	11
Bosniska, kroatiska och serbiska	18	10	462	17	19	20	25
Egyptologi	31	20	415	19	24	10	11
Estetik	29	19	373	28	25	27	31
Estniska	25	11	237	24	27	23	23
Finska	25	11	502	26	25	31	29
Hindi	9	6	70	6	10	9	3
Kurdiska	13	4	165	19	15	12	11
Persiska	8	7	94	6	8	7	8
Seismologi	7	5	51	10	9	11	10
Turkiska språk	36	22	239	49	62	54	45

Källa: Uppdok.

Tabell 2.16. Antal deltagare i vissa språkutbildningar 2012–2016

	2016	2015	2014	2013	2012
Internationell lärarfortbildning	2 294	1 855	1 248	1 810	2 253
Fortbildning för modersmålslärare	1 244	798	1 252	1 370	320
Europarådets språkprojekt*	—*	—*	132	189	559
Summa deltagare	3 538	2 653	2 632	3 369	3 132

* Olika delar som kan hänföras till Europarådets språkprojekt är integrerade i alla delar av verksamheten.

Källa: Återrapportering från vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap.

”Education for Equity – Social, Linguistic and Cultural Inclusion”. Inom ramen för projektet arrangerades under året en internationell kurs för lärare och personal som arbetar med att förhindra tidiga skolavhopp och stärka studieresultat.

Under 2016 har ett pilotprojekt startat med virtuella nätverk för förstelärare i engelska för yngre åldrar och en webbaserad fortbildningsresurs i kinesiska. Ett antal webinarier har genomförts där forskningsresultat förs ut till lärare i skolan. Därutöver har ett samarbete med Uppsala kommun startat för att utveckla en fortbildningsmodell som innebär att en fortbildningsinsats kan göras tillgänglig för fler lärare.

Publikationer tillhandahålls kostnadsfritt och dessa har omfattande spridning. Information om verksamheten sprids också genom deltagande i internationella konferenser.

2.10.4. Vägledning inom lärar- och förskolläraryt utbildning

Enligt regleringsbrevet ska universitetet redogöra för åtgärder och överväganden för att informera och vägleda studenter när det gäller ämneskombinationer eller inriktningar som svarar mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens nationella och regionala behov. Insatserna utgörs bland annat av möjligheten för lärar- och förskolläraryt studenter att ta del av studievägledarnas stöd, där studievägledarna i enskilda samtal informerar och bidrar med råd om vilka inriktningar eller ämneskombinationer som kan vara attraktiva på arbetsmarknaden och vilka ämneskombinationer som kan leda till svårigheter att försörja sig som lärare efter uttagen examen.

Universitetet har gjort riktade marknadsföringsinsatser för att rekrytera studenter till ämneslärarprogrammet med inriktning mot moderna språk, naturvetenskap och teknik. Universitetet har också utsett en arbetsgrupp som arbetat med ökad rekrytering till lärarutbildningen. Insatser som identifierats som viktiga är att mer aktivt söka upp studenter för att hindra onödiga avhopp från utbildningen samt att mer aktivt vägleda akademiker vid Uppsala universitet som är intresserade av att komplettera sin utbildning.

2.10.5. Avvägningar i utbildningsutbudet

Inom universitetet bedrivs ett löpande analysarbete för att anpassa utbildningsutbudet efter samhällets behov, studenternas efterfrågan och förändringar i omvärlden som ställer nya krav på kunskaper och utbildning för medborgarna. Detta arbete bedrivs i samarbete med arbetsgivare och intresseorganisationer men också med studenter, studentkårer, alumnföreningar och genom omvärldsanalys och analys av det nationella utbildningsutbudet inom olika vetenskapsområden.

Universitetet arbetar för att sänka de senaste årens överproduktion vilket till stor del påverkar fristående kurser. Andelen programkurser har ökat de senaste åren vilket leder till ett mindre flexibelt utbildningsutbud i och med att programutbildningar binder upp utbildningsplatser under flera år. Programutbildningar används också för att öka antalet studenter på avancerad nivå, vilket eftersträvas. De satsningar som görs för att öka andelen studenter på avancerad nivå är bland annat att fördela mer medel till utbildning på avancerad nivå än till utbildning på grundnivå. Utbildningen på avancerad nivå syftar såväl till att sörja för arbetsmarknadens behov och studenternas efterfrågan som att tillförsäkra en fortsatt god rekryteringsbas för utbildning på forskarnivå. Samtidigt är en bra balans mellan programutbildningar och fristående kurser viktig för att kunna erbjuda ett brett och flexibelt utbildningsutbud. Det skapar även förutsättningar för ett livslångt lärande. Universitetet har avsatt särskilda medel för fristående kurser i verksamhetsplanen för 2017.

För att stärka internationalisering pågår ett arbete med att öka antalet engelskspråkiga utbildningar.

Samgåendet mellan Uppsala universitet och Högskolan på Gotland 2013 gjorde att antalet distansutbildningar ökade. Inom detta område pågår ett intensivt arbete med att skapa så stora synergieffekter som möjligt mellan campusutbildningar och distansutbildningar med målet att öka antalet campusutbildningar på Campus Gotland.

Inom utbildningar som rör hälso- och sjukvårdsområdet är programmen till största del yrkesprogram med bundna studiegångar. Programstudierna sätter en gräns på hur stora förändringar och anpassningar som går att göra varje år. Förändringsarbetet är därför långsiktigt och påverkas av faktorer i omvärlden, till exempel på tillgången till verksamhetsförlagd utbildning (VFU), riktade satsningar från regeringen eller fordringar för att erhålla legitimation. Utbildningsutbudet har över tid förändrats i riktning mot ett ökat inslag av programutbildningar. Se även avsnitt 2.10.6.

Inom utbildningsvetenskap finns det behov att utöka utbudet av fristående kurser för att dels trygga rekryteringen till utbildning på forskarnivå inom vissa forskarutbildningsämnen, dels möjliggöra större flexibilitet för studenter i sina högskolestudier.

2.10.6. Antal programnybörjare, helårsstudenter och examinerade de senaste tre åren på utbildningar som leder till vissa examina

Enligt regleringsbrevet ska universitetet redovisa uppgifter för antalet programnybörjare, antalet helårsstudenter samt antalet examinerade de senaste tre åren på utbildningar som leder till barnmorske-, civilingenjörs-, förskolläraryt-, grundläraryt- (F-3), högskoleingenjörs-, ämnesläraryt- som avläggs efter kompletterande pedagogisk utbildning, läkar-, sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeexamen (tabell 2.17).

Tabell 2.17. Antal programnybörjare, helårsstudenter och examinerade på utbildningar som leder till vissa examina 2012–2016

	2016	2015	2014	2013	2012
Civilingenjörsexamen					
Antal programnybörjare	522	569	573	603	600
Antal helårsstudenter	2 295	2 315	2 232	2 137	1 985
Antal examinerade	384	408	306	254	243
Högskoleingenjörsexamen					
Antal programnybörjare	152	162	168	155	152
Antal helårsstudenter	402	429	401	391	375
Antal examinerade	119	94	97	108	96
Läkarexamen					
Antal programnybörjare	229	230	238	247	242
Antal helårsstudenter	1 032	1 091	1 039	995	930
Antal examinerade	163	157	152	167	151
Sjuksköterskeexamen					
Antal programnybörjare	259	243	282	259	218
Antal helårsstudenter	604	628	595	569	522
Antal examinerade	189	172	156	151	154
Specialistsjuksköterskeexamen					
Antal programnybörjare	106	126	130	110	138
Antal helårsstudenter	112	123	120	123	133
Antal examinerade	123	109	104	106	91
Barnmorskeexamen					
Antal programnybörjare	21	23	25	25	23
Antal helårsstudenter	33	34	37	34	32
Antal examinerade	26	24	26	16	21
Förskollärarexamen					
Antal programnybörjare	221	239	233	225	210
Antal helårsstudenter	611	615	554	390	240
Antal examinerade*	117	132	5	5	7
Grundlärarexamen F-3**					
Antal programnybörjare	191	194	148	148	122
Antal helårsstudenter	456	399	310	233	135
Antal examinerade*	59	37	0	–	–
Examen efter kompletterande pedagogisk utbildning***					
Antal programnybörjare	141	130	74	24	–
Antal helårsstudenter	159	119	59	11	–
Antal examinerade	47	17	0	–	–

* Förskolläro- och grundskolläroprogrammen gjordes om 2011, vilket ger en förskjutning i tid innan de första studenterna på programmen tar examen.

** I årsredovisningen för 2015 angavs antalet programnybörjare för grundläroprogrammets båda inriktningar. Här redovisas nu grundläroprogrammet med inriktning mot förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3.

*** Utbildningen gavs inte 2012.

Källa: Uppdok.

Uppsala universitet har ett uppdrag att öka antalet programnybörjare på förskolläroutbildningen, ämnesläroarexamen som avläggs efter kompletterande pedagogisk utbildning, grundläroutbildning F-3, barnmorskeutbildningen, sjuksköterskeutbildningen samt specialistsjuksköterskeutbildningen. Utbyggnaden ska genomföras under 2015 och 2016, för sjuksköterskeutbildningen även under 2017. Programstudierna sätter dock en gräns på hur stora förändringar och anpassningar som går att göra varje år.

Inom ämnesläroarexamen som avläggs efter kompletterande pedagogisk utbildning når universitetet målet för utbyggnad väl och inom grundläroutbildning F-3 nås ut-

byggnaden av platser till 86 procent. Bedömningen är att uppdraget inom kort kommer att kunna uppfyllas fullt ut.

Inom förskolläroutbildningen är andelen programnybörjare lägre 2016 jämfört med 2014. Dock ökar antalet helårsstudenter inom utbildningen. Antalet utlysta platser har ökat i enlighet med regeringens uppdrag. Söktrycket är relativt tillfredsställande, men flera av de sökande har inte valt utbildningen som sitt förstahandsalternativ vilket har lett till avhopp i ett sent skede då många blivit antagna till och prioriterat andra utbildningar. Antalet platser har inför 2017 höjts ytterligare för att ge utrymme för dessa sena avhopp. Dessutom har en rekryteringsstrategi för

att öka intresset för utbildningen fastställts. Universitetet kommer även att starta förskollärarytbildning på Campus Gotland med första intagning höstterminen 2017.

Inom sjuksköterske-, specialistsjuksköterske- och barnmorskeutbildningarna har utbyggnaden inte varit möjlig att genomföra i enlighet med uppdraget. Det stora hindret är bristen på verksamhetsförlagda (VFU) placeringar som uppfyller ställda kvalitetskriterier. Det beror bland annat på bristen på kvalificerade VFU-handledare, och sjuksköterskebristen försvårar läget ytterligare. Problemet att hitta lämpliga VFU-platser är större efter regeringens utbyggnad eftersom samma utbildning byggs ut vid ett flertal lärosäten. Ett särskilt problem i Uppsalaregionen har varit att ombyggnad och omorganisation på Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping inneburit färre vårdplatser, vilket ytterligare har försvårat VFU-placeringar. Universitetet arbetar kontinuerligt för att stärka samarbetet och dialogen med uppdragstagare inom landsting, sjukhus och kommuner, men universitetet kan inte på egen hand lösa denna problematik. Här behöver även regeringen förtydliga utbildningsuppdraget för huvudmännen inom hälso- och sjukvården.

2.10.7. Kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk apotekare-, biomedicinska analytiker-, receptarie- och psykologutbildning

Universitetet har i regleringsbrevet fått i uppdrag att planera för och bygga upp kompletterande utbildningar för apotekare, biomedicinska analytiker, receptarier och psykologer med avslutade utländska utbildningar inom respektive område. Därutöver ska universitetet vara nationell samordnare av arbetet med kompletterande utbildning för apotekare och psykologer med avslutade utländska utbildningar. Alla kompletteringsutbildningar vid Uppsala universitet beräknas kunna starta höstterminen 2017.

Kompletterande utbildningar för apotekare och receptarier med avslutade utländska utbildningar

Utbildningen planeras i fyra block med uppdatering av teoretiska kunskaper, kurser i svensk terapitradition, läkemedel i det svenska samhället och författningar samt praktik inklusive test av färdigheter såsom kommunikationsförmåga och professionellt förhållningssätt. Inom universitetet pågår ett arbete om gemensamma frågor rörande exempelvis antagningsprocesser och webbinformation.

Det har etablerats kontakt med andra lärosäten med erfarenhet av kompletteringsutbildningar för läkare och veterinärer och med Göteborgs universitet för nationell samordning gällande utbildning för farmaceuter. En dialog förs med aktörer såsom Sveriges Apoteksförening och Apotekarsocieteten och ett möte med andra lärosäten och branschorganisationer är planerat för att inhämta synpunkter på utbildningen.

Kompletterande utbildning för psykologer med avslutade utländska utbildningar

Planeringen av utbildningens upplägg och kursinnehåll har påbörjats. Det förs även en dialog kring upplägg och problemlösning med fakulteter med motsvarande uppdrag inom andra utbildningar. Bland annat tas gemensamma kontakter med Socialstyrelsen och gemensamma marknadsföringsinsatser planeras.

De utmaningar som finns är framför allt studieadministrativa (bland annat antagning, utlysning, urval), relationen till Socialstyrelsen (till exempel utbyte av information), finansiella (hur stor är efterfrågan på utbildningen och hur sker ersättningen från regeringen) samt legitimationsfrågor (framför allt tillgången till praktik efter genomförd utbildning).

Kontakt togs tidigt med Umeå universitet och Lunds universitet. Ett par gemensamma samordningsmöten har hållits och ska fortsätta löpande. Frågan om kompletterande utbildningar togs även upp på det nationella prefektmötet i november för att hitta en samsyn mellan institutionerna. Ett arbete pågår för att samordna studieadministrativa processer mellan de tre lärosätena så att dessa så långt det är möjligt kan genomföras gemensamt.

Kompletterande utbildning för biomedicinska analytiker med avslutade utländska utbildningar

Arbetet med att ta fram gemensamma riktlinjer för bland annat antagning, förkunskapskrav och utbildningens omfattning har påbörjats. Översiktliga ramar för kompletteringsutbildningen fastställdes i ett tidigt stadium. Arbetet planeras utifrån att studenterna kommer att läsa enligt individuella studieplaner och att det därigenom till stor del går att nyttja de befintliga kurserna. Antalet platser i verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är det som huvudsakligen kommer att begränsa intaget av studenter. Representanter från Uppsala universitet har deltagit i möten med andra lärosäten.

2.10.8. Bedömning av reell kompetens

Under 2016 fick universitetet i uppdrag att utveckla sitt arbete med bedömning av reell kompetens.

Reell kompetens bedöms både för tillträde till en utbildning och för tillgodoräkning i en examen. Det är en möjlighet för den som helt eller delvis inte uppfyller de formella kraven men som kan styrka att tillräcklig kunskap eller erfarenhet förvärvats på annat sätt.

Under året har ett projekt startats för bedömning av reell kompetens bland sökande med utländsk utbildning i syfte att bedöma deras tidigare studier mot kraven på ämneskunskaper i en lärarexamen. Målsättningen med detta är att fler sökande ska kunna antas till den kompletterande

lärarutbildningen. Projektet har under året utvecklat en metod för att tillsammans med ämnessakkunniga systematisera bedömningen av de sökandes reella kompetens. Eftersom dessa bedömningar riktar sig mot personer med utländska studiemeriter inkluderar detta arbete även nyanlända.

En studie har inletts för att se över möjligheterna att utvidga den metod som används inom projektet till fler områden än den kompletterande lärarutbildningen.

Universitetet har också bidragit till Universitets och högskolerådets (UHR) arbete inom uppdraget med reell kompetens genom att delta i de aktiviteter som UHR har anordnat inom området.

Foto: Mikael Wallerstedt

Flyktingfrågan har engagerat många inom universitetet under det senaste året. För att samordna verksamheten har Uppsala universitet startat projektet Initiativ för nyanlända. Ett exempel på aktivitet är arbetsmarknadssatsningen Korta vägen för nyanlända med högskoleutbildning. Andra exempel är skräddarsydd fortbildning för skolor i nyanländas lärande och samarbete med Volontärbyrån i Uppsala för att underlätta ideellt engagemang hos studenter och medarbetare. Universitetet kraftsamlar också inom forskning om migration, integration och rasism för att bli en ännu bättre kunskapsresurs för samhället.

3. Samverkan

Vid Uppsala universitet är samverkan med det omgivande samhället en integrerad del av forskning och utbildning. Under året har samverkan stärkts genom upprättandet av flera samarbetsavtal, bland annat med Uppsala kommun och Region Gotland. Insatserna till stöd för nyanlända och integration har utvecklats och arbetet har tydliggjort den nära kopplingen inom området mellan forskning, utbildning och samverkan med det omgivande samhället. Universitetet har fortsatt genomföra aktiviteter riktade till skolor, bland annat ett medborgarforskningsprojekt om vattendrag där högstadielärover fick hjälpa en forskare.

Uppsala universitet har som mål att⁶:

- Samverkan med privat, offentlig och ideell sektor ska engagera alla delar av universitetet och bidra både till samhällets utveckling och till universitetets vitalitet.

3.1. Prestationer inom samverkan

I enlighet med förordningen om årsredovisning och budgetunderlag redovisas kostnaden för universitetets samverkan med det omgivande samhället. Universitetet har valt att använda den definition av prestationer inom samverkan som de svenska universiteten och högskolorna gemensamt har tagit fram, nämligen omfattning av uppdragsutbildning och uppdragsforskning, antal adjungerade lärare samt antal företagsdoktorander. Utöver detta redovisas även patent via UUI under året. Dessa prestationer beskriver delvis hur väl universitetet når sitt mål inom samverkan.

3.1.1. Uppdragsforskning

Uppdragsforskning innebär att universitetet bedriver forskning i samverkan med beställare inom privat eller of-

fentlig sektor. På detta sätt får samhället direkt nytta av universitetets kunskap och kompetens och universitetet får god insikt i de privata och offentliga sektorernas aktuella utmaningar. Omfattningen av uppdragsforskningen kan fluktuera från år till år. Uppdragsforskning äger rum inom universitetets samtliga tre vetenskapsområden. Intäkter och kostnader i uppdragsforskning presenteras i tabell 3.1.

3.1.2. Adjungerade lärare och företagsdoktorander

Att adjungera personer från näringslivet eller offentlig verksamhet som lärare samt att anta företagsdoktorander gör att universitetet och arbetslivet knyts närmare till varandra. Ömsesidigt kunskapsutbyte och mer verksamhetsnära forskning och utbildning är några av fördelarna. 2012 minskade antalet adjungerade lärare som en följd av att högskoleförordningen förändrades beträffande lärares anställningar. Antalet adjungerade lärare har därefter ökat och var 2016 144 stycken (tabell 3.2). Antalet företagsdoktorander minskar något 2016 jämfört med 2015. Kön-

Tabell 3.1. Intäkter och kostnader i uppdragsforskning 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Intäkter	112	114	129	117	116
Kostnader	-105	-119	-125	-117	-116
Årets kapitalförändring	7	-5	4	0	0

Källa: Raindance.

Tabell 3.2. Antal adjungerade lärare samt företagsdoktorander 2012–2016

	2016	2015	2014	2013	2012
Adjungerade lärare	144	122	100	99	90
– kvinnor (%)	45	44	40	37	32
– män (%)	55	56	60	63	68
Företagsdoktorander	34	39	37	29	36
– kvinnor (%)	15	21	24	31	44
– män (%)	85	79	76	69	56

Siffrorna för 2012–2015 har justerats jämfört med tidigare årsredovisningar.

Källa: Primula och Uppdok.

⁶ Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2013/110). Fastställt av konsistoriet 2014-11-26.

Tabell 3.3. Intäkter i poänggivande och icke poänggivande uppdragsutbildning samt antal helårsstudenter i poänggivande utbildningar 2012–2016, mkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Intäkter	83	94	87	91	84
Kostnader	-84	-88	-80	-89	-83
Årets kapitalförändring	-1	6	7	2	1
Antal helårsstudenter	310	325	406	452	480
– kvinnor (%)	73	75	66	69	74
– män (%)	27	25	34	31	26
Kostnad per helårsstudent	0,27	0,27	0,20	0,20	0,17

Cirka 50 procent av denna verksamhet administreras via avdelningen för uppdragsutbildning. Intäkter och kostnader åren 2012–2015 har korrigerats jämfört med tidigare årsredovisningar. Tidigare år inkluderades beställd utbildning och KY-utbildning.

Källa: Raindance.

fördelningen ligger inom jämställdhetsintervallet (40–60 procent) för adjungerade lärare. Bland företagsdoktorander dominerar män, och kvinnor utgör 15 procent.

3.1.3. Uppdragsutbildning

En del av universitetets samverkan med omvärlden skapas genom uppdragsutbildning. Utbildningarna bygger på universitetets forskning och är utvecklade i nära samverkan med uppdragsgivare främst inom offentlig sektor. Uppdragsutbildning ger möjlighet till ömsesidig nytta genom att uppdragsgivare och utbildningsdeltagare får ta del av relevant forskning. Undervisande forskare och lärare får i sin tur ta del av de yrkesverksammas aktuella problem och frågeställningar, vilket berikar utbildningen på grundnivå och avancerad nivå.

Uppsala universitet har ett regeringsuppdrag att utarbeta och genomföra ett övergripande program för kompetensutveckling om de mänskliga rättigheterna för berörd personal inom statsförvaltningen. Under året har en webbaserad introduktion till mänskliga rättigheter utvecklats och lanserats i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting. Därutöver har en grundutbildning och fördjupningsutbildningar inom mänskliga rättigheter tagits fram och genomförts. Ett stort antal seminarier har genomförts, bland annat i samverkan med Värdegrundsdelegationen, i Almedalen och vid Mänskliga rättighetsdagarna (MR-dagarna) i Malmö. Uppdraget avslutades under 2016.

Utbildningar för läkare och sjuksköterskor, samt chefs- och medarbetarutbildningar för olika myndigheter utgör en väsentlig del av verksamheten. Bland annat har universitetet under året haft uppdrag från Migrationsverket, Skolinspektionen, Skolverket, Kemikalieinspektionen och Svenska kyrkan.

Under 2016 har universitetet fortsatt att bidra till Arbetsförmedlingens satsning Korta vägen som är riktad till nyanlända akademiker. Antalet deltagare har ökat och under året har närmare 450 personer deltagit i programmet som ges på flera orter.

Intäkter i uppdragsutbildning samt antal helårsstudenter i poänggivande utbildningar redovisas i tabell 3.3.

3.1.4. Patent och företag

Under 2016 har 85 ärenden från forskare och studenter vid Uppsala universitet genomlysts med avseende på immaterialrättsliga aspekter (patent och andra frågor kring immateriella rättigheter). 14 patentansökningar, varav nio från forskare och lärare vid Uppsala universitet och fem från andra lärosäten, har lämnats in. Forskarpatent AB, dotterbolag till universitetets holdingbolag med uppgift att hjälpa nybildade bolag baserade på innovativa idéer (startups), har under året satts som vilande eftersom det görs en översyn av organisationen. Det avspeglar sig på det totala antalet patentansökningar som därmed minskat jämfört med tidigare år. Under 2016 har tre företag startats med stöd av Uppsala universitet Holding AB och 33 Uppsala universitet studentbolag har startats med stöd från Drivhuset (tabell 3.4).

3.2. Uppsala universitet – en viktig aktör för Sveriges utveckling

Uppsala universitet bidrar på olika sätt till långsiktig lokal, regional och nationell utveckling och tillväxt genom sin verksamhet i Uppsala och på Gotland. Universitetet har under 2016 deltagit i såväl strategiska diskussioner som operativa verksamheter för att gemensamt stärka Uppsalaregionen och Gotland. Universitetet bidrar också till samhällsutvecklingen genom att svara på remisser från regeringen, andra statliga myndigheter, landsting och kommuner. Dessa olika insatser bidrar till att nå universitetets mål om samverkan med privat, offentlig och ideell sektor.

3.2.1. Samverkansavtal

Ett strategiskt samarbetsavtal har tecknats med Uppsala kommun för att under åren 2016–2018 stärka och utveckla samverkan inom tre fokusområden: kompetensför-

sörjning och kompetensutveckling, hållbar samhälls- och infrastruktur samt närings- och arbetsliv. Ett strategiskt partnerskap mellan universitetet och Region Gotland har också slutits under året. Fokusområden för samverkan under perioden 2017–2020 är en attraktiv universitets- och utvecklingsmiljö, ömsesidigt kunskapsutbyte samt forskning och innovation.

Universitetet har även genom andra nya samarbeten stärkt den näringslivsanknutna forskningen och utbildningen. Ett samarbetsavtal har under året slutits med NCC om samverkan inom forskning, utbildning och rekrytering, samt kommunikation. Ett avtal har också tecknats mellan universitetet och Research Institutes of Sweden (RISE) om ökad samverkan mellan universitet och industriforskningsinstitut, vilket ska stärka gemensamma forskningsområden och knyta utbildningen närmare tillämpad forskning och innovationssystem. Uppsala universitet har sedan 2015 även ett strategiskt samarbetsavtal med ABB.

Inom Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle (STUNS) möts företrädare för Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, länsstyrelse, handelskammare, kommun och regionen regelbundet för samråd kring frågor som rör Uppsalas och regionens långsiktiga utveckling. STUNS verksamhet är koncentrerad till tre strategiska fokusområden: life science med verksamheten inom Uppsala BIO som klusterutvecklare och branschkompetent nav, energi och miljö med testbäddar och affärsplattformar för kundföretag och teknikleverantörer i verksamheten STUNS Energi, samt innovation och affärer med samlokalisering av innovationssystemets aktörer och regionens företagsinkubator Uppsala Innovation Centre AB (UIC).

En nära samverkan med arbetsgivare och andra användare av utbildning och forskning är viktigt inom alla tre vetenskapsområden, och särskilt inom de utbildningar där verksamhetsförlagda moment ingår. Inom medicin, farmaci och vård är kontinuerlig samverkan med Landstinget i Uppsala län och Akademiska sjukhuset en förutsättning för kvalitetssäkring och vidareutveckling av utbildning och forskning.

3.2.2. Uppsala Health Summit

Uppsala Health Summit är en arena för dialog mellan beslutsfattare, opinionsbildare och experter om hur utmaningar för vården och hälsa kan mötas i världen genom att ta tillvara resultat från forskning och innovationer. Projektet, som drivs som ett samarbete mellan åtta parter⁷ med

Uppsala universitet som värdorganisation, bidrar till omvärldsbevakning och att stödja internationalisering.

I oktober samlades 180 delegater från 36 länder kring temat "Ending childhood obesity". Slutsatserna från mötet har mottagits av WHO som underlag till den internationella handlingsplan mot barnfetma som är under utarbetning. De forskare som medverkat i programrådet arbetar nu med ansökningar till bland annat Horisont 2020, och har samtal med andra aktörer kring implementering av forskningsresultat.

3.2.3. Samverkan med skolor

Samverkan med skolor, från förskola till gymnasieskola och vuxenutbildning, är av stor betydelse för universitetet. Den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen sker i nära samverkan med skolor och förskolor. Under 2016 har ett projekt för att öka rekrytering till läraryrket genomförts. Projektet har resulterat i förslag till fler vägar till läraryrket. Dessutom har det strategiska samarbetsavtalet med Uppsala kommun delvis inriktats på att uppmärksamma och åtgärda bristyrken så som läraryrket.

Universitetets museer och Uppsala Linneanska trädgårdar bedriver verksamhet för skolelever i alla åldrar. Ett exempel på aktivitet som genomförts 2016 är SciFest, en vetenskapsfestival där universitetet samverkar med bland andra Uppsala kommun och Teknikcollege Uppland. SciFest lockade 8 700 besökare från skolor och allmänheten som fick prova på vetenskap i interaktiva workshops och ta del av ett omfattande scenprogram. Ett annat exempel är medborgarforskningsprojektet Brunt vatten där högstadiel elever fick hjälpa en forskare att studera färg, bottenlevande djur, temperatur och pH-värde i Sveriges vattendrag. Projektet bidrog till forskningsresultat, tydliggjorde forskningens betydelse för skoleleverna, samt aktualiserade frågeställningar om tillgången till dricksvatten och klimatförändringar.

3.2.4. Uppsala universitet en del av det lokala samhället

Universitetet är en del av det lokala samhället och är delaktig i olika aktiviteter i Uppsala och på Gotland. Under kulturnatten i Uppsala arrangerades ett 40-tal aktiviteter på universitetet, framför allt på museer, bibliotek och trädgårdar. Evenemangen under sista april i Uppsala var mycket välbesökta. Universitetet arrangerade tillsammans med Uppsala kommun och Uppsala Konsert och Kongress den återkommande sillunchen. Cirka 50 000 personer hälsade våren välkommen och lyssnade till kören Orphei drängar som sjöng på trappan till universitetsbiblioteket Carolina Rediviva. Under Almedalsveckan i Visby arrangerade universitetet ett 30-tal seminarier, bland annat på

⁷ Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Läkemedelsverket, Livsmedelsverket, Sveriges veterinärmedicinska anstalt, Uppsala läns landsting, Uppsala kommun och Världsklass Uppsala.

teman som nyanlända, betydelsen av internationella studenter och Östersjöregionen.

I början av 2016 arrangerade universitetet tillsammans med Region Gotland och ett antal andra regionala aktörer inspirationsdagen 92 möjligheter. Syftet var att hitta samverkansområden för ökad tillväxt för hela Gotland. Dagen innehöll föreläsningar, seminarier och grupparbeten. Ett antal konkreta målsättningar med aktiviteter för tillväxt arbetades fram. I början av 2017 kommer ett uppföljande arrangemang att äga rum och då med fokus på genomförandet av de framtagna förslagen på aktiviteter.

Regeringen avsatte 2016 medel för att stärka Gotlands industri och näringsliv. Uppsala universitet har en roll i flera av de nu planerade projekten för en hållbar näringslivsutveckling på Gotland. I utvecklingsinsatser kring kompetensförsörjning, digitalisering och en utvecklad besöksnäring kommer universitetet att få en särskilt viktig roll.

3.3. Insatser för nyanlända och integration

Från tidig höst 2015 har flyktingfrågan engagerat många vid Uppsala universitet. Erfarenheten under 2016 visar att det finns en nära koppling mellan forskning, utbildning och samverkan med det omgivande samhället inom detta område och bidrar till universitetets mål. Universitetets insatser har skett i nära samverkan med andra aktörer på regional och nationell nivå. Anställda och studenter har på olika sätt bidragit i arbetet för nyanlända och integration. Insatserna sträcker sig från en fakultetsövergripande kraftsamling kring forskning om migration, integration och rasism, skraddarsydda utbildningar, kompletterande utbildning för utländska akademiker, utbildning i svenska på förberedande nivå, fortbildning av yrkesverksamma inom olika områden och aktivt arbete med arbetsmarknadssatsningen Korta vägen till ideellt engagemang hos studenter och medarbetare. Nedan beskrivs några exempel på insatser.

Uppsala universitet har som myndighet ett ansvar att ordna praktikplatser. Universitetets anställda har redan från starten varit angelägna om att genom praktikplatser kunna delta i integrationsarbetet och få möjlighet att möta nyanlända. Universitetet har i samråd med Arbetsförmedlingen upprättat ett system för praktikplatser. Under 2016 har Uppsala universitet erbjudit 24 praktikplatser åt Arbetsförmedlingen. Av dessa har 18 platser även erbjudits till arbetsmarknadssatsningen Korta vägen. Sju praktikplatser har tillsatts, tre via Arbetsförmedlingen och fyra via Korta vägen.

Det har kommit två förfrågningar från Utbildningsdepartementet om kompletterande utbildningar för utländska akademiker och det finns ett stort intresse vid alla vetenskapsområden att ordna denna form av utbildningar. Uppsala universitet har under 2016 fått ett regeringsuppdrag att ordna kompletterande utbildning för personer med utländsk receptarie- och apotekarexamen samt för biomedicinska analytiker och psykologer med utländsk examen (se 2.10.7). Uppsala universitet har även nationellt ansvar för att ta fram kunskapsprov för farmaceuter, vilket är ett uppdrag från Socialstyrelsen.

Inom universitetet bedrivs också fortbildningsverksamhet till stöd för integrationsarbetet. Se vidare avsnitt 2.10.3.

Uppsala universitet har aktivt deltagit i länsstyrelsens strategiska grupp och styrgrupp för integration och etablering i Uppsala län. I grupperna ingår, förutom Länsstyrelsen Uppsala län, länets åtta kommuner, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Landstinget i Uppsala län. Universitetets forskningsbaserade kunskap har varit och är efterfrågad i grupperna. Samverkan mellan lärosäten och SUHF i frågan om nyanlända har ökat under 2016. Uppsala universitet har fört samtal med och blivit kontaktat av flera lärosäten i detta arbete.

Universitetet har under året genomfört kommunikationsinsatser av olika slag som rör nyanlända och integration. Bland annat arrangerades fyra seminarier under Almedalsveckan med koppling till nyanlända och integration samt två paneldiskussioner i samarbete med Upsala Nya Tidning på temat nyanlända.

3.4. Alumnverksamheten

Alumnverksamheten vid Uppsala universitet fortsätter att utvecklas. I Uppsala finns närmare 25 aktiva alumnföreningar. Universitetsledningen har deltagit i arrangemang för alumner i Auckland, London, Bern och New Haven. En ny internationell alumnförening, så kallad alumni chapter, har startats i Bern, Schweiz. Detta kompletterar de redan tidigare existerande chapters i New York, San Francisco, Minneapolis, London, Bryssel, Beijing, Shanghai, Hong Kong och Hanoi. I Sverige har fyra aktiviteter arrangerats centralt, inklusive utmärkelsen Årets Alumn som tilldelades den politiske rådgivaren och Iranexperten Trita Parsi. Ytterligare drygt 40 aktiviteter har arrangerats av svenska och internationella föreningar inom ramen för alumnätverket. Antalet individer i alumnsystemet uppgick vid årets slut till drygt 111 000 individer, varav drygt 22 600 är registrerade medlemmar.

Tabell 3.4. Flödestal och prestationer för UU Innovation, Uppsala universitet Holding AB och Drivhuset, 2012–2016

	2016	2015	2014	2013	2012
Antal idéer som under året influerats för rådgivning	122	103	102	71	85
– varav från studenter och forskare vid Uppsala universitet	121	103	95	66	82
– varav från studenter och forskare vid andra svenska lärosäten	1	0	7	5	3
Antal idéer som gått vidare till verifiering från forskare och studenter från Uppsala universitet	55	26	—*	—*	—*
Antal patentansökningar	14	44	35	32	34
– varav från forskare och lärare vid Uppsala universitet	9	13	14	14	15
– varav från andra lärosäten	5	4	8	12	4
– varav från Forskarpatent AB**	0	27	13	6	15
Antal idéer från Uppsala universitets studenter (totalt antalet idéer) som har fått vägledning via Drivhuset	73 (201)	97 (180)	129 (229)	129 (198)	152 (268)
Nystartade UU studentbolag (totalt antal bolag) med stöd från Drivhuset	33 (93)	34 (86)	59 (130)	62 (108)	69 (131)
Antal idéer som vidarebefordrats till företagsinkubators affärsutvecklingsprogram***	22	17	26	27	12
Antal startups som erhållit investering av UU Holding AB	3	4	5	2	7
Verifiering för tillväxt (VFT-1) projekt som beviljats Vinnova-medel	29	23	33	23	7
– varav nya projekt under året	21	14	24	23	7
Antal ansökningar om Verifiering för Samverkan (VFS)	36	26	27	—*	—*
– varav beviljade VFS projekt som beviljats Vinnova-medel	10	12	8	—*	—*
Antal frågor till AIMday som behandlats	99	82	77	130	118
Antal ansökningar om förstudie-medel efter AIMday	26	18	19	12	30
– varav beviljade förstudieprojekt	19	11	8	9	14
Antal forskare som genomgått IVAs (Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien) program Mentor4Research	10	15	12	12	10

* Uppgift saknas.

** Forskarpatent AB, dotterbolag till universitetets holdingbolag med uppgift att hjälpa nybildade bolag baserade på innovativa idéer (startups), har under året satts som vilande eftersom det görs en översyn av organisationen.

*** Inkluderar UIC:s affärsutvecklingsprogram (exklusive Alumni), rymdinkubatorn ESA-BIC, samt KIC InnoEnergy.

Källor: Raintance, Access databas. Patent databas, Visma, och Invotech Solutions databas.

3.5. UU Innovation (Uppsala universitets innovationskontor)

3.5.1. Ekonomiskt utfall

Den totala intäkten för Uppsala universitet Innovation (UUI) var 26,9 mnkr för 2016. Verksamheten finansierades med 12,1 mnkr från universitetets anslag, 10,9 mnkr i direkt anslag från regeringen samt med 1,2 mnkr i bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Övriga intäkter utgjordes av försäljning av tjänster. 2016 var kostnaderna 30,5 mnkr, vilket är en minskning med 0,9 mnkr jämfört med 2015. Resultatet för 2016 är ett underskott på 3,6 mnkr.

3.5.2. Inriktning och mål

UUI är en stödenhet som arbetar med den del av universitetets samverkansuppgift som avser innovationsverksamhet, vilket också inkluderar att vara universitetets innovationskontor. Uppdraget är att verka för ett effektivt nyttiggörande av kunskap i syfte att skapa ömsesidigt

värde för universitetet och samhället i övrigt. Verksamheten består av rådgivning och stöd för kommersialisering, hantering av immaterialrätt (IP) samt samarbeten med externa organisationer utifrån behoven hos enskilda studenter, forskare och övriga anställda. UUI ger även stöd och vägledning till företag, offentliga och ideella organisationer i syfte att hitta rätt kompetens, partners och former för samverkan med universitetet.

De huvudsakliga målsättningarna för UUI:s verksamhet är att bidra till utflödet av innovationsprospekt från Uppsala universitet till exempelvis holdingbolaget och företagsinkubatorn, att samverkansprojekt mellan universitetet och externa parter etableras, samt att extern finansiering beviljas till dessa. Verksamheten har under året präglats av ett systematiskt arbete mot uppsatta mål.

3.5.3. Innovationsprospekt

UUI har ett uttalat fokus på stöd i tidig fas i utveckling av innovationer. Utfallet från verksamheten är därmed inte färdiga innovationer som finns på en marknad, utan sna-

rare prospekt som har potential att bli det. Sådana innovationsprospekt utvecklas i många fall vidare av andra aktörer. Tabell 3.4 visar flödestal och prestationer för UUI, Uppsala universitet Holding AB och Drivhuset Uppsala. Det senare har universitetet valt att samarbeta med kring innovationsstöd till studenter. Flödestalen avser idéer där UUI bedömer att det är möjligt att utföra en initial bedömning av möjlig marknad och patenterbarhet, antalet idéer som gått vidare till verifiering där det är klarlagt att idégivaren äger rätten till idén och där analys av marknad eller patenterbarhet har initierats eller utförts, samt ett antal idéer som gått vidare till affärsutvecklingsprogram i företagsinkubatorn Uppsala Innovation Centre (UIC) eller rymdinkubatorn ESA Business Incubation Centre (BIC).

2016 tilldelades Uppsala universitet 3 mnkr kronor i anslag för fördjupad kommersiell verifiering inom livsvetenskaper. Medlen har använts till att finansiera projekt och till att driva ett mentorsprogram i syfte att ge forskare möjlighet att få djupare förståelse för och insikt i kommersialiseringens grunder.

3.5.4. Samverkansprojekt

UUI har under året strukturerat och utvecklat samverkansstödet. Framför allt har detta genomförts inom ett utvecklingsprojekt för vilket UUI tillsammans med Linköpings universitet och Örebro universitet har beviljats 39 mnkr från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Projektet (Access) syftar till att utveckla universitetens samverkansformer med små- och medelstora företag (SME), men har även inneburit ett mer generellt utvecklingsarbete. Inom projektet har en processbeskrivning arbetats fram där det tydligt framgår på vilket sätt UUI ger stöd till att samverkansprojekt etableras.

Ett av de viktigaste verktygen för att identifiera nya potentiella samverkansprojekt är AIMday och de förstudiemedel kopplade till AIMday som UUI har till sitt förhållande. AIMday är ett möteskoncept, utvecklat i Uppsala, som syftar till att identifiera gemensamma intressen för forskare och företag eller andra organisationer. Tabell 3.4 visar hur många idéer till samverkansprojekt som hanterats under årets alla AIMday, och hur många av dessa som genererat ansökningar som beviljats. En av de AIMday som arrangerades under 2016 var ett internationellt matchmaking-möte som genomfördes i Belo Horizonte i Brasilien.

UUI har under året koordinerat universitetets utlysning av medel för verifiering för samverkan (VFS). UUI har även gett stöd till forskare vid Uppsala universitet som sökt medel inom det strategiska innovationsprogrammet SWELife.

Totalt beviljades 14 projekt medel från SWELife och fyra av dessa kom från Uppsala universitet. Det innebär att Uppsala universitet totalt beviljades 2,9 mnkr och 1 mnkr beviljades till ett företag med ursprung från universitetet. Bland övrig extern finansiering av samverkansprojekt som UUI bidragit till kan nämnas CVD 2.0, ett forskningskonsortium med partners från Chalmers tekniska högskola, KTH, Sandvik Coromant och Seco Tools, som under året beviljades 31 mnkr från Stiftelsen för strategisk forskning.

UUI arbetar också mer långsiktigt, relationsbyggande för att konkreta samverkansprojekt ska initieras. En del i det är de partnerskap som universitetet ingått under 2016 med Uppsala kommun och med byggföretaget NCC, där UUI haft en central roll i framtagandet av avtalen. UUI har också en koordinerande roll i samarbeten när de inlett, såsom i det redan etablerade samarbetet med ABB. UUI ger också stöd till konsortier som universitetet medverkar i, såsom EIT Health.

3.5.5. Stöd till andra lärosäten

UUI ger, i enlighet med uppdrag i regleringsbrev, stöd till Högskolan Dalarna och Högskolan i Gävle. Under året har en överenskommelse undertecknats mellan lärosätena om att gemensamt verka för att utveckla och stärka innovationsverksamheten vid respektive lärosäte. Ett strategiskt arbete pågår för att identifiera utvecklingsområden. UUI har byggt upp specialistkompetens inom immaterialrätt (IP) och delar sedan flera år resurser med KTH och Karolinska institutet. IP-rådgivning erbjuds även andra innovationskontor vid behov.

Stöd för att genomföra AIMday har under året getts till Lunds universitet och University of Oxford. UUI har också ingått samarbetsavtal med University of Saskatchewan; Kanada, som kommer att genomföra en AIMday 2017.

3.6. Uppsala universitet musik och museer

Uppsala universitet Musik och museer är en universitetsgemensam funktion som omsätter drygt 93 mnkr per år inom ramen för sex verksamhetsområden: Uppsala linnéanska trädgårdar, Museum Gustavianum, Evolutionsmuseet, Kungliga Akademiska kapellet, Körcentrum och Uppsala University Jazz Orchestra.

En central del av uppdraget är att svara för verksamhet i gränsytan mellan vetenskap och allmänhet. Däri ingår att ansvara för och tillgängliggöra universitetets samlingar som infrastruktur för forskare och studenter samt att utveckla lärandemiljöer, publika mötesplatser och evene-

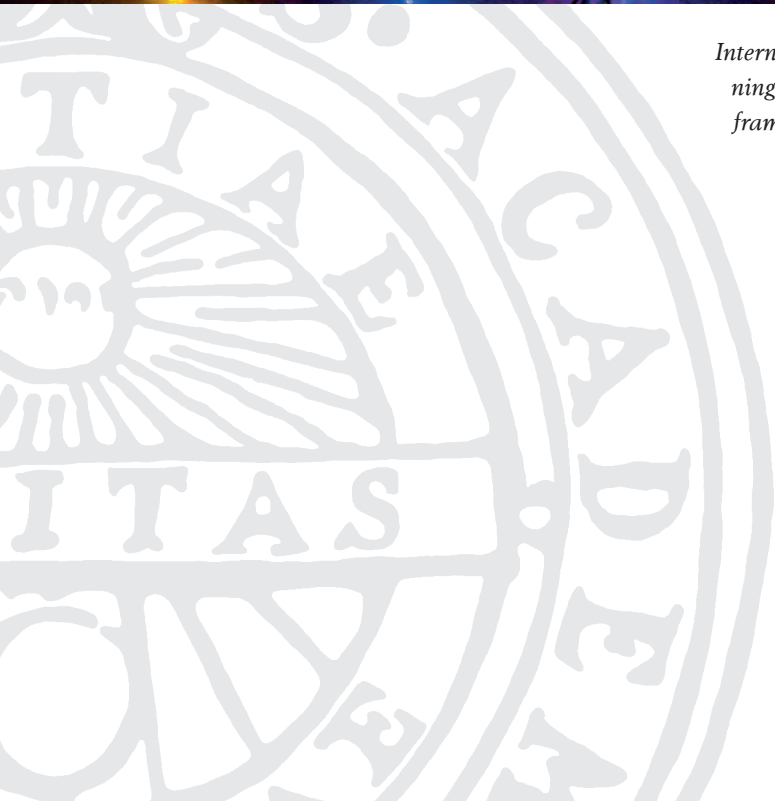
mang. Cirka 400 000 personer i alla åldrar har under 2016 besökt utställningar, programverksamhet, konserter och kulturmiljöer.

Uppsala universitets öppna föremålsarkiv för kulturhistoriska samlingar har haft cirka 2 000 besökare. Faciliteten är nu en resurs för kultur och museiämnena på ett motsvarande sätt som Uppsala universitets naturhistoriska samlingar. De senare har under året ingått i ett europeiskt infrastrukturinitiativ för att öka samlingarnas

tillgänglighet, DiSSCo. Uppsala universitets museer har också systematiserat arbetet med att erbjuda praktik och timanställning som guider till universitetets studenter inom relevanta ämnesområden. Under 2016 har närmare 30 studenter beretts plats i verksamheten. Arbets sättet bidrar till att öka kontakten med ett kommande yrkesliv och stärka anställningsbarheten för Uppsala universitets studenter.

Foto: Mikael Wallerstedt

Internationellt högklassig infrastruktur i form av experimentell utrustning, databaser, bibliotek, samlingar och biobanker är avgörande för framgångsrik forskning. Uppsala universitet är värd för flera sådana infrastrukturresurser. Ett exempel är SNIC – Swedish National Infrastructure for Computing – som är en nationell resurs för högprestandadatorer, storskalig datalagring och kunskap inom högprestandaberäkning. Här erbjuds stöd för forskning inom allt från kemi, teknik, fysik och medicin till samhällsvetenskap och humaniora.

4. Förutsättningar för excellens och samhällsnytta

God kompetensförsörjning, bra arbetsmiljö och väl fungerande stödfunktioner är viktiga förutsättningar för nå excellens och samhällsnytta. Under 2016 var i medeltal 6 857 personer anställda vid Uppsala universitet, vilket är i samma storleksordning som 2015. Förutsättningarna för att rekrytera och behålla akademisk personal är generellt goda och under året har ett arbete påbörjats med att utforma ett ramverk för ett systematiskt och långsiktigt arbete med kompetensförsörjningsfrågor.

Uppsala universitet har som mål⁸:

- En ständig strävan efter högsta nationella och internationella kvalitet ska genomsyra alla verksamheter.
- Den kollegialt grundade organisationen ska vara väl förankrad inom hela universitetet och engagera alla medarbetare.
- Stödfunktioner och infrastruktur ska svara mot verksamhetens behov och externa förutsättningar.

Insatser inom forskning, utbildning och samverkan som bidrar till målen beskrivs under respektive kapitel.

4.1. Kompetensförsörjning

4.1.1. Anställda

Medelantalet anställda vid universitetet var 6 857 personer 2016. Det motsvarar 5 944 årsarbetskrafter, vilket är i samma storleksordning som 2015 (tabell 4.1). Det har inte heller skett några stora förändringar inom de tre huvudgrupperna lärare, annan undervisande och forskande personal, samt teknisk och administrativ personal. Inom gruppen lärare har professorerna ökat med 10 årsarbetskrafter, vilket beror på en ökning av befordrade professorer. Gruppen annan undervisande och forskande personal har minskat med 32 årsarbetskrafter jämfört med 2015, vilket framförallt beror på en minskning i gruppen forskarstuderande. Den tekniska och administrativa personalen har totalt ökat med 18 årsarbetskrafter. Det har skett en förskjutning inom gruppen genom att den tekniska personalen minskat med 28 och den administrativa personalen och bibliotekspersonalen ökat med 46 årsarbetskrafter.

Av samtliga anställda hade 59 procent en tillsvidareanställning, vilket är en marginell ökning jämfört med föregående år. Den höga andelen visstidsanställda, 41 procent, beror på att flera befattningskategorier till sin natur är tidsbegränsade.

Av de anställda var 50 procent kvinnor och 50 procent män. Inom huvudgrupperna lärare samt teknisk och administrativ personal har bara marginella förändringar skett i könsfördelningen. I gruppen annan undervisande och forskande personal har andelen kvinnor i gruppen "övriga"

minskat från 63 till 59 procent, vilket beror på en minskning av andelen kvinnor bland universitetets forskningsassistenter. I gruppen forskare har andelen kvinnor minskat från 44 procent till 42 procent. Bland visstidsanställda var 47 procent kvinnor och 53 procent män, vilket var samma fördelning som 2015.

4.1.2. Attrahera, rekrytera och behålla kompetens

Kompetensförsörjning är en ständigt aktuell fråga inom universitetet och det pågår mycket arbete inom området. Aktuella frågor är bland annat det långsiktiga strategiska arbetet, meriteringsanställningar och jämställdhetsfrågor. Kompetensförsörjning är även viktig för att nå flera av universitetets mål, t.ex. att högsta nationella och internationella kvalitet ska genomsyra alla verksamheter, samt att universitetet ska attrahera de mest kvalificerade forskarna och lärarna från hela världen.

Förutsättningar för att attrahera, rekrytera och behålla kompetens

Det finns generellt sett goda förutsättningar för att rekrytera och behålla akademisk personal. Det är dock ofta svårare att rekrytera personal till seniora jämfört med juniora anställningar. Det beror på konkurrens från andra lärosäten, både nationellt och internationellt, samt på konkurrens från det privata näringslivet. Det är dock positivt att kunna erbjuda möjlighet till forskning i lärartjänster. Att kunna erbjuda resurser och god infrastruktur är viktiga faktorer för att kunna konkurrera om framstående forskare.

Förutsättningarna för att rekrytera doktorander varierar mellan olika områden. Inom vissa områden är det problem med doktorandfinansiering och inom andra är konkurrensen stor med en attraktiv arbetsmarknad. Se även avsnitt 2.3.1.

Inom vetenskapsområdet för medicin och farmaci finns det särskilda utmaningar i att rekrytera kvalificerad personal till förenade anställningar, då bristen på kliniska meriteringsanställningar och sjukvårdens effektivitetskrav leder till en försämrad återväxt bland kliniska lärare.

En utmaning vad det gäller akademisk kompetensförsörjning är en god balans mellan framgångsrik forskning och bibehållen bredd och kvalitet i grundutbildning. Det

⁸ Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2013/110). Fastställt av konsistoriet 2014-11-26.

Tabell 4.1. Personalstruktur (årsarbetskrafter) vid Uppsala universitet, 2014–2016*

	2016	2015	2014
Totalt	5 944	5 945	5 849
– kvinnor (%)	50	49	50
– män (%)	50	51	50
Lärare			
Totalt	1 726	1 713	1 702
– kvinnor (%)	40	40	40
– män (%)	60	60	60
Professor	584	574	566
– kvinnor (%)	28	27	25
– män (%)	72	73	75
Universitetslektor	641	640	634
– kvinnor (%)	46	46	46
– män (%)	54	54	54
Meriteringsanställning**	286	285	276
– kvinnor (%)	38	37	42
– män (%)	62	63	58
Universitetsadjunkt	215	214	226
– kvinnor (%)	58	58	60
– män (%)	42	52	40
Annan undervisande och forskande personal			
Totalt	2 203	2 235	2 170
– kvinnor (%)	45	45	45
– män (%)	55	55	55
Forskare	747	755	742
– kvinnor (%)	42	44	43
– män (%)	58	56	57
Forskarstuderande***	1 322	1 344	1 297
– kvinnor (%)	45	44	45
– män (%)	55	56	55
Övriga	134	136	131
– kvinnor (%)	59	63	60
– män (%)	41	37	40
Teknisk och administrativ personal			
Totalt	2 015	1 997	1 977
– kvinnor (%)	63	62	63
– män (%)	37	38	37
Administrativ personal	1 040	998	992
– kvinnor (%)	74	74	74
– män (%)	26	26	26
Bibliotekspersonal	116	112	114
– kvinnor (%)	72	72	72
– män (%)	28	28	28
Teknisk personal	859	887	871
– kvinnor (%)	48	48	48
– män (%)	52	52	52

* En ny modell ligger till grund för personaldata i årsredovisningen för 2016. Data har uppdaterats 2014–2015.

I den nya modellen blir årsarbetskrafterna färre eftersom hänsyn även tas till i efterhand rapporterad frånvaro.

** Inkluderar postdoktorer. Observera att postdoktorer inte ingår i gruppen lärare i Väsentliga uppgifter.

*** Inkluderar befattningarna doktorand, doktorand Marie Curie, assistent med doktoranduppgifter och assistent med utbildningsbidrag.

pågår ett arbete inom vissa områden om hur man säkerställer att den pedagogiska skickligheten tillräckligt värde i rekryteringsprocessen.

Det är generellt sett svårt att rekrytera och behålla kvalificerad administrativ personal, både på grund av intern och extern konkurrens. Begränsade karriärvägar inom universitetet upplevs också som ett problem för att behålla administrativ personal.

Kompetensförsörjningsplaner

Under hösten 2016 har Uppsala universitet börjat utforma ett universitetsövergripande ramverk för ett systematiskt och långsiktigt arbete med kompetensförsörjningsfrågor. Målet är att införandet av fleråriga kompetensförsörjningsplaner på institutions-, fakultets- och vetenskapsområdesnivå ska stödja det långsiktiga strategiska arbetet för dagens och morgondagens behov vad det gäller akademisk personal.

Meriteringsanställningar

Antalet biträdande universitetslektorer har ökat sedan tjänsten infördes 2013. För att öka antalet meriteringsanställningar har en särskild satsning på biträdande universitetslektorer gjorts under 2016. Satsningen har lett till 19 nya biträdande universitetslektorer under året.

Program för gästprofessorer

Uppsala universitet har haft 30–40 gästprofessorer per år under de senaste åren. Under 2016 har beslut tagits om ett program för gästforskare. Syftet är att knyta fler internationella forskare och lärare till universitetet och målet är att fördubbla antalet gästprofessorer. Tjänsten ska i normalfallet vara 20 procent av heltid och kan vara upp till tre år.

Kompetensutveckling

Universitetet erbjuder årligen ett obligatoriskt chefsprogram samt utbildningar i ledarskap, gruppleaderskap och kommunikation, med syfte att stärka processerna för en god chefsförsörjning och ett gott chefskap. Det finns också erbjudande om kompetensutvecklande insatser riktade till administrativ personal.

4.2. Jämställdhet

För att attrahera de bästa studenterna och medarbetarna ska Uppsala universitet vara en väl fungerande arbetsplats och ha en studiemiljö där alla verksamma ges lika goda förutsättningar att prestera sitt bästa oavsett kön, könsidentitet, könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionalitet, sexuell läggning eller ålder. Uppsala universitets jämställdhetsarbete är därför integrerat i lika villkorsarbetet, där samtliga nämnda diskrimineringsgrunder ingår.

Arbetet för lika villkor handlar bland annat om att åstadkomma förändringar i yrkes- och maktstrukturer. För att det ska vara möjligt behövs förändringar i attityder och tankemönster, vilket kräver ett systematiskt och långsiktigt arbete på alla nivåer inom universitetet. Lika villkorsarbetet är väl etablerat inom stora delar av verksamheten. Konsistoriet fastställde ett reviderat program för lika villkor i juni 2016. Det målinriktade arbetet vid universitetet regleras av en övergripande handlingsplan för lika villkor samt en övergripande handlingsplan för lika-behandling av studenter med åtgärder avseende samtliga diskrimineringsgrunder.

Vetenskapsområdena och fakulteterna har handlingsplaner för lika villkor eller jämställdhet samt för likabehandling av studenter och en majoritet av institutionerna har en lika villkors- eller jämställdhetsplan. Det finns också personer med särskilt ansvar för att bevaka frågor som rör jämställdhet eller lika villkor inom organisationens alla delar.

Det pågår ett systematiskt arbete för att uppnå en jämn könsfördelning i ledande befattningar på alla nivåer inom universitetet. Vid utgången av 2016 bestod rektors ledningsråd av två kvinnor och sju män, och 29 procent av universitetets prefekter var kvinnor. Bland universitetets nyanställda professorer var andelen kvinnor 40 procent och andelen kvinnliga professorer var 2016 28 procent (beräknat på årsarbetskrafter).

På aggregerad nivå ligger andelen kvinnor bland lektorer och forskare på 46 respektive 42 procent, vilket är inom jämställdhetsintervallet för jämn könsfördelning, dvs. 40–60 procent (tabell 4.1). Inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap är kvinnor fortsatt underrepresenterade bland lärarkåren medan det är en jämn könsfördelning inom vetenskapsområdena för medicin och farmaci samt humaniora och samhällsvetenskap.

Inom ramen för det systematiska arbetet för att uppnå en jämn könsfördelning bland lärare erbjuder universitetet ett flertal internutbildningar för att öka medvetenheten kring frågor om lika villkor och det för prefekter obligatoriska chefsprogrammet innehåller moduler som specifikt handlar om lika villkor.

Vid de flesta utlysningar av tjänster används universitetets standardformulering för breddad rekrytering av anställda som syftar till att attrahera sökande av olika kön och med olika födelsebakgrund, funktionalitet och livsfarenheter. En majoritet av institutionerna arbetar med att eftersöka potentiella sökande av underrepresenterat kön.

Uppsala universitet ska i likhet med alla svenska lärosäten enligt regleringsbrev för budgetåret 2016 utarbeta en plan för hur arbetet med jämställdhetsintegrering ska utvecklas för att därmed bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. En arbetsgrupp med studenter och personal under ledning av rektorsrådet för lika villkor har påbörjat arbetet med utarbeta en sådan plan.

4.3. Arbetsmiljö

En god arbetsmiljö vid universitetet skapar öppenhet och bidrar till akademisk excellens och samhällsnytta. Det förebyggande arbetsmiljöarbetet sker i samverkan mellan anställda, studenter och arbetsgivare och leder till en arbetsmiljö som gynnar hela verksamheten.

Principiella och universitetsövergripande arbetsmiljöfrågor behandlas regelbundet i universitetets samverkansgrupp för arbetsmiljöfrågor med representation från personalorganisationer, studenter, skyddsorganisation och arbetsgivaren. Under året har ett antal arbetsmiljögrupper på lokal nivå utvecklat sitt arbete med att förbättra arbetsmiljön på respektive institution eller enhet.

Det sker ett kontinuerligt arbete med att stödja verksamhetens prefekter och chefer i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Utbildningar inom arbetsmiljöområdet har hållits för prefekter och chefer samt för skyddsombud, studerandeskyddsombud, kemikalieombud, forskargrupper och arbetsmiljögrupper. En översyn av skyddsorganisation har påbörjats under 2016.

Under året har prefekter, chefer, samverkansgruppens ledamöter, skyddsombud och huvudskyddsombud samt verksamhetsnära personaladministratörer även utbildats om Arbetsmiljöverkets nya föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö som ställer särskilda kunskapskrav på arbetsledare och chefer. I den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet framgår att många prefekter och chefer önskar stöd och utbildning inom området.

Vidare har en utbildningsinsats genomförts inom områdena laboratoriesäkerhet och riskhantering kopplat till laboratoriearbete där kemikalieombud och övriga verkamma på universitetets laboratorier bjudits in att delta. I och med det tillstånd för hantering av brandfarlig vara som universitetet fått beviljat har också föreståndare och ställföreträdande föreståndare för hantering av brandfarlig vara genomgått utbildning inom området.

Genomförandet av arbetsmiljöindikatorer fortsätter. Några institutioner och avdelningar genomför uppföljning av arbetsmiljöindikatorer medan andra ska införa sin förs-

ta indikator. Under året har åtta arbetsmiljöindikatorer genomförts och universitetet har en modell för efterarbetet.

Under året startade en kartläggning av hela universitetets användning av mikroorganismer och genetiskt modifierade mikroorganismer.

Kurser i stresshantering har efterfrågats under en längre tid av anställda vid universitetet. Företagshälsovården har under året genomfört 12 stresshanteringskurser med sammanlagt 84 deltagare.

I den årliga uppföljningen av arbetsmiljö svarade drygt hälften av prefekterna och cheferna att de har genomgått en arbetsmiljöutbildning. Exempel på arbetsmiljöförbättrande åtgärder som genomförts inom universitetet är utrensning av kemikalier, förbättringar av kontorsmiljöer och andra lokaler.

4.4. Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för 2016 var 2,4 procent av antalet arbetade timmar, vilket är en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med 2015 (tabell 4.2). Kvinnors sjukfrånvaro har ökat med 0,4 procentenheter, från 3,1 till 3,5 procent, medan mäns sjukfrånvaro ligger kvar på en lägre nivå, 1,3 procent. Sjukfrånvaron fortsätter vara högre bland äldre anställda än bland yngre och de långtidssjukskrivna utgör fortfarande 59 procent av det totala antalet sjukskrivna.

Även under 2016 har ett aktivt arbete bedrivits inom universitetet för att fortsatt förebygga och minska korttidsfrånvaro och långtidssjukskrivningar. Bland annat erbjuder universitetet i samverkan med företagshälsovården återkommande stressutbildningar, både för anställda och doktorander.

De institutioner och avdelningar som genomfört arbetsmiljöindikatorn på sin arbetsplats har fått ett verktyg att fånga upp eventuella brister i arbetsmiljön som genererar sjukskrivningar och utifrån det planera åtgärder för att förebygga ohälsa. Ett antal informationsinsatser har genomförts under året där särskilt fokus varit på områdena arbetsbelastning, arbetstid och kränkande särbehandling.

Tabell 4.2. Sjukfrånvaro i procent 2014–2016

	2016	2015	2014
Totalt	2,4	2,2	1,9
Kvinnor	3,5	3,1	2,6
Män	1,3	1,3	1,1
Anställda -29 år	1,6	1,3	0,9
Anställda 30-49 år	2,3	2,0	1,6
Anställda 50 år-	2,9	2,8	2,4
Andel långtidssjukskrivna (60 dagar eller mer) av samtliga anställda	1,5	1,4	1,2
Andel långtidssjukskrivna (60 dagar eller mer) av samtliga sjukskrivna	59	59	57

En ny modell ligger till grund för personaldata i årsredovisningen för 2016. Siffrorna från 2014–2015 är därför uppdaterade jämfört med tidigare årsredovisningar.

Källa: Primula.

4.5. Intern styrning och kontroll

Huvuddelen av den interna styrningen och kontrollen vid universitetet finns integrerad i verksamheten i form av den styrning och det kvalitetsarbete som utförs genom ständigt pågående aktiviteter och som syftar till att uppnå verksamhetens mål. Aktiviteterna består till stor del av preventiva åtgärder, rutiner och processer som har utvecklats under lång tid. Därutöver identifieras nya risker löpande i verksamheten under året och hanteras genom olika åtgärder på relevant nivå.

Underlaget för konsistoriets bedömning av den interna styrningen och kontrollen utgörs dels av en sammanställning av ledningsrådets riskanalys inklusive åtgärder⁹, dels av en slutrapport som mer utförligt beskriver processen, kontrollmiljön och åtgärder som har inletts under året¹⁰. Båda dessa har fastställts av rektor.

Riskanalyser enligt förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll har under 2016 genomförts enligt en ny modell. Modellen innebär att riskanalyser vid vetenskapsområdena görs i en treårscykel med ett vetenskapsområde per år. En del av riskerna tas därvid omhand av vetenskapsområdet inom ramen för den löpande verksamheten, andra förs vidare till universitetsledningen och universitetsförvaltningen. Riskanalysen dokumenteras och följs upp inför den återkommande riskanalysen vart tredje år. År 2016 genomförde prefekterna vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci en riskanalys mot mål och strategier för området. Universitetsförvaltningen gör motsvarande riskanalys årligen och genomförde en riskanalys i december 2016.

En övergripande riskanalys mot universitetets mål och strategier genomfördes i rektors ledningsråd, utökat med ytterligare ledningspersoner från vetenskapsområden och universitetsförvaltningen. Målet med riskanalysen var att göra en värdering av 2015 års risker mot bakgrund av genomförda åtgärder, sammanfatta nya risker som identifierats sedan föregående år samt värdering av dessa. Resultatet av riskanalysen i det utökade ledningsrådet blev förutom omvärdering av befintliga risker bland annat att ett antal nya risker identifierades, befintlig åtgärder analyserades samt att nya åtgärder föreslogs.

Som exempel kan nämnas att risken för bristande tilltro från omvärlden till universitetets arbete med att förebygga och hantera forskningsfusk och oegentligheter nedvärderades från hög till måttlig, detta som ett resultat av ett antal åtgärder. Under året har universitetets riktlinjer avseende förfarandet vid anmälan om oredlighet i forskning reviderats, bland annat så att misstanke om oredlighet i forskning nu ska anmälas till rektor i stället för som tidigare till dekanus vid berörd fakultet. Därutöver har en nämnd som ska utreda fall av misstänkt oredlighet i forskning vid Uppsala universitet inrättats.

En ny risk som identifierats under året är att universitetet inte lyckas attrahera de mest motiverade och kvalificerade studenterna. Med ökad konkurrens, särskilt internationellt men även nationellt, krävs ett ständigt arbete med att ha en attraktiv studiemiljö för att få de bästa studenterna. Risken värderades till måttlig och som inledande åtgärd kommer systematisk omvärldsbevakning och en fördjupad analys av frågan genomföras.

Risken att antalet betalstudenter inte ökar som önskat omvärderades till låg och togs bort från de högst prioriterade riskerna. Statistik visar på en stadig ökning av antalet betalstudenter sedan 2011, vilket ses som ett resultat av universitetets arbete med att skapa attraktiva utbildningserbjudanden för dessa målgrupper.

En sammanställning av de av ledningsrådet högst värderade riskerna samt nya risker 2016 mot universitetets mål och strategier redovisas i tabell 4.3.

För att hantera risker som identifieras både i riskanalyserna men också löpande under året, beslutas och genomförs åtgärder i den ordinarie verksamhetsplaneringen.

Mot bakgrund av ovanstående har rektor gjort den samlade bedömningen att den interna styrningen och kontrollen i allt väsentligt anses betryggande.

⁹ Intern styrning och kontroll. Riskanalys 2016. UFV 2016/1863.

¹⁰ Intern styrning och kontroll. Slutrapport 2016. UFV 2016/1863.

Tabell 4.3. De av universitetsledningen högst värderade riskerna samt nya risker 2016

Världsledande forskning	Riskenivå*
Det forskningsstrategiska initiativet hamnar utanför universitetet	Hög
Nya risker 2016	
Risk för minskad rådighet över forskningsresultat på grund av formuleringar i samverkansavtal med företag	Måttlig
Risk för att utvärderingars utformning påverkar forskningens inriktning och kvalitet	Måttlig
Minskande antal doktorander bidrar till försämrade kompetensförsörjning till forskningen	Måttlig
Förstklassig utbildning	
Statsmakternas ökade detaljstyrning får negativa konsekvenser	Hög
Ersättningen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå urholkas	Hög
Brist på platser för verksamhetsförlagd utbildning, VFU	Hög
Större variation i studenternas förkunskaper påverkar kvaliteten negativt	Hög
Nya risker 2016	
Universitetet lyckas inte attrahera de mest motiverade och kvalificerade studenterna	Måttlig
Alltför låga krav ställs på studenterna på grund av ekonomiska incitament	Måttlig
Excellens och samhällsnytta	
Ny risk 2016	
Förutsättningar att bedriva klinisk forskning försämrats till följd av ökad administration och nya regelverk	Måttlig

* Skalan för riskenivåer har tre nivåer: hög, måttlig och låg.

4.6. Hållbar utveckling

Under 2016 antog universitetet en handlingsplan för hållbar utveckling som kopplar till tidigare fastställda program för hållbar utveckling. En del i arbetet med hållbar utveckling i den dagliga verksamheten är universitetets arbete med miljöledningssystem. Inom ramen för miljöledningssystemet genomfördes under året en ny miljöutredning av universitetets verksamhet. Där fastställdes inom vilka områden som universitetet påverkar miljön mest. Dessa är forskning, utbildning, samverkan, energianvändning, ny- och ombyggnationer, tjänsteresor och möten samt upphandling och inköp. Miljöutredningen ligger till grund för universitetets fortsatta arbete med miljöfrågor.

I början av 2016 fastställdes nya miljömål för perioden 2016–2017. Mål fastställdes för områdena: tjänsteresor och resfria möten, energianvändning, upphandling och inköp, användning av kemikalier som kan skada miljön eller människors hälsa samt återbruk och avfall. Med utgångspunkt i dessa mål har miljöarbetet fortskridit. När 2016 avslutas, och halva tidsperioden för miljömålen passerat, kan konstateras att inom områdena energianvändning respektive tjänsteresor och resfria möten kommer det krävas flera insatser för att målen ska uppnås. För upphandling och inköp, användning av kemikalier samt återbruk och avfall är utsikterna bättre för måluppfyllelse.

De 80-tal lokala miljöombud som finns vid institutioner, centrumbildningar och avdelningar har i uppdrag

att samordna och driva på miljöarbetet lokalt och utgöra en länk mellan det lokala och centrala miljöarbetet. Sex sammankomster har ordnats för miljöombuden och fokus vid träffarna har bland annat varit miljöutredningen, miljömål, miljörevisioner, kommunikation samt verktyg i arbetet som miljöombud.

Under året har 19 interna miljörevisioner genomförts. Miljörevisionerna visade på ett stort engagemang för miljöarbetet bland universitetets medarbetare. Fortfarande kvarstår dock arbete för att få till en systematik där miljöfrågorna är integrerade i hela verksamheten. Arbetet med miljörevisioner är ett kontinuerligt arbete med syfte att utveckla och förbättra universitetets miljöarbete. Planen är att hela verksamheten ska gås igenom under en treårsperiod.

Under året har universitetets totala energiförbrukning i form av el och värme legat relativt konstant jämfört med 2015. Förbrukningen av värme och kyla har ökat något medan elförbrukningen minskat.

Miljöpåverkan från universitetets resor är fortsatt hög. Arbetet pågår för att ersätta resor med olika typer av resfria mötesalternativ samt välja färdssätt med mindre miljöpåverkan när så är möjligt. Under året har stort fokus lagts på projekt som fokuserar på lokala resor och cykelfrämjande åtgärder.

Under året har ett flertal upphandlingar med miljökrav genomförts, t.ex. profilprodukter, restauratör och utskriftssystem. Vidare har inköpsansvariga utbildats i hur miljöhänsyn kan tas i samband med avrop och inköp.

4.7. Lokalförsörjning

4.7.1. Lokalarea och kostnad

Vid slutet av året uppgick den samlade lokalarean till cirka 392 000 kvm, vilket är en ökning jämfört med 2015 (tabell 4.4). Årets nettoökning på 4 000 kvm beror främst på ny förhyrning på Trädgårdsgatan och utbyggnad av Rudbecklaboratoriet.

Av den totala förhyrda arean är 13 400 kvm vid utgången av 2016 uthyrd i andra hand till externa brukare. Totalt har universitetet fakturerat 27 mnkr för dessa lokaler under året. I fakturerat belopp ingår även interna kostnader, såsom exempelvis lokalvård.

Utöver de lokaler som universitetet hyr och förmedlar till institutionerna via interna upplåtelser, förekommer även tillfälliga förhyrningar av exempelvis lokaler för kon-

ferensverksamhet. Kostnaderna är inräknade i den totala redovisade lokalkostnaden.

Under 2016 uppgick universitetets lokalkostnad till 723 mnkr, vilket är en ökning med 0,5 procent jämfört med 2015. Lokalkostnadernas andel av universitetets totala kostnadsomslutning är fortsatt 11 procent.

4.7.2. Uthyrning av bostäder

Hanteringen av lägenheter för gästforskare, utländska studenter inom utbytesprogram och betalande studenter från land utanför EU sker genom Akademihotellet AB. De erbjuder, på universitetets uppdrag, 1 144 studentbostäder och 180 forskarlägenheter. Eftersom efterfrågan på bostäder är större än tillgången sker en prioritering mellan olika kategorier inom den internationella gruppen. Under året har 142 nya studentboenden för utländska studenter tillkommit och 9 nya forskarlägenheter.

Tabell 4.4. Utveckling av förhyrd lokalarea och universitetets totala lokalkostnad 2007–2016*

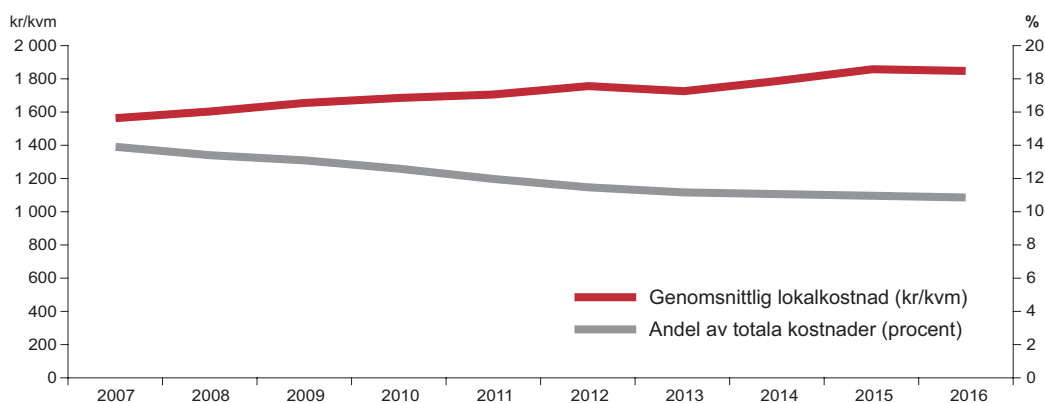
År	Lokalarea (kvm)	Total lokalkostnad (mnkr)	Genomsnittlig lokalkostnad** (kr/kvm)	Andel av totala kostnader (%)
2007	379 800	593	1 562	14
2008	371 700	594	1 599	13
2009	360 800	597	1 653	13
2010	363 500	611	1 682	13
2011	365 400	623	1 705	12
2012	362 200	635	1 753	11
2013	380 700	658	1 728	11
2014	381 700	682	1 786	11
2015	388 000	719	1 852	11
2016	392 000	723	1 844	11

* Lokaler som universitetet har tillgång till inom Akademiska sjukhusets lokalbestånd genom så kallade ALF-medel ingår inte här. Lokaler som hyrs in av universitetet ingår dock.

** Den genomsnittliga lokalkostnaden beräknas utifrån den totala lokalkostnaden i resultaträkningen. I Väsentliga uppgifter redovisas istället den justerade totala lokalkostnaden per kvm enligt SUHF:s rekommendation om lokalkostnader REK 2014:1.

Källor: KLAS och Raindance.

Figur 4.1. Utveckling av lokalkostnader 2007–2016

Källor: KLAS och Raindance.

4.8. Gemensamma stödfunktioner

De gemensamma stödfunktionerna utgörs av universitetsbiblioteket och universitetsförvaltningen. Vid universitetsförvaltningen finns också Uppsala universitet musik och museer där samlingar och publika platser är infrastruktur som ger stöd till forskning, utbildning och samverkan. Enligt universitetets mål ska stödfunktioner och infrastruktur svara mot verksamhetens behov och externa förutsättningar.

4.8.1. Uppsala universitetsbibliotek

Universitetsbiblioteket har fyra verksamhetsområden: utveckling av samlingar, stöd åt forskning och utbildning, vetenskaplig kommunikation och publicering samt utveckling av platser för studier och forskning. Verksamheten sträcker sig från vård av kulturarvssamlingar till digitalisering och systemutveckling. Universitetsbiblioteket finns på elva fysiska platser i Uppsala och Visby. Under 2016 beslutade rektor om en ny arbetsordning som bland annat innebär att en biblioteks nämnd inrättas för att öka utbildningens och forskningens inflytande på biblioteksfrågorna. I december startade en gemensam svarstjänst för biblioteket under namnet "Fråga biblioteket".

Årligen avsätts drygt 55 mnkr för inköp av informationsresurser. Huvuddelen utgörs av digitala medier. Genom DiVA-systemets publikations- och open accessdatabas sprids forskningsresultat internationellt. Drygt 2,9 miljoner fulltexter från Uppsala universitet laddades ner från databasen 2016, vilket är en ökning med 81 procent jämfört med 2015.

I januari öppnades Dag Hammarskjöld och Juridiska biblioteket i nya lokaler på Slottsgränd. Under året togs beslut om en genomgripande ombyggnad av Carolina Redivivas entréplan, vilket kommer att förbättra studiemiljön och skapa flexibla förutsättningar för samverkan med samhället i övrigt. Initiativ har även tagits för att tillskapa "maker spaces" och "digitala labb" vid flera ämnesbibliotek. Det är tvärvetenskapliga miljöer som uppmuntrar till samarbete och delning av kunskap, verktyg och idéer och som ger forskare och studenter möjlighet att analysera stora datamängder.

I bibliotekets disciplinövergripande miljö har kurser, föreläsningar och seminarier anordnats. I samarbete med forskare har bland annat en seminariserie hållits om digital humaniora, vilket under året lett till flera fakultetsinitiativ för forskning och utbildning inom området. Studieplatser och möjligheten att låna litteratur på universitetsbiblioteket har stor betydelse för studenternas arbetsmiljö och förutsättningar att bedriva studier.

Biblioteket har under året mottagit donationer, såväl medel till ombyggnaden av Carolina Rediviva som unikt kulturarvsmaterial, exempelvis tillskott till Harry Martinsons arkiv.

Konsortieplattformarna DiVA (Digitala Vetenskapliga Arkivet) och Alvin (digitalisering av kulturarvssamlingar) fortsätter att växa. Utvecklingsarbete och administration sker i Uppsala. Hälften av landets vetenskapliga publikationer samlas i DiVA och 44 högskolor och andra myndigheter ingår nu i konsortiet. Alvin omfattade vid årets utgång 75 000 kulturarvsposter. Plattformen utgör en för-

Tabell 4.5. Universitetsbibliotekets ekonomiska redovisning 2012–2016, tkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Intäkter av anslag	4 295	4 107	5 449	5 949	6 951
Intäkter av avgifter	30 917	27 634	27 111	22 863	25 549
Intäkter av bidrag*	24 729	21 988	23 554	26 283	20 291
Finansiella intäkter	214	106	40	73	128
Gemensamma intäkter	194 824	191 452	188 670	175 188	175 736
Summa intäkter	254 979	245 287	244 824	230 356	228 655
Kostnader för personal	114 173	108 729	100 420	96 625	99 627
Kostnader för lokaler	52 753	51 905	53 281	51 230	51 854
Övriga driftskostnader	81 395	77 686	71 801	65 580	65 627
Finansiella kostnader	21	13	322	665	956
Avskrivningar	6 756	10 581	11 761	11 149	11 069
Gemensamma kostnader	1 564	1 334	1 023	1 626	2 031
Summa kostnader	256 662	250 249	238 608	226 875	231 164
Årets kapitalförändring	-1 683	-4 962	6 216	3 481	-2 509
Universitetets totala kostnader	6 635 872	6 533 048	6 164 022	5 887 911	5 512 651
– universitetsbibliotekets andel av dessa (%)	3,9	3,8	3,9	3,8	4,2
Utgående balanserat kapital	-2 589	-1 229	901	-5 615	-10 031
* varav bidrag från stiftelser med universitetsanknuten förvaltning	21 075	18 264	18 355	19 029	14 683

Källa: Raindance.

utsättning för flera av universitetsbibliotekens pågående digitalisering av unikt material.

Universitetsbiblioteket bedriver publiceringsverksamhet, både digitalt och fysiskt. 405 böcker, huvuddelen doktorsavhandlingar, har producerats vid biblioteket under 2016. Det är en ökning med drygt 15 procent i jämförelse med 2015 och följer av det ökade antalet examina på forskarnivå. Till det som publicerats i bibliotekets egna serier hör en bibliografi över Sven Delblancs författarskap.

En icke obetydlig del av bibliotekets intäkter kommer från konsortieavgifter och andra externa uppdrag. Från årsskiftet 2015/16 säljer universitetsbiblioteket bibliotekstjänster till Sveriges geologiska undersökning.

Bibliotekets andel av universitetets totala kostnader ligger kvar på samma nivå som under 2015 och uppgår till 3,9 procent. Motsvarande andel 2012 var 4,2 procent. Årets negativa kapitalförändring på -1,7 mnkr beror på att pris- och löneökningar inte kompenseras fullt ut med ökade anslag (tabell 4.5).

4.8.2. Universitetsförvaltningen

Universitetsförvaltningens uppgift är att skapa goda förutsättningar för utbildning, forskning och samverkan. Universitetsförvaltningen stödjer konsistoriet, universitetsledningen, områdes- och fakultetsnämnder, institutioner, studenter och verksamheten i övrigt både genom strategiskt och administrativt stöd, med ett särskilt ansvar för att tillgodose att universitetet fullgör sitt övergripande

myndighets- och arbetsgivaransvar. Inom universitetsförvaltningen ryms även de administrativa uppdrag och verksamheter som bäst hanteras gemensamt inom universitetet.

Universitetsförvaltningen har tagit fram Mål och strategier för verksamheten som även utgör grunden i universitetsförvaltningens årliga verksamhetsplan. Arbetet med intern styrning och kontroll (ISK) som genomförs årligen utgör även ett underlag till verksamhetsplaneringen.

Inom IT-området behöver gemensamma lösningar utvecklas och det bedrivs ett kontinuerligt utvecklingsarbete inom universitetsförvaltningen i syfte att förbättra stödet till utbildning och forskning. Uppgraderingen av det nationella systemet för studieadministration inom högre utbildning (LADOK) är ett arbete som har och kommer att ta en hel del resurser i anspråk ett antal år framöver. Utvecklingsarbetet sker i samverkan med alla lärosäten i landet. Det pågår även ett arbete med att ta fram en ny lärplattform inom e-lärande.

Det övergripande utvecklingsarbetet med administrativa arbetsflöden inom universitetet (KAIA) har slutförts under året. Syftet med projektet är att underlätta och förenkla för utbildning, forskning och samverkan och skapa förutsättningar för ett kontinuerligt kvalitetsarbete i administrationen. Det omfattar arbetsflöden inom personal-, ekonomi- och studieadministration och administrativ IT.

Se tabell 4.6 för universitetsförvaltningens ekonomiska redovisning.

Tabell 4.6. Universitetsförvaltningens ekonomiska redovisning* 2012–2016, tkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Intäkter av anslag	37 148	45 066	19 042	9 547	26 086
Intäkter av avgifter	102 604	125 620	135 750	139 371	168 517
Intäkter av bidrag	11 090	3 592	4 804	4 255	12 070
Finansiella intäkter	2 270	1 202	2 316	4 339	6 266
Gemensamma intäkter	464 203	444 515	417 731	361 987	361 287
Summa intäkter	617 314	619 996	579 643	519 499	574 226
Kostnader för personal	364 015	341 420	312 305	303 835	301 357
Kostnader för lokaler	61 710	58 642	45 822	45 674	46 092
Övriga driftskostnader	171 298	178 947	171 984	161 008	203 013
Finansiella kostnader	2 219	1 264	1 977	3 511	5 977
Avskrivningar	17 869	19 111	19 666	13 845	23 393
Gemensamma kostnader	1 229	1 042	1 136	1 462	2 140
Summa kostnader	618 341	600 426	552 890	529 335	581 972
Årets kapitalförändring	-1 026	19 570	26 753	-9 836	-7 746

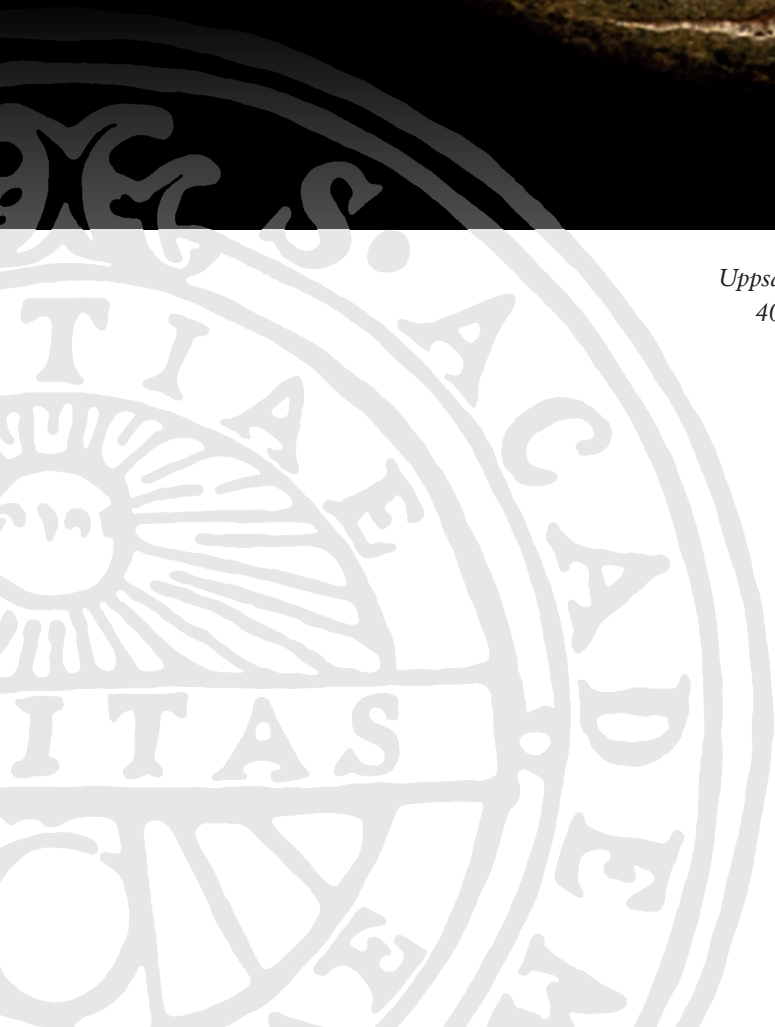
* Tabellen visar intäkter och kostnader för universitetsledningen, internrevisionen och universitetsförvaltningen. Universitetsövergripande kostnader för exempelvis hyror som betalas via universitetsförvaltningen är exkluderat.

Källa: Raindance.

Foto: Uppsala universitets myntkabinett

Uppsala universitets myntkabinets samling innehåller totalt närmare 40 000 mynt och medaljer från hela världen. Myntet på bilden är myntkabinettets äldsta mynt. Det präglades på 500-talet f. Kr. av Kroisos, kungen av Lydien i Mindre Asien. Myntkabinettet är en del av Museum Gustavianum som är ett av flera museer vid Uppsala universitet. Museerna är en stor tillgång för forskning och undervisning.

5. Finansiell redovisning

Verksamheten inom universitetet fortsätter att öka och under 2016 var omsättningen 6 643 mnkr. Detta är en ökning om 1 097 mnkr eller 20 procent under de senaste fem åren. Universitetet visar ett överskott på 7 mnkr vilket är en förändring med 27 mnkr jämfört med 2015 då ett underskott på 20 mnkr redovisades.

5.1. Ekonomiskt resultat och utveckling

Universitetets ekonomiska ställning är fortsatt stark. Intäkterna uppgick till 6 643 mnkr vilket innebär en ökning med 131 mnkr (2,0 procent) jämfört med 2015. Verksamhetsnivån mätt i kostnader uppgick till 6 636 mnkr vilket är en ökning med 103 mnkr (1,9 procent) sedan föregående år och med 1 123 mnkr under den senaste femårsperioden.

Universitetet exklusive Uppsala universitet Holding AB (UUAB) redovisar ett överskott på 7 mnkr. Resultatet inom forskning och utbildning på forskarnivå samt uppdragsforskning uppgår till ett överskott på 15 mnkr medan utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt uppdragsutbildning redovisar ett underskott på 8 mnkr. Universitetets planering för 2016 visade på ett underskott inom forskning, och inom utbildning förväntades ett utfall nära noll. Orsaken till att resultat inom forskning blev bättre än förväntat är främst att antalet anställda inte ökade som beräknat.

5.2. Intäkter

Verksamhetens intäkter för 2016 uppgår till 6 643 mnkr exklusive transfereringar vilket är en ökning från föregående år med 131 mnkr. Den största ökningen avser intäkter av anslag men även bidragsintäkterna fortsätter att öka. Avgiftsintäkterna minskade något medan de finansiella intäkterna är i stort oförändrade till följd av det fortsatt låga ränteläget.

Intäkter av anslag uppgår till 3 887 mnkr fördelat på 2 166 mnkr inom forskning och utbildning på forskarnivå samt uppdragsforskning och 1 721 mnkr inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt uppdragsutbildning. Jämfört med föregående år har anslaget till utbildning ökat med 36 mnkr medan anslaget till forskning ökade med 60 mnkr.

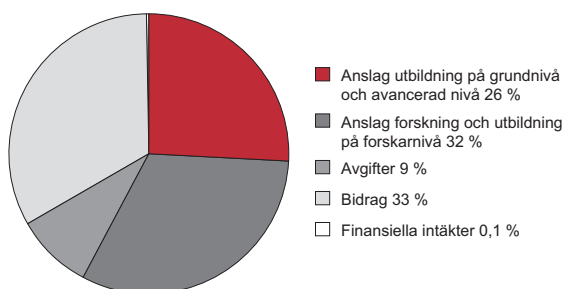
Utfallet av 2016 års utbildning på grundnivå och avancerad nivå, 1 627 mnkr, innebär att universitetets takbelopp underskrids med 20 mnkr (12 mnkr om decemberprestationer från 2015 medräknas). Universitetet har vid årets

Tabell 5.1. Ekonomiskt resultat 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Verksamhetens intäkter					
Anslag	3 887	3 791	3 719	3 556	3 419
Avgifter	568	575	557	545	542
Bidrag	2 183	2 142	2 012	1 811	1 542
Finansiella	5	4	17	34	43
Summa	6 643	6 512	6 305	5 946	5 546
Verksamhetens kostnader					
Personal	4 302	4 221	3 973	3 766	3 475
Lokaler	723	719	682	658	635
Övrig drift	1 298	1 293	1 249	1 227	1 173
Finansiella	20	12	6	6	9
Avskrivningar	293	288	254	231	221
Summa	6 636	6 533	6 164	5 888	5 513
Verksamhetsutfall	7	-21	141	58	33
Resultat från andelar i hel- och delägd dotterföretag	–	1	-5	3	-2
Transfereringar					
Finansiering av bidrag	528	549	332	448	262
Lämnade bidrag	-528	-549	-332	-448	-262
Årets kapitalförändring	7	-20	136	61	31

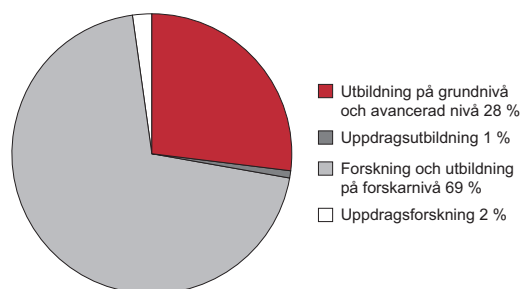
Källa: Raindance.

Figur 5.1. Intäkter under 2016 fördelade på intäktslag. Totalt 6 643 mnkr

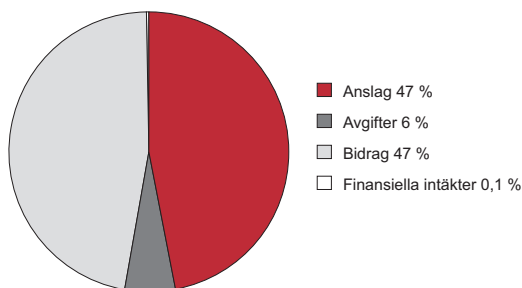
Källa: Raindance.

Figur 5.2. Intäkter under 2016 fördelade på verksamhetsgrenar. Totalt 6 643 mnkr

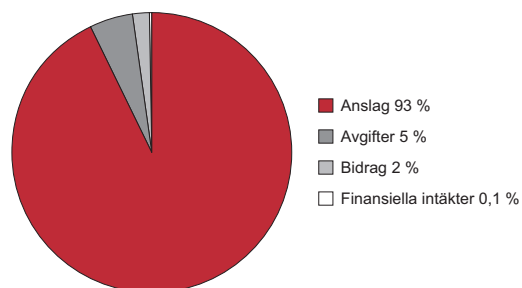
Källa: Raindance.

Figur 5.3. Intäkter i forskning och utbildning på forskarnivå 2016 fördelade på intäktslag. Totalt 4 604 mnkr

Källa: Raindance.

Figur 5.4. Intäkter i utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2016 fördelade på intäktslag. Totalt 1 841 mnkr

Källa: Raindance.

Tabell 5.2. Intäkter av bidrag per kategori 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Vetenskapsrådet	729	727	639	548	506
Övriga forskningsråd	147	161	166	171	162
Övriga statliga myndigheter	270	300	292	259	180
Svenska organisationer utan vinstsyfte	641	535	522	483	427
EU	223	239	230	198	134
Offentliga forskningsstiftelser	62	66	75	69	52
Svenska företag	46	57	34	29	20
Kommuner/landsting	10	7	10	9	9
Utländska organisationer	48	46	39	43	50
Övriga	7	4	5	2	2
Summa	2 183	2 142	2 012	1 811	1 542

Källa: Raindance.

utgång en ackumulerad överproduktion på 143 mnkr som kan disponeras om universitetet under kommande år underskrider takbeloppet.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar minskade med 7 mnkr jämfört med 2015 och uppgick till 568 mnkr. I intäktsposten ingår avgiftsintäkter från betalande studenter med 43 mnkr vilket är en ökning med 7,4 mnkr jämfört med 2015.

Intäkter av bidrag uppgick till 2 183 mnkr, vilket är en ökning med 41 mnkr jämfört med föregående år. Intäktsökningen avser i sin helhet forskningsverksamheten. Av de totala bidragsintäkterna på 2 183 mnkr finansieras forskning med 2 158 mnkr. Under verksamhetsåret sva-

rade Wallenbergstiftelserna för de största ökningarna av bidragsintäkterna.

Tabell 5.3. Intäkter av EU-bidrag 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
ERC (FP7/H2020)	87	77	78	65	40
FP7	73	113	118	94	63
H2020	21	8			
Marie Curie (FP7/H2020)	20	24	20	12	13
KIC InnoEnergy	6	5	5	9	11
Övriga EU-medel	16	12	8	18	7
Summa	223	239	230	198	134

Källa: Raindance.

5.3. Kostnader

De totala kostnaderna, inklusive finansiella kostnader, uppgick till 6 636 mnkr. Det är en ökning med 103 mnkr eller motsvarande 2 procent jämfört med 2015 (tabell 5.4). Samtliga kostnadsslag har ökat under verksamhetsåret. Av kostnadsökningarna hänför sig 80 mnkr till kostnader för personal. Det motsvarar en ökning med 2 procent vilket är lägre än föregående år.

Kostnader för personal utgör 65 procent eller 4 302 mnkr av de totala kostnaderna. Härav utgör löner och ersättningar 2 827 mnkr, sociala avgifter och pensionskostnader 1 386 mnkr samt övriga personalkostnader 89 mnkr. Jämfört med 2015 ökade personalkostnaderna med 81 mnkr varav 18 mnkr avser löner och ersättningar och 65 mnkr sociala avgifter och pensionskostnader. Övriga personalkostnader minskade med 2 mnkr. Det beror främst på att utbildningsbidragen nu är utfasade och uppgick till endast 0,1 mnkr, vilket innebär en minskning med 8 mnkr.

Årets ökade lönekostnader kan hänföras till lönerrevision som gjordes maj 2015. Antalet anställda är oförändrat 2016 jämfört med 2015 och i medeltal hade universitetet 6 857 anställda år 2016. Det innebär att medelantalet anställda har minskat med 30 anställda jämfört med 2015.

Lokalkostnaderna uppgår till 723 mnkr jämfört med 719 mnkr 2015. Utfallet för lokalkostnaderna påverkas så-

väl 2015 som 2016 av gjorda avsättningar för avveckling av The Svedbergh-laboratoriet. En jämförelse exklusive avsättningarna visar att 2016 års lokalkostnader har ökat med drygt 17 mnkr. Verksamheten i Uppsala expanderar och nya lokaler har tagits i anspråk.

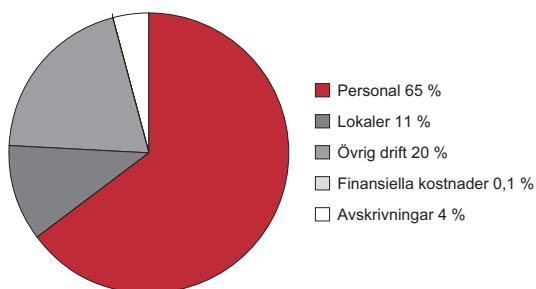
Driftkostnaderna uppgår till 1 298 mnkr vilket är en ökning med 5 mnkr. I denna post ingår ersättning till landstinget för läkarutbildning och klinisk forskning vilka ökade med 8 mnkr och uppgick till totalt 286 mnkr.

Kostnader för resor och representation uppgår till 140 mnkr vilket är en ökning med 3 mnkr. De senaste årens kontinuerliga ökning av kostnader för utrikes resor och logi har därmed planat ut. Representationskostnaderna uppgår till 7 mnkr, vilket är samma belopp som 2015.

Inköp av varor och tjänster uppgår till 1 119 mnkr, vilket totalt sett är en minskning med 9 mnkr. Kostnader för olika laborationsmaterial och kemikalier fortsätter att öka även om ökningstakten inte är lika stor som de senaste åren. Den största anledningen till att tjänster minskar är att utfallet påverkas av förändring i avsättning för avveckling av The Svedberg laboratoriet.

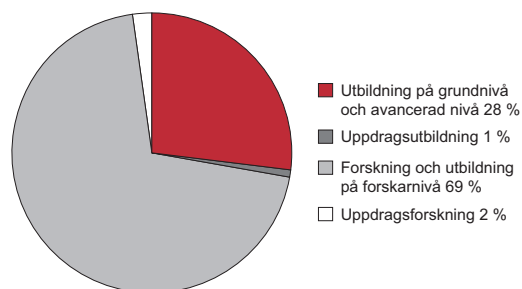
Avskrivningskostnaderna har ökat med 6 mnkr jämfört med 2015 varav maskiner och inventarier står för 5 mnkr. Samtidigt har investeringarna minskat jämfört med tidigare år vilket förklarar varför avskrivningskostnaderna inte ökat mer. Kostnader för serviceavtal och underhåll av

Figur 5.5. Kostnader under 2016 fördelade på kostnadsslag. Totalt 6 636 mnkr

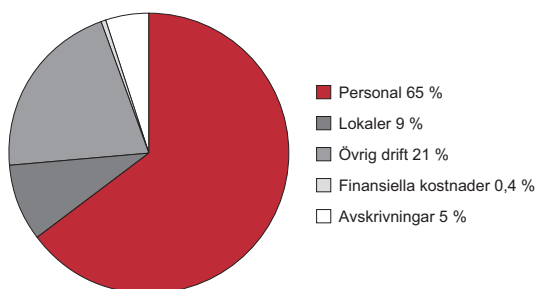
Källa: Raindance.

Figur 5.6. Kostnader under 2016 fördelade på verksamhetsgrenar. Totalt 6 636 mnkr

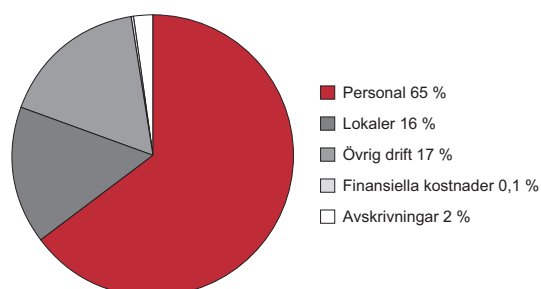
Källa: Raindance.

Figur 5.7. Kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå 2016 fördelade på kostnadsslag. Totalt 4 596 mnkr

Källa: Raindance.

Figur 5.8. Kostnader i utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2016 fördelade på kostnadsslag. Totalt 1 849 mnkr

Källa: Raindance.

Tabell 5.4. Kostnadsutveckling 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012	Förändring 2012–2016 (%)
Personalkostnader	4 302	4 221	3 973	3 766	3 475	24
Lönekostnader	2 828	2 810	2 649	2 483	2 289	
Sociala avgifter	878	855	799	751	686	
Pensionskostnader	507	465	423	419	385	
Övriga personalkostnader	89	91	102	113	115	
Lokalkostnader	723	719	682	658	635	14
Övriga driftkostnader	1 012	1 015	976	961	911	11
Ersättning till landstinget	286	278	273	266	262	9
Finansiella kostnader	20	12	6	6	9	122
Avskrivningar och nedskrivningar	293	288	254	231	221	33
Summa kostnader	6 636	6 533	6 164	5 888	5 513	20

Källa: Raindance.

maskiner och instrument har däremot ökat markant det senaste året vilket är en följd av de senaste årens större investeringar.

Finansiella kostnader uppgår till 20 mnkr, en ökning med 7 mnkr jämfört med 2015. Ökningen förklaras främst av ökad negativ ränta vilket medför ökad räntekostnad på tillgodohavande hos Riksgälden. Övriga finansiella kostnader utgörs framförallt av valutakursförluster.

5.4. Kostnadsutveckling de senaste fem åren

De totala kostnaderna har under perioden 2012–2016 ökat med 20 procent eller 1 123 mnkr (tabell 5.4). Under jämförelseperioden har den årliga procentuella kostnadsökningen i stort varit på samma nivå. Under perioden 2012–2016 har personalkostnaderna ökat med 827 mnkr eller motsvarande 24 procent. Driftkostnaderna har under perioden totalt ökat med 101 mnkr vilket är en ökning med 11 procent. Investeringstakten är fortsatt hög och under de senaste fem åren har avskrivningskostnaderna ökat med 33 procent eller 72 mnkr. Lokalkostnaderna har ökat med 14 procent under 2012–2016. De finansiella kostnaderna har under perioden varierat mellan 6 och 20 mnkr.

5.5. Forskningsfinansiering

Inom forskning och utbildning på forskarnivå, exklusive uppdragsforskning, är andelen finansiering med statsanslag oförändrad i likhet med föregående år. År 2016 utgör anslagen 47 procent. Andelen som finansierats av bidragsintäkter är 47 procent och därmed i stort på samma nivå som tidigare år. Övrig finansiering avser avgifter och finansiella intäkter. Finansieringen med externa bidrag är således fortsatt betydande och viktig för universitetets forskning.

Forskningsråden svarar fortsatt för största andelen bidragsfinansiering. 2016 utgjorde deras andel drygt 41 procent av bidragsintäkterna, vilket är en minskning med 2 procentenheter i jämförelse med 2015. Den i särklass största enskilda finansiären är Vetenskapsrådet (tabell 5.5). En annan viktig finansieringskälla är EU, men bidragsintäkterna från EU minskar 2016 jämfört med föregående år. Universitetets finansiering från privata stiftelser och andra organisationer utan vinstsyfte är även betydande och 2016 svarade de för knappt 29 procent av bidragsintäkterna. Det innebar en ökning med 4,5 procentenheter. Bland de icke statliga bidragsgivarna är Wallenbergstiftelserna störst.

Tabell 5.5. Intäkter av bidrag från de största forskningsfinansiärerna 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Vetenskapsrådet	729	727	639	548	506
Wallenbergstiftelserna	229	192	164	134	98
EU	212	228	228	194	132
Egna stiftelser	121	41	88	79	60
Formas	78	88	97	90	70
Kungliga Tekniska högskolan	73	63	54	36	0
Statens energimyndighet	68	56	59	47	43
Cancerfonden	57	52	49	55	44
Stiftelsen för strategisk forskning	54	57	67	63	44
Riksbankens Jubileumsfond	53	59	52	49	42
Vinnova	42	42	52	57	67
Sida	31	27	37	36	41
Forte	26	30	26	35	35

Källa: Raindance.

Tabell 5.6. Utveckling av bidrag 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Öförbrukade bidrag	1 831	1 903	2 024	1 928	1 758*
Upplupna bidragsintäkter	291	248	198	153	117

* Exklusive bidrag från Vetenskapsrådet till Swedish Infrastructure for Computing (SNIC) som har transfererats till andra lärosäten.

Källa: Raindance.

Tabell 5.7. Anslagsmedel som disponerats för samfinansiering av indirekta kostnader och lokaltjänstkostnader inom bidragsfinansierad verksamhet 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012	Andel av totalfinansiering (%)*				
						2016	2015	2014	2013	2012
HumSam	25	27	24	22	23	2,3	2,6	2,4	2,4	2,6
MedFarm	21	15	14	14	12	1,1	0,9	0,9	0,9	0,9
TekNat	30	25	30	30	33	1,7	1,4	1,8	2,0	2,3
Totalt	76	67	68	66	68	1,6	1,5	1,6	1,7	1,8

* Med totalfinansiering avses intäkter av anslag, bidrag och finansiella intäkter inom forskning.

Källa: Raindance.

Tabell 5.8. Omsättning av bidragsmedel (inklusive transfereringar) 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Inbetalade bidragsmedel	2 489	2 406	2 294	2 188	1 860*
Förbrukade bidragsmedel	2 604	2 577	2 248	2 069	1 711
Omsättning av inbetalade medel (%)	105	107	98	95	92

* Exklusive bidrag från Vetenskapsrådet till Swedish Infrastructure for Computing (SNIC) som har transfererats till andra lärosäten.

Källa: Raindance.

Tabell 5.9. Utveckling av oförbrukade bidrag från de största forskningsfinansiärerna 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Vetenskapsrådet	758	797	857	739	596*
EU	93	111	154	184	156
Egna stiftelser	90	91	85	83	73
Formas	68	81	103	103	91
Sida	71	71	30	33	31
Cancerfonden	55	55	49	44	50
Wallenbergstiftelserna	33	52	69	65	75
Statens energimyndighet	50	48	40	24	28
Vinnova	38	33	35	37	38
Ragnar Söderbergs Stiftelse	35	35	32	8	0
Forte	32	27	30	26	30
Stiftelsen för strategisk forskning	24	20	23	32	39

* Exklusive bidrag från Vetenskapsrådet till Swedish Infrastructure for Computing (SNIC) som har transfererats till andra lärosäten.
Källa: Raindance.

5.6. Oförbrukade bidrag

Forskningsmedel från externa finansiärer är viktiga för att universitetet ska kunna fortsätta bedriva god och nydanande forskning och för uppbyggnaden av starka forskningsmiljöer. Universitetet är fortsatt framgångsrikt vad avser beviljande av medel från externa finansiärer.

Totalt har universitetets oförbrukade bidrag minskat med 72 mnkr jämfört med 2015 (tabell 5.6). De oanvända medlen, 1 831 mnkr, motsvarar mindre än ett års förbrukning av externa bidrag. I tabell 5.8 visas hur stor andel som årligen förbrukats av de bidrag som inbetalats till universitetet. Under 2016 var omsättningstakten 105 procent och den årliga omsättningen beräknas fortsatt vara 100 procent eller mer.

I tabell 5.9 visas utvecklingen av oförbrukade bidrag för de största forskningsfinansiärerna 2012–2016. Under 2016 har de oförbrukade bidragen minskat från flertalet finansiärer.

5.7. Likviditet

Universitetets tillgodohavande i Riksgälden uppgick vid årets slut till 2 940 mnkr vilket är en minskning med 109 mnkr jämfört med föregående år. Minskningen beror främst på att omsättningstakten av erhållna bidrag är fortsatt hög.

5.8. Investeringar

Årets investeringar har minskat jämfört med föregående år. Det är framförallt investeringar i materiella anläggningstillgångar som minskar efter ett par år med mycket stora investeringar. Materiella anläggningstillgångar består till största delen av maskiner och instrument. Under 2015 var investeringarna i maskiner och instrument 173 mnkr medan 2016 var det 116 mnkr, det vill säga en minskning om 57 mnkr. Flera verksamheter som varit under uppbyggnad är nu färdiga och inredda varför årets investeringar inte alls i samma utsträckning innehåller dyrbar utrustning. Av minskningen står vetenskapsområdet för medicin och farmaci för 48 mnkr. Till följd av de senaste årens investeringar i dyrbar utrustning har kostnaderna för serviceavtal för maskiner ökat markant.

Tabell 5.10. Investeringar och lån 2012–2016, mnkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Immateriella anläggningstillgångar	3	1	2	6	12
Förbättringsutgift på annans fastighet	81	78	38	39	16
Materiella anläggningstillgångar	178	239	264	187	165
Pågående nyanläggningar	74	70	50	91	56
Summa investeringar	336	388	354	323	249
Nyupplåning i Riksgäldskontoret	148	205	194	297	110

Källa: Raindance.

5.9. Disposition av myndighetskapital

Uppsala universitet har haft en stark tillväxt de senaste åren och antalet anställda har ökat med cirka 700 personer sedan 2012. Under denna period har universitetet ansamlat ett myndighetskapital, huvudsakligen med anledning av att det tar tid att starta och bygga upp nya verksamheter. För 2016 redovisar universitetet ett utfall nära noll, vilket innebär att kostnaderna nu är på samma nivå som de årliga intäkterna. Myndighetskapitalet växer således inte längre och prognosen är att kapital kommer att tas i anspråk under de närmaste åren. Kapitalet är delvis redan in-tecknat i fattade beslut. Nybyggnationerna av till exempel Ångström etapp 4, Rudbecklaboratoriet och Segerstedt-huset kommer inledningsvis att kräva stora resurser. Ett antal strategiska forskningssatsningar kräver finansiering kommande år, till exempel Upptech, Uppsala Antibiotics Center, forskarskola i neutronspridning kopplat till ESS, medicinsk teknik, medicinsk humaniora samt integration och rasism. Universitetet genomför under 2017 en tredje universitetsövergripande utvärdering av forskningen (KoF17) som kommer att generera kostnader både för genomförandet och omhändertagandet av resultatet, vilka förväntas ta myndighetskapital i anspråk.

Utöver redan fattade beslut planeras även för ytterligare strategiska satsningar finansierade med myndighetskapital. Nämnas kan fakultetsövergripande satsningar på rekryteringar av doktorander och gästprofessorer samt på investeringar i medeldyr infrastruktur. Även på institutionsnivå pågår satsningar som tar myndighetskapital i anspråk. Vetenskapsområden, fakulteter och institutioner har ett regelverk att förhålla sig till som reglerar hur stora överskottsmarginalerna får vara.

Det är nödvändigt för universitetet att ha ett myndighetskapital för att kunna agera långsiktigt och strategiskt. Resurser behövs bland annat för att kunna erbjuda trygga och attraktiva karriärvägar. Kapitalet är också en förutsättning för att kunna investera i nödvändig forskningsinfrastruktur. Kapitalet utgör vidare en reserv, vilken behövs i en verksamhet där planeringsförutsättningarna delvis är kortsiktiga och osäkra. Universitetets forskning finansieras till mer än hälften av tidsbegränsade projektmedel.

Uppsala universitet har 1 314 mnkr i myndighetskapital (exklusive statskapital och resultatandelar i hel- och delägda företag) vid utgången av 2016. Under 2017 beräknas verksamheten uppvisa ett underskott om -39 mnkr och åren därefter, 2018–2020, underskott om -68, -93 respektive -110 mnkr. För att i längden upprätthålla en handlingsberedskap för förnyelse bedömer universitetet att det balanserade kapitalet bör ligga på en nivå omkring 10 procent av omsättningen.

För den avgiftsbelagda verksamheten ska enligt 25a § avgiftsförordningen en jämförelse göras av det ackumulerade överskottet med verksamhetens omsättning. Universitetets ackumulerade överskott i denna verksamhet överstiger för närvarande 10 procent (not 2 till resultaträkningen). Överskottet kommer under de närmaste åren användas till olika satsningar.

5.10. Väsentliga förändringar i förhållande till prognos i delårsrapporten

2016 års verksamhetsutfall på 7 mnkr exklusive UUAB innebär ett lägre resultat med 58 mnkr än prognostiserat i delårsrapporten. Intäkterna blev totalt 63 mnkr lägre än beräknat varav bidragsintäkterna understeg prognosen med 69 mnkr. De totala kostnaderna blev i stort enligt prognosen, endast 5 mnkr lägre.

Tabell 5.11. Ekonomiskt utfall 2016, mnkr

Verksamhet	Ingående kapital	Omdisponerat kapital	Överfört från Statens konstråd	Intäkter	Kostnader	Resultat	Utgående kapital
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	375	-12		1 841	-1 849	-8	355
Uppdragsverksamhet	47			86	-86	0	47
Summa utbildning	422	-12		1 927	-1 935	-8	402
Forskning och utbildning på forskarnivå	855	7		4 604	-4 596	8	870
Uppdragsforskning	30	5		112	-105	7	42
Statskapital	12		1				13
Andelar i hel- och delägda företag	51					–	51
Summa forskning	948	12	1	4 716	-4 701	15	976
Totalt	1 370	0	2	6 643	-6 636	7	1 378

Ingående kapital har uppdaterats jämfört med föregående årsredovisning till följd av omdisponeringar mellan verksamheterna.

Källa: Raindance.

5.11. Ekonomisk översikt per vetenskapsområde samt övrig verksamhet

I detta avsnitt presenteras ekonomisk översikt och kommentarer till utfallet per vetenskapsområde och för övrig verksamhet. De redovisade beloppen omfattar även transaktioner såsom fördelning av lokaltjänstkostnader och kostnader för gemensamma funktioner. Universitetet har valt att redovisa dessa siffror eftersom de speglar den interna styrningen och uppföljningen. Redovisning enligt regleringsbrevet görs i avsnitt 5.19 Verksamhetens intäkter och kostnader fördelade på verksamhetsgrenar.

5.11.1. Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap

Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap hade under 2016 en omsättning (intäkter) om 1 902 mnkr vilket är en ökning med 55 mnkr jämfört med föregående år. Årets resultat blev ett överskott på 36 mnkr. Överskottet kommer främst från forskning och utbildning på forskarnivå. Det samlade utgående kapitalet för vetenskapsområdet uppgick till 264 mnkr.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppvisade ett positivt resultat om 14 mnkr och ett utgående kapital om 114 mnkr. Resultatet för forskning och utbildning på forskarnivå blev ett överskott på 25 mnkr och det utgående kapitalet uppgår till 111 mnkr.

Forskning finansierad av bidrag fortsätter att öka. Under 2016 var ökningen 14 mnkr och omsättningen blev 379 mnkr. De oförbrukade medlen för bidragsforskning har ökat med 21 mnkr och uppgick 2016 till 297 mnkr.

5.11.2. Vetenskapsområdet för medicin och farmaci

Vetenskapsområdet hade under 2016 en omsättning (intäkter) på 2 216 mnkr, vilket är en ökning med 73 mnkr jämfört med föregående år. Årets resultat är ett överskott med 22 mnkr.

Årets resultat inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå blev ett nollresultat och det utgående kapitalet uppgår till 71 mnkr.

Omsättningen för forskning och utbildning på forskarnivå uppgick till 909 mnkr, vilket är en ökning med 28 mnkr. Verksamheten visar ett överskott med 15 mnkr och det samlade utgående kapitalet uppgår till 239 mnkr.

Tabell 5.12. Ekonomiskt utfall för vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap 2016, tkr

	Ingående kapital	Intäkter	Kostnader	Årets resultat	Utgående kapital
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	99 930	821 479	-807 499	13 981	113 910
Utbildning avgiftsfinansierade studenter	3 083	11 719	-10 187	1 532	4 615
Beställd utbildning	1 692	2 372	-2 394	-22	1 669
Uppdragsutbildning	24 656	35 211	-34 864	347	25 004
Forskning och utbildning på forskarnivå	85 311	642 124	-616 984	25 140	110 451
Bidragsforskning	10 807	378 703	-385 019	-6 317	4 490
Uppdragsforskning	2 755	10 931	-9 795	1 136	3 891
Totalt	228 234	1 902 539	-1 866 743	35 796	264 030

Källa: Raindance.

Tabell 5.13. Ekonomiskt utfall för vetenskapsområdet för medicin och farmaci 2016, tkr

	Ingående kapital	Intäkter	Kostnader	Årets resultat	Utgående kapital
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	71 054	503 044	-503 562	-518	70 535
Utbildning avgiftsfinansierade studenter	1 209	6 878	-6 898	-21	1 188
Beställd utbildning	92	2	-15	-13	79
Uppdragsutbildning	7 238	5 858	-5 389	470	7 708
Forskning och utbildning på forskarnivå	223 847	909 325	-894 300	15 024	238 871
Bidragsforskning	51 196	748 009	-745 482	2 527	53 724
Uppdragsforskning	15 445	43 117	-38 705	4411	19 857
Totalt	370 081	2 216 233	-2 194 352	21 880	391 962

Källa: Raindance.

Bidragsintäkterna har ökat med 6 mnkr medan de oförbrukade forskningsbidragen har minskat med 15 mnkr till 731 mnkr.

5.11.3. Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap

Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap hade under 2016 en omsättning (intäkter) på 2 217 mnkr, vilket är en ökning med endast 2 mnkr jämfört med föregående år. Årets resultat blev ett underskott på 27 mnkr jämfört med ett överskott på 6 mnkr föregående år.

Verksamhetsgrenen forskning och utbildning på forskarnivå redovisar ett resultat på knappt 6 mnkr. Under 2016 ökade omsättningen (kostnader) med 3 mnkr till 748 mnkr. Det utgående kapitalet uppgår till 225 mnkr.

Bidragsforskningen är den verksamhetsgren som har den största omsättningen inom vetenskapsområdet, 936 mnkr. Bidragsintäkterna har ökat med 13 mnkr. De oförbrukade bidragen för bidragsforskningen uppgår vid årets slut till 722 mnkr, vilket är en minskning med 80 mnkr jämfört med 2015.

5.11.4. Övriga verksamheter

Övrig verksamhet består av universitetsbiblioteket, universitetsförvaltningen inklusive Uppsala universitet musik och museer, intendenturområden, universitetsövergripande verksamheter såsom Uppsala universitet Innovation, den nationella inrättningen Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Kollegiet för samhällsforskning (SCAS) samt dotterföretaget Uppsala universitets utveckling AB (UUAB). Årets sammanlagda resultat blev negativt med 24 mnkr. Årets resultat består i huvudsak av anslag som ska fördelas kommande år till utbildning. Det utgående kapitalet består bland annat av UUAB:s bokförda värde, erhållna donationer, medel för strategiska satsningar inom forskningen och utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Tabell 5.14. Ekonomiskt utfall för vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap 2016, tkr

	Ingående kapital	Intäkter	Kostnader	Årets resultat	Utgående kapital
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	38 173	446 263	-465 201	-18 937	19 236
Utbildning avgiftsfinansierade studenter	581	17 332	-17 078	254	834
Beställd utbildning	-113	303	-162	141	28
Uppdragsutbildning	3 556	5 727	-6 640	-913	2 643
Forskning och utbildning på forskarnivå	219 102	753 983	-748 456	5 527	224 628
Bidragsforskning	94 697	936 341	-950 352	-14 012	80 685
Uppdragsforskning	14 153	57 293	-56 098	1 195	15 349
Totalt	370 149	2 217 242	-2 243 987	-26 746	343 403

Källa: Raindance.

Tabell 5.15. Ekonomiskt utfall för övriga verksamheter 2016, tkr

	Ingående kapital	Intäkter	Kostnader	Årets resultat	Utgående kapital
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	70 461	156 549	-135 560	20 989	91 450
Utbildning avgiftsfinansierade studenter	-2 764	7 076	-7 032	44	-2 720
Beställd utbildning	–	–	–	–	–
Uppdragsutbildning	8 671	43 321	-43 779	-458	8 213
Forskning och utbildning på forskarnivå	41 032	293 349	-280 038	13 311	54 343
Bidragsforskning	16 412	30 413	-38 016	-7 603	8 809
Uppdragsforskning	-321	1 985	-1 263	722	401
Universitetsförvaltning, universitetsbibliotek och intendenturområden	115 026	1 009 227	-1 007 253	1 974	117 000
Universitetsövergripande	90 149	823 773	-876 602	-52 829	37 320
Totalt	338 666	2 365 693	-2 389 543	-23 850	314 816

Källa: Raindance.

5.12. Stiftelseförvaltning

Uppsala akademiförvaltning är en organisation vars uppgift är att förvalta stiftelser som har en till Uppsala universitet anknuten förvaltning. Universitetet har under 2016 erhållit ersättning med 3,2 mnkr för arbete för Uppsala akademiförvaltning. Ersättningen avser främst lönekostnader.

Inga nya donationer har inkommit under året. Under året har universitetet mottagit större tilläggsdonationer till fyra stiftelser:

A-G och S Hillerts stiftelse för fastighetsrättslig forskning med 4,0 mnkr. Stiftare är Sten och Anna-Greta Hillert.

Greta Renborgs stiftelse med 2,6 mnkr. Avkastningen ska nyttjas till vård av det till handskriftsavdelningen

donerade Greta Renborgs arkiv samt bedrivande av undervisning och extern information rörande bevarande och nyttjande av personarkiv inom handskriftavdelningen. Behovet av ökad kunskap hos bibliotekspersonal vid olika typer av bibliotek ska särskilt beaktas. Stiftare är Ulf och Greta Renborg.

M Norbergs universitetsstiftelse med 1,5 mnkr. Avkastningen ska nyttjas "till allt vad som länder Uppsala universitet till nytta och fördel, såsom böckers inköp, instrumenters anskaffande, reparationer, nybyggnad, lärares löner m.m."

Stiftelsen Uppsala universitets vänner med 0,1 mnkr. Stiftelsens kapital och avkastning ska disponeras av rektor och användas till det som gagnar Uppsala universitet. Stiftare är Bo Sundqvist, Marianne Andersson och Pernilla Björk.

5.13. Resultaträkning

(tkr)

	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	3 887 145	3 790 783
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	567 983	575 169
Intäkter av bidrag	3	2 183 097	2 142 030
Finansiella intäkter	6	4 728	4 449
Summa		6 642 953	6 512 431
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-4 301 780	-4 221 322
Kostnader för lokaler		-722 685	-718 758
Övriga driftkostnader	5	-1 298 371	-1 292 790
Finansiella kostnader	6	-19 638	-12 442
Avskrivningar och nedskrivningar	10-14	-293 398	-287 736
Summa		-6 635 872	-6 533 048
Verksamhetsutfall		7 081	-20 617
Resultat från andelar i hel- och delägda företag		-	1 062
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		105 163	113 217
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		299 737	337 964
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	7	123 515	97 687
Lämnade bidrag	8	-528 415	-548 868
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	9	7 081	-19 555

5.14. Balansräkning

(tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2016-12-31	2015-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	10	17 977	26 152
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	11	<u>2 291</u>	<u>0</u>
Summa immateriella anläggningstillgångar		20 268	26 152
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom	12	2 580	2 738
Förbättringsutgifter på annans fastighet	13	220 692	161 643
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	14	665 224	720 502
Pågående nyanläggningar	15	<u>145 852</u>	<u>110 538</u>
Summa materiella anläggningstillgångar		1 034 348	995 421
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	16	59 712	59 712
Andra långfristiga värdepappersinnehav	17	<u>90</u>	<u>90</u>
Summa finansiella anläggningstillgångar		59 802	59 802
Varulager m.m.			
Förskott till leverantörer		<u>887</u>	<u>0</u>
Summa varulager m.m.		887	0
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	18	69 913	75 271
Fordringar hos andra myndigheter	19	81 317	80 460
Övriga kortfristiga fordringar	20	<u>2 138</u>	<u>4 481</u>
Summa kortfristiga fordringar		153 368	160 212
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	21	182 252	190 486
Upplupna bidragsintäkter	22	291 271	247 891
Övriga upplupna intäkter	23	<u>8 617</u>	<u>4 535</u>
Summa periodavgränsningsposter		482 140	442 912
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	24	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa avräkning med statsverket		0	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	25	2 939 645	3 049 283
Kassa och bank		<u>117 503</u>	<u>89 750</u>
Summa kassa och bank		3 057 148	3 139 033
SUMMA TILLGÅNGAR		4 807 961	4 823 532

KAPITAL OCH SKULDER	Not	2016-12-31	2015-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital	26	13 373	12 586
Resultatandelar i hel- och delägda företag		50 712	49 650
Balanserad kapitalförändring	27	1 307 130	1 327 747
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	28	7 081	-19 555
Summa myndighetskapital	28	1 378 296	1 370 428
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	29	18 493	17 732
Övriga avsättningar	30	92 271	94 151
Summa avsättningar		110 764	111 883
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	31	665 010	617 950
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	32	140 605	138 134
Leverantörsskulder		143 990	136 422
Övriga kortfristiga skulder	33	199 751	170 661
Depositioner	34	92	90
Summa skulder m.m.		1 149 448	1 063 257
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	35	252 477	246 811
Oförbrukade bidrag	36	1 830 918	1 902 581
Övriga förutbetalda intäkter	37	86 058	128 572
Summa periodavgränsningsposter		2 169 453	2 277 964
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		4 807 961	4 823 532
ANSVARSFÖRBINDELSER			
Övriga ansvarsförbindelser	38	74 229	73 329

5.15. Anslagsredovisning 2016

Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
<i>Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning</i>							
16 02 003 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå							
001 Takbelopp (ram)	0	1 647 319			1 647 319	1 647 319	0
16 02 004 Forskning och utbildning på forskarnivå							
006 Basresurs (ram)	0	2 008 926			2 008 926	2 008 926	0
007 Kunskap och information om mäns våld mot kvinnor (ram)	0	26 938			26 938	26 938	0
Summa	0	2 035 864			2 035 864	2 035 864	0
16 02 064 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor							
009 Statlig ålderspensionsavgift (ram)	15 886	30 394		-35 248	11 032	10 132	900
16 02 065 Särskilda medel till universitet och högskolor							
001 Nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik (ram)	0	1 880			1 880	1 880	0
002 Internationell lärarfortbildning (ram)	0	8 784			8 784	8 784	0
003 Sekretariat för Östersjöuniversitetet (ram)	0	2 405			2 405	2 405	0
Summa	0	13 069			13 069	13 069	0
16 02 066 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning							
001 Uppsala universitet (ram)	0	285 924			285 924	285 924	0
Summa	15 886	4 012 570	0	-35 248	3 993 208	3 992 308	900

Villkor för anslag 16 02 004, ap. 6 Basresurs

Ett kapitaltillskott på 950 000 kr, dock högst 100 000 euro, får göras till KIC Inno Energy SE för 2016. Under 2016 har 100 000 euro (913 500 kr) betalats i kapitaltillskott.

Uppsala universitet bemyndigas med anledning av medlemskapet i en kunskaps- och innovationsplattform inom råvaror (KIC Raw materials) under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) att besluta om en årlig medlemsavgift på högst 1 000 000 kronor under 2015–2022. Under 2016 har universitetet betalat 90 000 euro (832 842 kr) i medlemsavgift till KIC Raw materials.

Uppsala universitet bemyndigas med anledning av medlemskapet i en kunskaps- och innovationsplattform inom hälsa (KIC Healthy living) under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) att besluta om en årlig medlemsavgift på högst 750 000 kronor under 2015–2022. Under 2016 har universitetet betalat 75 000 EUR (693 825 kr) i medlemsavgift till KIC Healthy living.

Uppsala universitet bemyndigas att under 2016 besluta om medlemskap i Centre Européen de Calcul Atomique et Moléculaire (CECAM) och att besluta om en årlig medlemsavgift på högst 350 000 kronor under 2016–2018. Under 2016 har universitetet betalat 30 000 euro (286 164 kr) i medlemsavgift till CECAM.

Uppsala universitet bemyndigas att under 2016 besluta om medlemskap i The Guild of European Research-Intensive Universities och att besluta om en årlig medlemsavgift på högst 450 000 kronor under 2016–2018. Under 2016 har universitetet betalat 22 500 euro (220 511 kr) i medlemsavgift till GUILD.

Villkor för anslag 16 02 064 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Under 2016 ska högst 10 132 000 kronor inbetalas.

5.16. Tilläggsupplysningar

15.16.1. Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag (FÅB), förordning (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF), studiedokumentationsförordningen (1993:1153), förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll samt tillkommande regeringsbeslut. Redovisningen vid universitetet följer god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till FÅB. I regleringsbrevet medges undantag från bestämmelser i förordningar enligt nedan;

- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om redovisning av anslagsmedel enligt 12 § anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgälden ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgälden.
- Universitet och högskolor medges undantag från 7 § anslagsförordningen (2011:223) på så sätt att lärosätet får överföra såväl överproduktion som utnyttjat takbelopp (anslagssparande) till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.
- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska istället lämna uppgifter enligt regleringsbrevet bilaga 6 Väsentliga uppgifter.
- Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av
  - låneram i Riksgälden uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och
  - beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgälden.
- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen enligt 2 kap 4§ förordningen (2000:605) andra stycket om årsredovisning och budgetunderlag, om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.
- Universitet och högskolor medges undantag från 2 kap 1§ första stycket och 3§ kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar.
- En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statlig givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.

Värdering av anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar utgörs främst av balanserade utgifter för utveckling av befintlig infrastruktur för att säkerställa framtida ekonomiska och kvalitativa fördelar för verksamheten genom användning av nyare och effektivare IT-relaterade stödsystem. Den ekonomiska livslängden ska vara minst tre år och anskaffningsvärdet minst 400 tkr. I anskaffningsvärdet ingår både externa inköp samt universitetets egna direkta kostnader för den enskilda tillgången. Immateriella tillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden med utgångspunkt från den månad tillgången tas i bruk. Motsvarande regler gäller även för anskaffning av programvaror och licenser.

Materiella anläggningstillgångar utgörs främst av inventarier och utrustning. Den ekonomiska livslängden ska vara minst tre år och anskaffningsvärdet minst 20 tkr. Materiella tillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden med utgångspunkt från den månad tillgången tas i bruk.

Ny-, om- och tillbyggnad på annans fastighet redovisas som förbättringsutgift på annans fastighet. Anskaffningsbeloppet ska överstiga 100 tkr och den ekonomiska livslängden beräknas vara mer än 3 år. Ofta delas förbättringsutgiften upp i flera fakturor från leverantören och under byggtiden hanteras fakturerade belopp som pågående förbättringsutgift. När lokalerna är färdiga att tas i bruk startar avskrivningarna. Avskrivningstiden begränsas så att investeringen ska vara helt avskriven när hyresförhållandet kan antas upphöra.

Följande bedömda ekonomiska livslängder tillämpas

Balanserade utgifter för utveckling	3 eller 5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3–20 år
Möbler, inredning och utrustning	5 eller 10 år
Maskiner, verktyg, elektriska apparater, inredning	3, 5 eller 10 år
Bilar och andra transportmedel	5 eller 10 år
Datorer, kringutrustning och övriga kontorsmaskiner	3 eller 5 år

För konstföremål sker ingen avskrivning. Andra avskrivningstider kan tillämpas i enskilda fall för särskild utrustning.

Finansiell leasing

Enligt kapitalförsörjningsförordningens 12 § (1996: 1188) får leasingavtal endast träffas under förutsättning att det leder till lägre kostnad för staten än köp. Avtal för maskiner och som uppfyller kraven för finansiella leasingavtal bokförs som tillgång och skuld i balansräkningen.

Holdingbolaget vid Uppsala universitet

Uppsala universitet förvaltar från och med den 1 januari 1998 holdingbolaget Uppsala universitets utveckling AB. I årsredovisningen redovisas uppgifter om delar i hel- och delägda företag och resultatandel enligt kapitalandelsmetoden. Innehavet redovisas i balansräkningen under posterna delar i hel- och delägda företag, statskapital samt resultat från delar i hel- och delägda företag. Påverkan på universitetets kapitalförändring framgår av resultaträkningsposten resultat från delar i hel- och delägda företag. Till och med år 2015 har holdingbolagets resultat redovisats i universitetets årsredovisning samma år. Holdingbolagets resultat är dock endast preliminärt då universitetets årsredovisning fastställs, vilket kan medföra justeringar påföljande år. Universitetet har därför beslutat att redovisa holdingbolagets definitiva resultatet året efter istället. Denna princip tillämpas från och med 2016 vilket medför att holdingbolagets resultat för 2016 redovisas först 2017.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Kundfordringar som är äldre än 6 månader har skrivits av som befarad kundförlust. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2017-01-05) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättats, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Värdering av bankmedel i utländsk valuta

Behållning på bankkonton i utländsk valuta per 2016-12-31 har värderats till balansdagens kurs.

Periodavgränsningsposter

Periodisering innebär att intäkter och kostnader hänförs till det år de avser. I allt väsentligt har periodisering skett för till exempel leverantörsskulder, semesterlöneskuld, avgifter och bidrag. För periodisering tillämpas en beloppsgräns om 50 tkr, men även mindre belopp får periodiseras om det är viktigt ur rapporteringssynvinkel att alla kostnader kommer med en viss period.

För externfinansierade bidrag och uppdragsverksamhet tillämpas den gällande statliga redovisningsprincipen för intäktsredovisning i projekt. För pågående projekt tas intäkter upp motsvarande upparbetade kostnader under året. Erhållna medel från bidragsgivare som ännu inte har använts i verksamheten redovisas som oförbrukade bidrag i balansräkningen. För under året avslutade projekt redovisas skillnaden mellan intäkter och kostnader som över/underskott i resultaträkningen. Projekt där bidrag, enligt kontrakt, ännu ej erhållits bokförs som fordran på bidragsgivaren för den del som är en upparbetad kostnad.

En prövning görs också av fordrans giltighet mot kontrakt eller motsvarande avtal.

I årsredovisningen finns en upplysning som visar beräkning förbrukningstakt av inbetalda bidrag. Metoden för att beräkna förbrukningstakt har tagits fram i enlighet med rekommendationer från Högskolornas forum för redovisningsfrågor. En schablonberäkning av den genomsnittliga omsättningshastigheten/förbrukningstakten har gjorts. Förbrukningstakten för bidragsverksamhet med statlig finansiering bedöms sammantaget vara linjär.

Brytdag

Löpande redovisning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till och med 2017-01-05 (2016-01-05).

Redovisning av indirekta kostnader

Universitetet tillämpar den sektorgemensamma modellen för redovisning av indirekta kostnader, SUHF-modellen. Enligt modellen fördelas indirekta kostnader löpande baserat på nedlagda kostnader vilket medför en fullständig kostnadsredovisning på lägsta verksamhetsnivå (kostnadsbärare) och förutsättningar för en korrekt periodisering av bidragsinkomster.

Universitetet fördelar de gemensamma kostnaderna på kostnadsbärarna i relation till direkta personal- och driftkostnader (fördelningsbas).

Transfereringar

Universitetet särredovisar transfereringar då dessa inte representerar någon egentlig resursförbrukning inom universitetet. Transfereringar är medel som är avsedda att användas för finansiering av bidrag till externa samarbetspartner samt till stipendier med mera. Finansiering motsvarande kostnaderna har hämtats från intäkter av anslag, avgifter respektive bidrag. Exempel på transfereringar är stipendier, medel från EU till projekt där universitetet är koordinator samt överföring av strategiska forskningsmedel till andra lärosäten.

5.16.2. Redovisning av verksamhetens resultat

Enligt 3 kap. 1 § förordningen (2000: 605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheterna kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen i förekommande fall, har angett i regleringsbrev eller i något annat beslut. Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. Redovisningen ska lämnas enligt den indelning som myndigheten bestämmer om inte regeringen beslutat annat.

Enligt ESV föreskrifter till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten översiktligt beskriva sin verksamhet och re-

sultatet av verksamheten, företrädesvis de viktigaste prestationerna, deras volym och kostnader. Enligt de allmänna råden kan kostnad per prestation avse såväl kostnad per prestationstyp och år som enskild prestations totala kostnad.

I årsredovisningen redovisas en rad olika uppgifter om verksamhetens volymer, såsom helårsstudenter och forskarexamina, samt de totala kostnaderna med uppdelning på utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. De uppgifter som redovisas i sammanställningen "Väsentliga uppgifter" har för universitet och högskolor i huvudsak utvecklats utifrån de perspektiv som anges i ovan nämnda förordning.

Av högskolelagen framgår att universitet och högskolor ska:

- bedriva utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet och
- bedriva forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt annat utvecklingsarbete.

Universitet och högskolor ska även samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid universitet och högskolan kommer till nytta.

Att beräkna kostnaden per prestationstyp kräver klara definitioner för att uppgifterna ska vara meningsfulla. Universitetet har valt att använda den definition av prestationer inom utbildning som de svenska lärosätena gemensamt har tagit fram, nämligen kostnad per helårsstudent, kostnad per helårsprestation och kostnad per forskarstuderande. Måttet på prestationer inom forskning är kostnad per publikation. Kostnad per publikation har definierats som den totala kostnaden för forskning fördelat på antal artik-

lar, böcker och kapitel i böcker som universitetets forskare har publicerat. I redovisningen av väsentliga uppgifter redovisas dock publikationerna exklusive böcker och kapitel i böcker i enlighet med återrapporteringskraven i regleringsbrevet. Inom samverkan redovisas kostnad per helårsstudent inom uppdragsutbildningen.

De kostnadsuppgifter som används vid beräkningen av prestationsredovisningen inom utbildning och vid kostnad per publikation är totalkostnaderna inom utbildning respektive forskning som redovisas i tabell 5.11. Utbildning på forskarnivå redovisas inte skilt från ordinarie forskning varför kostnad per forskarstuderande avser genomsnittlig lönekostnad för aktiva doktorander anställda på doktorandtjänst eller utbildningsbidrag. I redovisad kostnad ingår även indirekta kostnader och lokaltjänstkostnader.

Liksom de finansiella uppgifterna har uppgifterna om antalet studenter och antalet publikationer ett brytdatum. Fram till den 9 januari 2017 har inrapportering av studenter och publikationer kunnat göras för 2016. Till skillnad från den finansiella rapporteringen ändras uppgifterna i studiedokumentationssystemet och publikationsdatabasen för tidigare år om rapportering sker i efterhand. I årsredovisningen redovisas samma uppgifter som i föregående årsredovisning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, trots att uppdatering gjorts retroaktivt i systemen. För utbildning på forskarnivå och publikationer förekommer dock ofta efterregistreringar vilket gör att universitetet valt att uppdatera uppgifterna om dessa bakåt i tiden för att få en mer rättvisande bild av verksamheten. En ny modell ligger till grund för personaldata i årsredovisningen för 2016. I den nya modellen blir årsarbetskrafterna färre eftersom hänsyn även tas till i efterhand rapporterad frånvaro. Data för 2014–2015 har därför uppdaterats för att kunna göra jämförelser över tid.

5.17. Noter till resultaträkning

Alla belopp redovisas i tkr om ej annat anges. Belopp som anges inom parentes avser föregående år.

	2016	2015
1) Intäkter av anslag		
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 634 435	1 543 245
Forskning och utbildning på forskarnivå	1 926 779 ¹⁾	1 873 464
Särskilda åtaganden	13 069	69 474
Nationellt kunskapscentrum för frågor om mäns våld mot kvinnor (NCK)	26 938	26 619
Ersättning för klinisk utbildning	76 324	74 869
Ersättning för klinisk forskning	209 600	203 112
Summa intäkter av anslag	3 887 145	3 790 783
¹⁾ I anslaget ingår 116 mnkr (113 mnkr) avseende strategiska forskningsområden.		
2) Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Beställd utbildning	2 679	2 549
Yrkeshögskolan, KY mm	-2	325
Uppdragsutbildning	77 942	87 437
Uppdragsforskning	111 743	113 953
Utbildning studieavgiftsskyldiga studenter	43 002	35 584
Högskoleprovet	1 943	1 982
Upplåtande av bostadslägenhet	-	-
Museiverksamhet, entréavgifter	2 584	3 021
Summa intäkter enl regleringsbrev	239 891	244 851
§ 4 avgifter p 1-9	265 226	271 584
§ 4 avgifter p 10	16 720	7 600
Regionala etikprövningsnämnden i Uppsala	3 428	3 477
Uthyrning av lokaler	40 812	35 773
Intäkter av andra ersättningar*	1 906	11 884
Summa intäkter enligt §4 och andra ersättningar	328 092	330 318
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	567 983	575 169
Intäkter enl 4 § avgiftsförordningen i förhållande till totala kostnader:	4,0%	4,4%
Avgifternas andel av totala kostnader avser förhållandet mellan intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen och verksamhetens kostnader.		
Tjänsteexport		
Intäkter	87 883	67 025
Kostnader	-84 281	-67 137
Resultat	3 602	-112

Som tjänsteexport definieras universitetets försäljning av tjänster till utländska motparter.

Vinstmarginalen beräknas vara lika stor som inom övrig avgiftsbelagd verksamhet

* Andra ersättningar avser främst försäkringsersättningar.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Verksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2014	Över-/underskott 2015	Intäkter ¹ 2016	Kostnader 2016	Över-/underskott 2016	Ack. över-/underskott utgående 2016 ²
Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå						
Beställd utbildning ³	1 930	-94	2 683	-2 579	104	1 767
Yrkehögskolan, KY mm	17	13	-2	1	-1	29
Uppdragsutbildning ³	40 480	5 982	83 429	-83 688	-259	45 653
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	2 167	673	43 005	-41 325	1 680	4 098
Summering	44 594	6 574	129 115	-127 591	1 524	51 547
Forskning eller utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning ³	35 339	-5 035	111 781	-104 513	7 268	42 028
Summering	35 339	-5 035	111 781	-104 513	7 268	42 028
Verksamheter där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet	-523	273	2 003	-2 141	-138	-388
Upplåtande av bostadslägenhet – utbytesprogram och gästforskare	–	–	–	–	–	–
Upplåtande av bostadslägenhet – regeringsbeslut (U2010/4277/UH)	–	–	–	–	–	–
Inträde till museum	0	0	–	–	0	0
Summering	-523	273	2 003	-2 141	-138	-388

¹ I intäkter ingår intäkter av avgifter, bidrag och finansiella intäkter.

² Omfördelat kapital har påverkat utgående ack. över-/underskott.

³ I intäkterna ingår tjänsteexport med 1 361 tkr i beställd utbildning, 966 tkr i uppdragsutbildning, 42 585 tkr i avgiftsskyldiga studenter och 26 251 tkr i uppdragsforskning.

	2016	2015
3) Intäkter av bidrag		
Intäkter av bidrag från andra myndigheter	1 187 948	1 212 321
Intäkter av bidrag, ej statliga	995 149	929 709
Summa intäkter av bidrag	2 183 097	2 142 030
4) Kostnader för personal		
Lönekostnader	-2 827 451	-2 810 139
Sociala avgifter	-878 279	-855 198
Pensionskostnader	-507 260	-465 452
Övriga personalkostnader	-88 790	-90 533
Summa kostnader för personal	-4 301 780	-4 221 322
<p>Av lönesumman 2 827 451 tkr utgör arvoden till styrelse, kommittéer och ej anställd personal 0,5 % (14 478 tkr).</p> <p>Lönekostnader anges exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal. Pensionskostnader omfattar premier för avtalsförsäkringar, individuell och kompletterande pension, delpensioner samt löneskatter på pensioner.</p>		
5) Övriga driftkostnader		
Ersättning till landstinget för klinisk utbildning och forskning (ALF)	-285 924	-277 981
Övriga tjänster	-461 086	-491 060
Inköp av varor	-371 782	-358 379
Resor och representation	-140 377	-137 442
Reparationer och underhåll	-39 202	-27 928
Summa övriga driftkostnader	-1 298 371	-1 292 790

	2016	2015
6) Finansiella intäkter och kostnader		
Ränta på räntekonto i RGK	–	–
Ränta på lån i RGK	3 145	1 564
Valutakursdifferenser	1 142	2 292
Övriga finansiella intäkter	441	593
Summa finansiella intäkter	4 728	4 449
Ränta på räntekonto i RGK	-14 380	-7 789
Ränta på lån i RGK	–	–
Aktivering ränta investeringar	–	–
Valutakursdifferenser	-5 101	-4 511
Övriga finansiella kostnader	-157	-142
Summa finansiella kostnader	-19 638	-12 442
7) Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag*		
Per finansiär		
Privata stiftelser, fonder och ideella föreningar	79 237	54 255
Offentliga forskningsstiftelser	13 616	9 265
Svenska företag	3 956	3 450
EUs ramprogram	5 928	12 126
Övriga organisationer inom och utanför EU	17 969	14 513
Övriga organisationer	2 809	4 078
Summa övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	123 515	97 687
* Jämförelsesiffrorna har ändrats då noten i ÅR 2015 baserades på motpart istället för finansiär		
8) Lämnade bidrag		
Lämnade bidrag till statliga myndigheter	-333 087	-359 290
Lämnade bidrag till enskilda personer (stipendier, resebidrag mm)	-88 500	-85 175
Lämnade bidrag till övriga länder och internationella organisationer	-45 623	-42 615
Lämnade bidrag till privata företag	-30 359	-39 093
Lämnade bidrag till kommuner och landsting	-15 606	-4 545
Lämnade bidrag till övriga organisationer*	-15 240	-18 150
Summa lämnade bidrag	-528 415	-548 868
* Jämförelsesiffrorna har fördelats på fler kategorier än i ÅR 2015.		
9) Årets kapitalförändring		
Anslagsfinansierad verksamhet		
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-9 657	24 785
Forskning och utbildning på forskarnivå	31 909	-49 372
Avgiftsbelagd verksamhet		
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	1 680	673
Uppdragsverksamhet	-156	5 901
Uppdragsforskning	7 268	-5 035
Bidragsfinansierad verksamhet		
Forskning och utbildning på forskarnivå	-23 963	2 431
Resultat från hel- och delägda företag	–	1 062
Summa årets kapitalförändring	7 081	-19 555

5.18. Noter till balansräkning

Alla belopp redovisas i tkr om ej annat anges. Belopp som anges inom parentes avser föregående år.

	2016-12-31	2015-12-31
10) Balanserade utgifter för utveckling		
Ingående anskaffningsvärde	71 574	70 370
Årets investeringar	–	1 205
Utrangeringar/försäljningar	–	–
Utgående anskaffningsvärde	71 574	71 575
Ingående avskrivningar	-45 423	-35 084
Årets avskrivningar	-8 174	-10 339
Utrangeringar/försäljningar	–	–
Utgående ackumulerade avskrivningar	-53 597	-45 423
Bokfört värde balanserade utgifter för utveckling	17 977	26 152
11) Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	5 764	6 240
Årets investeringar	2 946	–
Utrangeringar/försäljningar	-460	-476
Utgående anskaffningsvärde	8 250	5 764
Ingående avskrivningar	-5 764	-6 149
Årets avskrivningar	-655	-91
Utrangeringar/försäljningar	460	476
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 959	-5 764
Bokfört värde rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2 291	0
12) Byggnader, mark och annan fast egendom		
Ingående anskaffningsvärde	3 169	3 169
Årets investeringar	–	–
Utrangeringar/försäljningar	–	–
Utgående anskaffningsvärde	3 169	3 169
Ingående avskrivningar	-431	-273
Årets avskrivningar	-158	-158
Utrangeringar/försäljningar	–	–
Utgående ackumulerade avskrivningar	-589	-431
Bokfört värde byggnader, mark och annan fast egendom	2 580	2 738
13) Förbättringsutgifter på annans fastighet*		
Ingående anskaffningsvärde förbättringsutgift	328 524	259 949
Ingående anskaffningsvärde pågående förbättringsutgift	21 233	22 026
Omklassificeringar	–	-1 020
Årets investeringar förbättringsutgifter	16 844	58 210
Årets investeringar pågående förbättringsutgifter	63 902	20 298
Utrangeringar/försäljningar	-4 584	-9 706
Överfört från pågående nyanläggningar	69	–
Utgående anskaffningsvärde	425 988	349 757
Ingående avskrivningar	-188 114	-178 475
Årets avskrivningar	-21 652	-19 326
Utrangeringar/försäljningar	4 470	9 687
Utgående ackumulerade avskrivningar	-205 296	-188 114
Bokfört värde förbättringsutgifter på annans fastighet	220 692	161 643

* Jämförelsesiffrorna har ändrats då noten har justerats.

		2016-12-31	2015-12-31			
14) Maskiner, inventarier, installationer mm*						
Ingående anskaffningsvärde		3 120 815	2 975 204			
Justering anskaffningsvärde		–	-1 588			
Årets investeringar		177 542	239 376			
Utrangeringar/försäljningar		-154 432	-147 384			
Överfört från pågående nyanläggningar		32 161	55 207			
Utgående anskaffningsvärde		3 176 086	3 120 815			
Ingående avskrivningar		-2 400 313	-2 271 968			
Årets avskrivningar		-262 759	-257 822			
Utrangeringar/försäljningar		152 210	129 477			
Utgående ackumulerade avskrivningar		-2 510 862	-2 400 313			
Bokfört värde maskiner, inventarier, installationer mm		665 224	720 502			
* Jämförelsesiffrorna har ändrats då noten har justerats.						
15) Pågående nyanläggningar*						
Ingående balans pågående nyanläggningar		110 538	95 394			
Under året nedlagda kostnader		74 541	69 904			
Under året genomförda omfördelningar		-32 230	-55 207			
Omklassificeringar		-6 997	447			
Utgående balans pågående nyanläggningar		145 852	110 538			
* Jämförelsesiffrorna har ändrats då noten har justerats.						
16) Andelar i hel- och delägda företag						
	Nom värde (kr)	Kapital- andel	Röst- andel	Antal aktier	Bokfört värde	Bokfört värde
Uppsala universitet Holding AB	100	100%	100%	3 000	59 712	59 712
17) Andra långfristiga värdepappersinnehav						
2011 förvärvades en aktie i europabolaget KIC InnoEnergy SE för 90 tkr. Inga förändringar har skett under 2016.						
18) Kundfordringar						
Osäkra kundfordringar, statliga myndigheter					35	277
Osäkra kundfordringar, utomstatliga					1 990	6 461
Summa osäkra kundfordringar					2 025	6 738
Kundfordringar med förfallodatum senast den 15/12 men ej betalda per den 31/12 redovisas som osäkra kundfordringar. Kundfordringar hos andra myndigheter redovisas under balansposten "Fordringar hos andra myndigheter"						
Konstaterade kundförluster, statliga myndigheter					–	–
Konstaterade kundförluster, utomstatliga					260	229
Summa konstaterade kundförluster					260	229
19) Fordringar hos andra myndigheter						
Kundfordringar					22 353	20 802
Fordran ingående moms					58 964	59 658
Summa fordringar hos andra myndigheter					81 317	80 460
20) Övriga kortfristiga fordringar						
Reseförskott och övriga förskott					1 300	1 386
Övriga fordringar					838	3 095
Summa övriga kortfristiga fordringar					2 138	4 481
21) Förutbetalda kostnader						
Förutbetalda lokalhyror					145 269	153 143
Övriga förutbetalda kostnader					36 983	37 343
Summa förutbetalda kostnader					182 252	190 486

	2016-12-31	2015-12-31
22) Upplupna bidragsintäkter		
Privata stiftelser, fonder och ideella föreningar	138 037	107 813
EU	85 244	65 829
Forskningsråd	31 038	24 497
Offentliga forskningsstiftelser	11 509	18 863
Svenska företag och privatpersoner	10 985	13 931
Övriga statliga myndigheter	7 904	10 577
Utländska finansiärer utanför EU	3 527	4 326
Universitet och högskolor	3 027	1 595
Övriga upplupna bidragsintäkter	–	460
Summa upplupna bidragsintäkter	291 271	247 891
23) Övriga upplupna intäkter		
Övriga upplupna intäkter, annan statlig myndighet	3 948	945
Upplupna intäkter avgiftsbelagd verksamhet	1 826	3 471
Övriga upplupna intäkter	2 843	119
Summa övriga upplupna intäkter	8 617	4 535
24) Avräkning med statsverket		
Anslag icke räntebärande flöde		
<i>Ingående balans</i>	–	
Redovisat mot anslag (+)		14 994
Medel hänförliga till transf. m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)		
<i>Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	–	14 994
Anslag i räntebärande flöde		
<i>Ingående balans</i>		
Redovisat mot anslag (+)	3 992 308	3 889 006
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-3 992 308	-3 889 006
Återbetalningar av anslagsmedel (+)		
<i>Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	0	0
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
<i>Ingående balans</i>	–	1 055
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)		
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)		-16 049
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)		
<i>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto</i>	–	-14 994
Summa avräkning med statsverket	0	0
Jämförelsesiffrorna för 2015 har justerats jämfört med föregående årsredovisning.		
25) Tillgodohavande på räntekontot i Riksgäldskontoret		
Behållning räntekonto	2 939 645	3 049 283
Beviljad kredit	282 000	282 000
Utnyttjad kredit	0	0
26) Statskapital		
Investerat av Staten i Uppsala universitet Holding AB	9 000	9 000
Konstverk överförda från Statens konstråd	4 373	3 586
Summa statskapital	13 373	12 586

27) **Kapitalförändring per område** (exkl resultat dotterföretaget)

Indelning av verksamheten	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	410 477	-8 133	402 344
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	362 872	-7 977	354 895
Uppdragsverksamhet	47 605	-156	47 449
Forskning och utbildning på forskarnivå	896 653	15 214	911 867
Forskning och utbildning på forskarnivå	861 893	7 946	869 839
Uppdragsforskning	34 760	7 268	42 028
Summa	1 307 130	7 081	1 314 211

28) **Myndighetskapital**

Förändring av myndighetskapitalet

	Statskapital	Resultatandelar i hel- och delägda företag	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2015	12 586	49 650	1 027 211	62 075	238 461	-19 555	1 370 428
Rättelse / ändrad princip	–	–	9 027	16 019	-25 046	–	0
A Ingående balans 2016	12 586	49 650	1 036 238	78 094	213 415	-19 555	1 370 428
Föregående års kapitalförändring			-23 525	1 539	2 431	19 555	0
Resultat från hel- och delägda företag		1 062	-1 062				0
Överfört statskapital	787						787
Omdisponerat kapital			-14 133	5 150	8 983		0
Årets kapitalförändring						7 081	7 081
B Summa årets förändring	787	1 062	-38 720	6 689	11 414	26 636	7 868
C Utgående balans 2016	13 373	50 712	997 518	84 783	224 829	7 081	1 378 296

	2016-12-31	2015-12-31
29) Avsättning för pensioner		
Pensionsersättning		
Ingående avsättning	3 952	4 049
Årets pensionskostnad	0	1 111
Årets pensionsutbetalningar	-1 363	-1 208
Utgående avsättning	2 589	3 952
Delpension		
Ingående avsättning	10 318	7 256
Årets pensionskostnad	7 327	6 929
Årets pensionsutbetalningar	-5 352	-3 867
Utgående avsättning	12 293	10 318
Löneskatt	3 611	3 462
Summa avsättning för pensioner	18 493	17 732
Avsättningen avser pensionsförpliktelser som universitetet ansvarar för.		
30) Övriga avsättningar		
Avsättning enligt lagen 2006:647 och förordning 2007:161 för omhändertagande och transport av restprodukter från kärnteknisk verksamhet	2 020	3 020
Avsättning för avveckling av The Svedberg laboratoriet	64 671	66 668
Avsättning omställningsmedel		
Ingående avsättning	24 463	22 845
Årets förändring	1 117	1 618
Utgående avsättning	25 580	24 463
Summa övriga avsättningar	92 271	94 151

	2016-12-31	2015-12-31
31) Lån i Riksgäldskontoret		
Ingående skuld	617 950	610 157
Nyupptagna lån	147 528	204 732
Årets amorteringar	-100 468	-196 939
Utgående balans	665 010	617 950
Beviljad låneram	850 000	790 000
32) Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
Leverantörsskulder	52 798	45 504
Arbetsgivaravgift	74 011	73 642
Avtalsförsäkringar	–	–
Utgående moms	13 796	18 988
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	140 605	138 134
33) Övriga kortfristiga skulder		
EU koordinatorsmedel	127 076	88 676
Personalens källskatt	69 520	68 491
Övriga kortfristiga skulder	3 155	13 494
Summa övriga kortfristiga skulder	199 751	170 661
34) Depositioner		
Posten avser depositioner för nycklar och merparten kommer att regleras efter mer än tolv månader.		
35) Upplupna kostnader		
Upplupen semesterlöneskuld	205 992	216 460
Upplupna lönekostnader	25 240	10 765
Övriga upplupna kostnader	21 245	19 586
Summa upplupna kostnader	252 477	246 811
36) Oförbrukade bidrag (per finansjär)		
Forskningsråd	896 148	937 767
Privata stiftelser, fonder och ideella föreningar	437 750	433 584
Övriga statliga myndigheter	163 892	166 340
EU	105 236	124 947
Offentliga forskningsstiftelser	33 500	31 588
Donationsmedel	38 587	38 587
Utländska finansjärer utanför EU	15 388	17 182
Utländska finansjärer inom EU	29 117	38 743
Svenska företag	45 318	45 688
Universitet och högskolor	47 933	45 732
Kommuner och landsting	3 953	6 451
Svenska privatpersoner	13 331	14 340
Statliga bolag	765	1 632
Summa oförbrukade bidrag	1 830 918	1 902 581
Posten innehåller förskott från externa bidragsgivare som är öronmärkta för pågående forskningsprojekt mm.		
Oförbrukade bidrag (per motpart)		
Oförbrukade bidrag, inomstatliga	1 107 860	1 150 974
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	723 058	751 607
Summa oförbrukade bidrag	1 830 918	1 902 581
Oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet förväntas tas i anspråk inom följande tidsintervall:		
inom tre månader	276 965	287 743
mer än tre månader till ett år	830 895	863 231
mer än ett år till tre år		0
mer än tre år		0
	1 107 860	1 150 974

	2016-12-31	2015-12-31
37) Övriga förutbetalda intäkter		
Förutbetalda intäkter, annan statlig myndighet	13 196	15 375
Förutbetalda intäkter, icke statliga	72 862	113 197
Summa övriga förutbetalda intäkter	86 058	128 572
38) Ansvarförbindelser		
Akademiska Hus, projekteringsavtal	54 300	58 100
Statens Fastighetsverk, projekteringsavtal	11 600	7 772
Akademiska Hus, hyrestillägg	7 719	6 747
Vasakronan, hyrestillägg	160	160
Masmästaren Fjärdingen AB, hyrestillägg	450	450
Skadeståndskrav	–	100
Summa ansvarförbindelser	74 229	73 329

5.19. Verksamhetens intäkter och kostnader fördelade på verksamhetsgrenar

2016	Utbildning enl uppdrag i regl. brev	Uppdrags- utbildning	Summa utbildning	Forskning och utbildning på forskarnivå	Uppdrags- forskning	Summa forskning	Totalt
Intäkter av anslag	1 721 423	–	1 721 423	2 165 722	–	2 165 722	3 887 145
Intäkter av avgifter	99 563	80 619	180 182	276 059	111 742	387 801	567 983
Intäkter av bidrag	19 344	5 483	24 827	2 158 270	0	2 158 270	2 183 097
Finansiella intäkter	596	9	605	4 084	39	4 123	4 728
Summa intäkter	1 840 926	86 111	1 927 037	4 604 135	111 781	4 715 916	6 642 953
Kostnader för personal	-1 197 193	-55 913	-1 253 106	-2 987 278	-61 396	-3 048 674	-4 301 780
Kostnader för lokaler	-303 283	-3 150	-306 433	-406 650	-9 602	-416 252	-722 685
Övriga driftskostnader	-305 158	-26 689	-331 847	-943 473	-23 051	-966 524	-1 298 371
Finansiella kostnader	-2 213	-305	-2 518	-16 589	-531	-17 120	-19 638
Avskrivningar	-41 056	-210	-41 266	-242 199	-9 933	-252 132	-293 398
Summa kostnader	-1 848 903	-86 267	-1 935 170	-4 596 189	-104 513	-4 700 702	-6 635 872
Verksamhetsutfall	-7 977	-156	-8 133	7 946	7 268	15 214	7 081
Dotterbolag	–	–	–	–	–	–	–
Transfereringar							
Medel från statsbudgeten	12 884	0	12 884	92 279	0	92 279	105 163
Från andra myndigheter	24 426	5	24 431	275 175	131	275 306	299 737
Övriga medel	14 682	0	14 682	108 240	413	108 653	123 515
Lämnade bidrag	-52 172	-5	-52 177	-475 694	-544	-476 238	-528 415
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	-7 977	-156	- 8 133	7 946	7 268	15 214	7 081

2015	Utbildning enl uppdrag i regl. brev	Uppdrags- utbildning	Summa utbildning	Forskning och utbildning på forskarnivå	Uppdrags- forskning	Summa forskning	Totalt
Intäkter av anslag	1 685 263	–	1 685 263	2 105 520	–	2 105 520	3 790 783
Intäkter av avgifter	96 907	90 310	187 217	273 998	113 954	387 952	575 169
Intäkter av bidrag	41 937	6 534	48 471	2 093 548	11	2 093 559	2 142 030
Finansiella intäkter	647	5	652	3 713	84	3 797	4 449
Summa intäkter	1 824 754	96 849	1 921 603	4 476 779	114 049	4 590 828	6 512 431
Kostnader för personal	-1 138 092	-56 892	-1 194 984	-2 961 347	-64 991	-3 026 338	-4 221 322
Kostnader för lokaler	-291 331	-3 086	-294 417	-407 246	-17 095	-424 341	-718 758
Övriga driftskostnader	-323 907	-30 495	-354 402	-910 649	-27 739	-938 388	-1 292 790
Finansiella kostnader	-1 451	-244	-1 695	-10 398	-349	-10 747	-12 442
Avskrivningar	-44 515	-231	-44 746	-234 080	-8 910	-242 990	-287 736
Summa kostnader	-1 799 296	-90 948	-1 890 244	-4 523 720	-119 084	-4 642 804	-6 533 048
Verksamhetsutfall	25 458	5 901	31 359	-46 941	-5 035	-51 976	-20 617
Dotterbolag	–	–	–	1 062	–	1 062	1 062
Transfereringar							
Medel från statsbudgeten	14 137	0	14 137	99 080	0	90 080	113 217
Från andra myndigheter	25 416	171	25 587	312 327	50	312 377	337 964
Övriga medel	13 785	0	13 785	83 490	412	83 902	97 687
Lämnade bidrag	-53 338	-171	-53 509	-494 897	-462	-495 359	-548 868
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	25 458	5 901	31 359	-45 879	- 5 035	-50 914	-19 555

2014	Utbildning enl uppdrag i regl. brev	Uppdrags- utbildning	Summa utbildning	Forskning och utbildning på forskarnivå	Uppdrags- forskning	Summa forskning	Totalt
Intäkter av anslag	1 627 222	–	1 627 222	2 091 335	–	2 091 335	3 718 557
Intäkter av avgifter	108 124	91 027	199 151	199 651	158 326	357 977	557 128
Intäkter av bidrag	41 666	4 577	46 243	1 966 012	168	1 966 180	2 012 423
Finansiella intäkter	1 944	210	2 154	14 212	561	14 773	16 927
Summa intäkter	1 778 956	95 814	1 874 770	4 271 210	159 055	4 430 265	6 305 035
Kostnader för personal	-1 119 667	-52 016	-1 171 683	-2 718 026	-83 258	-2 801 284	-3 972 967
Kostnader för lokaler	-303 070	-3 042	-306 112	-351 220	-24 335	-375 555	-681 667
Övriga driftskostnader	-271 984	-32 371	-304 355	-907 777	-36 725	-944 502	-1 248 857
Finansiella kostnader	-1 030	-21	-1 051	-4 986	-177	-5 163	-6 214
Avskrivningar	-51 185	-217	-51 402	-195 522	-7 393	-202 915	-254 317
Summa kostnader	-1 746 936	-87 667	-1 834 603	-4 177 531	-151 888	-4 329 419	-6 164 022
Verksamhetsutfall	32 020	8 147	40 167	93 679	7 167	100 846	141 013
Dotterbolag	–	–	–	-4 680	–	-4 680	-4 680
Transfereringar							
Medel från statsbudgeten	9 724	0	9 724	84 929	0	84 929	94 653
Från andra myndigheter	22 770	121	22 891	140 449	5	140 454	163 345
Övriga medel	11 247	0	11 247	62 344	531	62 875	74 122
Lämnade bidrag	-43 741	-121	-43 862	-287 722	-536	-288 258	-332 120
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	32 020	8 147	40 167	88 999	7 167	96 166	136 333

Universitetets kostnader för personal, lokaler, drift och avskrivningar vid universitetsförvaltning, bibliotek och andra gemensamma inrättningar som inte tillhör ett vetenskapsområde har fördelats på verksamhetsgrenar i enlighet med hur dessa kostnadsslag i övrigt har bokförts på institutionerna inom vetenskapsområdena. Motsvarande fördelning har gjorts för intäkter. Samtliga intäkter och kostnader redovisas således exklusive interna intäkter och kostnader.

5.20. Redovisning av takbelopp

Tabell 1. Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)

Utfall avseende perioden 2016-01-01 – 2016-12-31

Enligt bilaga 2. Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer m.m.

Summan Utfall total ersättning ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, dvs. oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utbildningsområde	Utfall HST	Utfall HPR	HST ersättning (tkr)	HPR ersättning (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	4 292	2 931	132 387	58 915	191 302
Teologi	531	334	16 392	6 719	23 110
Juridik	2 060	1 851	63 527	37 196	100 724
Samhällsvetenskap	5 815	4 703	179 338	94 517	273 855
Naturvetenskap	3 575	2 814	188 032	124 827	312 859
Teknik	2 731	2 120	143 656	94 018	237 675
Farmaci	919	763	48 309	33 847	82 156
Vård	1 304	1 185	72 913	57 388	130 301
Odontologi	0	0	0	0	0
Medicin	1 342	1 247	83 840	94 739	178 580
Undervisning	677	575	25 387	22 593	47 980
Verksamhetsförlagd utb.	275	281	14 609	14 508	29 117
Övrigt	193	163	8 150	5 606	13 756
Design	0	0	0	0	0
Konst	15	15	3 174	1 363	4 537
Musik	5	2	660	162	821
Opera	0	0	0	0	0
Teater	0	0	0	0	0
Media	0	0	0	0	0
Dans	0	0	0	0	0
Idrott	0	0	0	0	0
Summa	23 734	18 985	980 373	646 401	1 626 774

Takbelopp (tkr)	1 647 319
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)	0
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)	20 545

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden

Totalt antal utbildade helårsstudenter 84 inom **konst**. Högst får 15 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom konst har avräknats mot utbildningsområdet Teknik.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 5 inom **musik**. Högst får 15 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom musik har avräknats mot utbildningsområdet Teknik.

Tabell 2 Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)	
Årets takbelopp	1 647 319
+ Ev. ingående anslagssparande	
Summa (A)	1 647 319
B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	8 048
Utfall total ersättning enligt tabell 1	1 626 774
+ Ev. ingående överproduktion	155 736
Summa (B)	1 790 558
Summa (A-B)¹	-143 239

¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan.
Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

Tabell. Anslagssparande

Totalt utgående anslagssparande (A-B)	
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående anslagssparande	0

Tabell. Överproduktion

Total utgående överproduktion	143 239
- Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående överproduktion	143 239

² Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

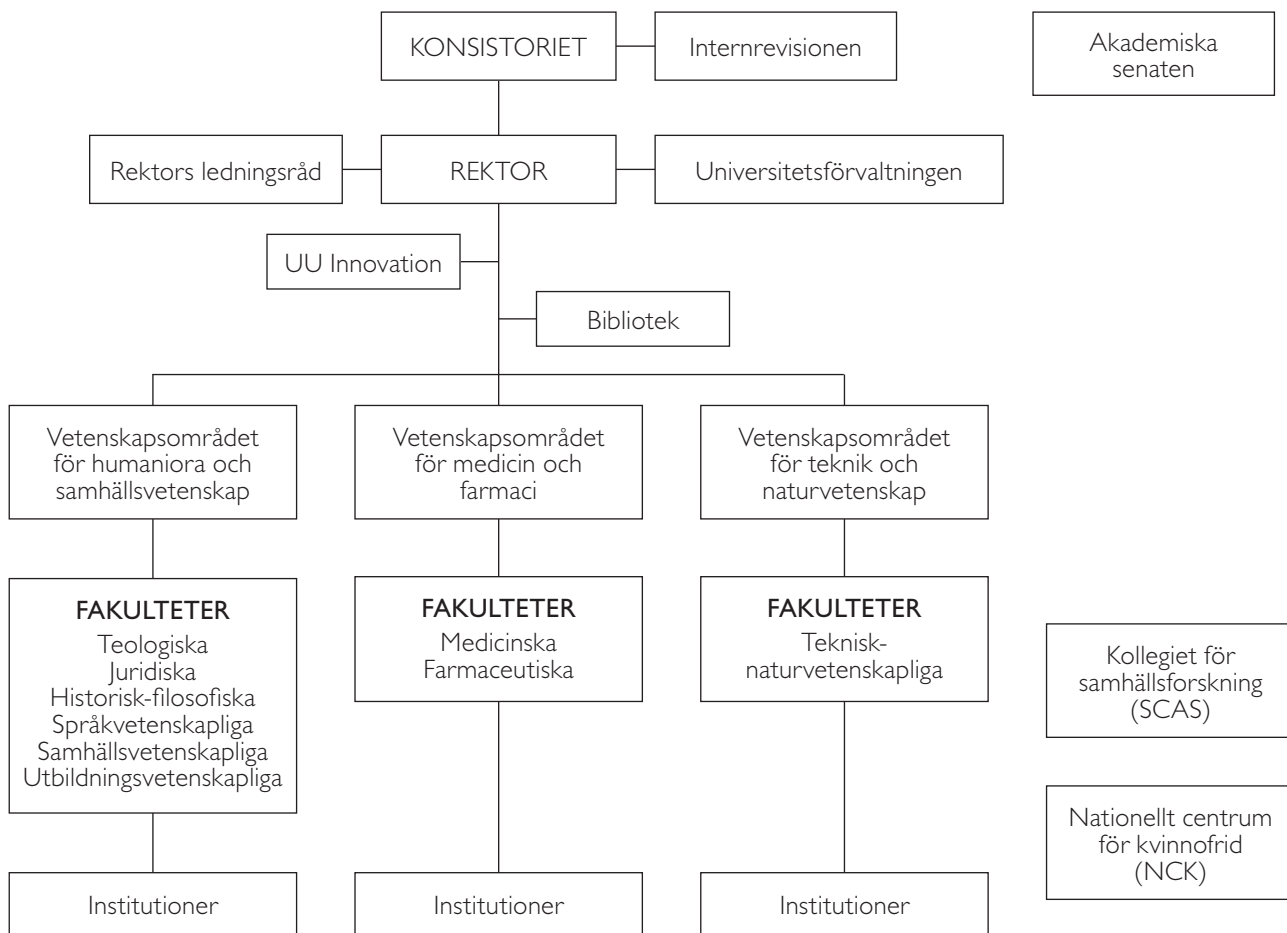

6. Om Uppsala universitet

Uppsala universitet grundades 1477 och är Nordens första universitet. Uppsala universitets styrelse benämns konsistorium. Universitetet har nio fakulteter som är organiserade i tre vetenskapsområden: vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap (HumSam), vetenskapsområdet för medicin och farmaci (MedFarm) och vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap (TekNat) (Figur 6.1).

Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap består av sex fakulteter: teologiska, juridiska, historisk-filosofiska, språkvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och utbildningsvetenskapliga. Vetenskapsområdet för medicin och farmaci består av två fakulteter: medicinska och farmaceutiska. Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap består av en fakultet, den teknisk-naturvetenskapliga.

Figur 6.1. Översiktlig bild av Uppsala universitets organisation

7. Uppgifter om styrelsen

Namn	Period	Ersättning*	Andra uppdrag som styrelse- eller rådsledamot**
Carola Lemne, styrelseordförande, docent, VD och koncernchef	1601–1612	66 000	Svenskt Näringsliv, VD Getinge AB, ledamot AFA Försäkringar AB, ledamot
Eva Åkesson, rektor, professor	1601–1612	1 507 978	Svenska institutets insynsråd, ledamot Studentlitteratur AB, ledamot Länsstyrelsens insynsråd i Uppsala län, ledamot
Anders Malmberg, prorektor, professor	1601–1612	1 224 712	ELM AB, ledamot
Dan Andersson, professor	1601–1612	940 857	Vetenskapsrådets ämnesråd medicin-hälsa, ledamot
Agneta Bladh, filosofie doktor	1601–1602	4 667	Vetenskapsrådet, ordförande Stockholms universitetsbibliotek, ordförande Agneta Bladh Evaluation AB, ledamot
Birgitta Ed, entreprenör	1601–1612	28 000	Six Year Plan AB, ledamot Nobelhuset AB, ledamot
Danuta Fjellestad, professor	1601–1612	802 102	Inga
Gunilla Fransson, teknologie licentiat	1605–1612	18 667	Trelleborg AB, ledamot Nederman AB, ledamot NetInsight AB, ledamot Eltel AB, ledamot Enea AB, ledamot Permobil AB, ledamot Teleopti AB, ledamot
Uli Hacksell, professor, VD	1601–1612	28 000	Glionova AB, ordförande Index Pharmaceuticals AB, ledamot
Peter Luthersson, docent	1601–1612	28 000	Svenska Medialen AB, ledamot Förvaltningsstiftelsen för SR, SVT och UR
Christina Mattsson, f.d. styresman	1601–1612	28 000	Voksenåsen A/S, ledamot Gocken Jobs AB, ordförande Trångsviksbolaget AB, ledamot
Lars Pettersson, civilingenjör	1601–1604	9 333	LKAB, ledamot Lundbergföretagen AB, ledamot Husqvarna AB, ledamot Indutrade AB, ledamot KP Komponenter A/S, ordförande Chari AB, VD AB Industrivärden, ledamot Festo AG i Tyskland, ledamot
Maria Strömme, professor	1601–1612	1 095 497	Biolin Scientific Holding AB, ledamot Disruptive Materials AB, ledamot BactInact AB, ledamot SwedNanoTech AB, ledamot Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, vice ordf Näringslivets Forskningsberedning, ledamot
Gunnar Svedberg, professor	1605–1612	16 869	Akademiska Hus AB, ledamot Kemakta Konsult AB, ledamot Norsklint AB, ledamot
Johan Wall, VD	1601–1612	28 000	Beijer Alma AB, ordförande Beijerinvest AB, ordförande Crafoordska Stiftelsen, ledamot Domarbo Skog AB, ordförande Kjell & Märta Beijers Stiftelse, ledamot
Sven Widmalm, professor	1601–1612	785 062	Inga
Sara Andersson, doktorand	1601–1606	352 628	Inga
Jakob Ekengard, fil stud	1607–1612	14 000	Inga
Fredrik Hultman, jur stud	1607–1612	7 000	Inga
Tove Leire, farm stud	1601–1612	14 000	Inga
Johan Liljeholm, fil stud	1601–1606	7 000	Stiftelsen Folkuniversitetet, Region Mitt, ledamot
Caisa Lycken, jur stud	1607–1612	14 000	Studentbokhandeln AB, ledamot Högskolans avskiljandenämnd, suppleant Stiftelsen Musik i Uppland, ledamot
Martin Norlin, fil stud	1601–1606	43 183	Inga
Fredrik Pettersson, fil stud	1601–1606	19 601	Studentbokhandeln AB, ledamot
Adam Sabir, doktorand	1607–1612	245 262	Inga

* Det utgår ingen ersättning för styrelseuppdraget till rektor eller lärarrepresentanter.

** Enligt förordning (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag redovisas uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

8. Konsistoriets beslut

Regeringen

Uppsala universitets årsredovisning 2016

Vi intygar att årsredovisningen för 2016 ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Uppsala 2017-02-17

Carola Lemne

Eva Åkesson

Dan I Andersson

Birgitta Ed

Jakob Ekengard

Danuta Fjellestad

Gunilla Fransson

Uli Hacksell

Peter Luthersson

Caisa Lycken

Christina Mattsson

Adam Sabir

Maria Strömme

Gunnar Svedberg

Johan Wall

9. Tabellförteckning

Ekonomiskt resultat Uppsala universitet 2012–2016, mnkr	6
Tabell 1.1. Ekonomiskt resultat inom forskning och utbildning på forskarnivå 2012–2016, mnkr	9
Tabell 1.2. Uppsala universitets andel av Vetenskapsrådets fria projektbidrag 2012–2016	10
Tabell 1.3. Antal publikationer 2012–2016	12
Tabell 1.4. Kostnad per publikation 2012–2016, tkr	12
Tabell 1.5. Strategiska forskningsområden 2016, mnkr	14
Tabell 1.6. Kostnad för SCAS 2012–2016, mnkr	15
Tabell 1.7. Kostnad för NCK 2012–2016, mnkr	16
Tabell 2.1. Ekonomiskt resultat för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2012–2016, mnkr	21
Tabell 2.2. Antal helårsstudenter (hst) och helårsprestationer 2012–2016	22
Tabell 2.3. Kostnad per helårsstudent och helårsprestation 2012–2016, tkr	23
Tabell 2.4. Antal utfärdade examina inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2012–2016	23
Tabell 2.5. Antal doktorander och finansieringsform 2012–2016	24
Tabell 2.6. Kostnad per doktorand som är anställd på doktorandtjänst/utbildningsbidrag (exkl. kostnad för drift och handledning) 2012–2016, tkr	25
Tabell 2.7. Antal utfärdade examina i utbildning på forskarnivå 2012–2016	25
Tabell 2.8. Antal avgiftsbetalande studenter och helårsstudenter (hst), 2012–2016	29
Tabell 2.9. Intäkter och kostnader för avgiftsbetalande studenter 2012–2016, mnkr	29
Tabell 2.10. Könsfördelning inom utbildning på grundnivå (helårsstudenter) 2012–2016	31
Tabell 2.11. Könsfördelning inom utbildning på avancerad nivå (helårsstudenter) 2012–2016	31
Tabell 2.12. Könsfördelning inom utbildning på forskarnivå (heltidsekvivalenter, 81–100 % aktivitet) 2012–2016	31
Tabell 2.13. Antal helårsstudenter inom läkarutbildningen 2012–2016	32
Tabell 2.14. Ersättning till Landstinget i Uppsala län för klinisk utbildning och forskning (ALF) 2012–2016, tkr	33
Tabell 2.15. Antal helårsprestationer (hpr) och sökande för vissa ämnen 2016, samt helårsstudenter (hst) 2012–2016	33
Tabell 2.16. Antal deltagare i vissa språkutbildningar 2012–2016	33
Tabell 2.17. Antal programnybörjare, helårsstudenter och examinerade på utbildningar som leder till vissa examina 2012–2016	35
Tabell 3.1. Intäkter och kostnader i uppdragsforskning 2012–2016, mnkr	39
Tabell 3.2. Antal adjungerade lärare samt företagsdoktorander 2012–2016	39
Tabell 3.3. Intäkter i poänggivande och icke poänggivande uppdragsutbildning samt antal helårsstudenter i poänggivande utbildningar 2012–2016, mnkr	40
Tabell 3.4. Flödestal och prestationer för UU Innovation, Uppsala universitet Holding AB och Drivhuset, 2012–2016	43
Tabell 4.1. Personalstruktur (årsarbetskrafter) vid Uppsala universitet, 2014–2016	48
Tabell 4.2. Sjukfrånvaro i procent 2014–2016	50
Tabell 4.3. De av universitetsledningen högst värderade riskerna samt nya risker 2016	52
Tabell 4.4. Utveckling av förhyrd lokalarea och universitetets totala lokalkostnad 2007–2016	53
Tabell 4.5. Universitetsbibliotekets ekonomiska redovisning 2012–2016, tkr	54
Tabell 4.6. Universitetsförvaltningens ekonomiska redovisning 2012–2016, tkr	55
Tabell 5.1. Ekonomiskt resultat 2012–2016, mnkr	57
Tabell 5.2. Intäkter av bidrag per kategori 2012–2016, mnkr	58
Tabell 5.3. Intäkter av EU-bidrag 2012–2016, mnkr	58
Tabell 5.4. Kostnadsutveckling 2012–2016, mnkr	60
Tabell 5.5. Intäkter av bidrag från de största forskningsfinansiärerna 2012–2016, mnkr	61
Tabell 5.6. Utveckling av bidrag 2012–2016, mnkr	61
Tabell 5.7. Anslagsmedel som disponerats för samfinansiering av indirekta kostnader och lokaltjänstkostnader inom bidragsfinansierad verksamhet 2012–2016, mnkr	61
Tabell 5.8. Omsättning av bidragsmedel (inklusive transfereringar) 2012–2016, mnkr	61
Tabell 5.9. Utveckling av oförbrukade bidrag från de största forskningsfinansiärerna 2012–2016, mnkr	62
Tabell 5.10. Investeringar och lån 2012–2016, mnkr	62
Tabell 5.11. Ekonomiskt utfall 2016, mnkr	63
Tabell 5.12. Ekonomiskt utfall för vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap 2016, tkr	64
Tabell 5.13. Ekonomiskt utfall för vetenskapsområdet för medicin och farmaci 2016, tkr	64
Tabell 5.14. Ekonomiskt utfall för vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap 2016, tkr	65
Tabell 5.15. Ekonomiskt utfall för övriga verksamheter 2016, tkr	65

Årsredovisning 2016

Uppsala universitet

Box 256

751 05 Uppsala

Tel: 018-471 00 00

Fax: 018-471 20 00

www.uu.se